

Міністерство освіти і науки України

Луцький національний технічний університет

(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет бізнесу та права

(повне найменування факультету)

Кафедра підприємництва, торгівлі та логістики

(повне найменування кафедри)

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА  
ЗА СТУПЕНЕМ ВИЩОЇ ОСВІТИ «МАГІСТР»**

**МЕХАНІЗМ НАРОЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО  
ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА  
(НА МАТЕРІАЛАХ СП ТОВ «МОДЕРН-ЕКСПО»)**

спеціальність 076 Підприємництво та торгівля

(шифр і назва спеціальності)

освітня програма «Підприємництво та бізнес-адміністрування»

(назва освітньої програми)

Виконав: здобувач вищої освіти

Групи ПТ(ПБА)м-21

**Микитин Ігор Михайлович**

\_\_\_\_\_ (підпис)

Керівник:

д.е.н., професор

Ковальська Любов Леонідівна

\_\_\_\_\_ (підпис)

Кваліфікаційну роботу

допущено до захисту

«\_\_\_» \_\_\_\_\_ 2024 р.

Гарант освітньої програми:

д.е.н., професор

Полінкевич Оксана Миколаївна

\_\_\_\_\_ (підпис)

Луцьк – 2024 року

# ЛІУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет бізнесу та права

Кафедра підприємництва, торгівлі та логістики

Ступінь вищої освіти: магістр

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

Спеціальність: 076 Підприємництво та торгівля

Освітня програма: Підприємництво та бізнес-адміністрування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

«\_\_» \_\_\_\_\_ 202\_\_ р.

## З А В Д А Н Н Я НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

*Микитину Ігорю Михайловичу*

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема кваліфікаційної роботи: Механізм нарощення фінансового потенціалу підприємства (на матеріалах СП ТОВ «Модерн-Експо»)

Керівник роботи: Ковальська Любов Леонідівна, доктор економічних наук, професор

затверджені наказом закладу вищої освіти від «30» грудня 2023 р. № 506//01-02

2. Строк подання здобувачем вищої освіти кваліфікаційної роботи «\_\_» \_\_\_\_\_ 2024 р.

3. Вихідні дані до роботи: нормативно-правові акти і Закони України, що регламентують різні сторони діяльності підприємств; наукові й практичні дослідження вітчизняних і закордонних учених та фахівців з піднятих питань; офіційні дані СП ТОВ «Модерн-Експо», відображені у фінансовій і бухгалтерській звітностях.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, що потрібно розробити):

ВСТУП. РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА. РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВИХ ПОТОКІВ СП ТОВ «МОДЕРН-ЕКСПО». РОЗДІЛ 3. ІНСТРУМЕНТАРІЙ НАРОЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ СП ТОВ «МОДЕРН-ЕКСПО». ВИСНОВКИ. ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАНЬ. ДОДАТКИ.

5. Перелік графічного матеріалу:

Лист 1. Підходи до трактування та класифікація фінансового потенціалу підприємства.

Лист 2. Алгоритм діагностики фінансового потенціалу підприємства.

Лист 3. Аналіз основних економічних показників діяльності СП ТОВ «Модерн-Експо».

Лист 4. Аналіз показників майнового стану СП ТОВ «Модерн-Експо».

Лист 5. Динаміка показників майнового стану СП ТОВ «Модерн-Експо».

Лист 6–7. Аналіз фінансової стійкості СП ТОВ «Модерн-Експо».

Лист 8–9. Аналіз показників ліквідності та платоспроможності СП ТОВ «Модерн-Експо».

Лист 10–11. Аналіз показників ділової активності СП ТОВ «Модерн-Експо».

Лист 12. Аналіз показників рентабельності СП ТОВ «Модерн-Експо».

Лист 13. Інтегральна оцінка фінансового потенціалу СП ТОВ «Модерн-Експо».

Лист 14. Алгоритм формування механізму нарощення фінансового потенціалу підприємства.

Лист 15. Прогнозування забезпеченості СП ТОВ «Модерн-Експо» фінансовим потенціалом.

Лист 16. Економіко-математичне обґрунтування проєктних рішень.

6. Консультанти розділів роботи		Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис	
Розділ	завдання		видав	завдання
Теоретичний розділ		Ковальська Л.Л.		
Аналітичний розділ		Ковальська Л.Л.		
Проектний розділ		Ковальська Л.Л.		
Нормоконтроль		Хомяк П.В.		

7. Дата видачі завдання 23 вересня 2023 р.

### КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи магістра	Строк виконання етапів роботи	Пр
1.	Обґрунтування теми	до 23.09.2023	Вик
2.	Огляд літератури із досліджуваної проблеми	до 28.10.2023	Вик
3.	Теоретичний розділ	до 07.03.2024	Вик
4.	Аналітичний розділ	до 30.05.2024	Вик
5.	Проектний розділ	до 03.09.2024	Вик
6.	Висновки	до 01.10.2024	Вик
7.	Формування списку джерел посилань	до 08.10.2024	Вик
8.	Формування додатків	до 15.10.2024	Вик
9.	Оформлення ілюстративного матеріалу	до 22.10.2024	Вик
10.	Нормоконтроль	до 01.11.2024	Вик
11.	Інструментальна перевірка на академічний плагіат	до 15.11.2024	Вик
12.	Представлення кваліфікаційної роботи магістра до захисту	до 03.12.2024	Вик

Здобувач вищої освіти

\_\_\_\_\_ (підпис)

(Микитин І.  
(прізвище, ініціали)

Керівник кваліфікаційної роботи

\_\_\_\_\_ (підпис)

(Ковальська Л.Л.  
(прізвище, ініціали)

## АНОТАЦІЯ

Микитин І.М. Механізм нарощення фінансового потенціалу підприємства (на матеріалах СП ТОВ «Модерн-Експо»). Рукопис.

Кваліфікаційна робота магістра ОП «Підприємництво та бізнес-адміністрування» спеціальності 076 Підприємництво та торгівля. Луцький національний технічний університет. Луцьк, 2024.

Кваліфікаційна робота магістра складається з вступу, трьох розділів, висновків, переліку джерел посилань, додатків.

В кваліфікаційній роботі магістра досліджуються механізми нарощення фінансового потенціалу підприємства.

Мета дослідження – теоретико-методичне обґрунтування та інструментально-приладна розробка механізму нарощення фінансового потенціалу підприємства.

Об'єкт дослідження – процеси нарощення фінансового потенціалу на рівні підприємства.

Предмет дослідження – теоретико-методичні й прикладні засади щодо комплексних процесів формування і реалізації механізму нарощення фінансового потенціалу підприємства.

У теоретичній частині роботи обґрунтовано наукове-методичне підґрунтя дослідження фінансового потенціалу підприємства. В аналітичній частині роботи проведено діагностику фінансового потенціалу СП ТОВ «Модерн-Експо» у 2019–2023 роках. У проєктній частині запропоновано інструментарій нарощення фінансового потенціалу СП ТОВ «Модерн-Експо».

Ключові слова: фінансовий потенціал підприємства, фінансові ресурси, фінансовий стан підприємства, діагностика фінансового потенціалу підприємства, механізм нарощення фінансового потенціалу підприємства.

## ANNOTATION

Mykytyn I.M. Mechanism of increasing the financial potential of an enterprise (based on the materials of JE «Modern-Expo» LTD). Manuscript.

Master's qualification work EP «Entrepreneurship and Business Administration» specialty 076 Entrepreneurship and Trade. Lutsk National Technical University. Lutsk, 2024.

Master's qualification work consists of an introduction, three chapters, conclusions, a list of references, and appendices.

The master's qualification work examines the mechanisms of increasing the financial potential of an enterprise.

The purpose of the study is theoretical and methodological justification and instrumental development of the mechanism of increasing the financial potential of an enterprise.

The object of the study is the processes of increasing the financial potential at the enterprise level.

The subject of the study is theoretical and methodological and applied principles of the complex processes of forming and implementing the mechanism of increasing the financial potential of an enterprise.

The theoretical part of the work substantiates the scientific and methodological basis for the study of the financial potential of the enterprise. In the analytical part of the work, a diagnosis of the financial potential of the JE «Modern-Expo» LTD in 2019–2023 was carried out. In the project part, a toolkit for increasing the financial potential of the JE «Modern-Expo» LTD was proposed.

Keywords: financial potential of the enterprise, financial resources, financial condition of the enterprise, diagnostics of the financial potential of the enterprise, mechanism for increasing the financial potential of the enterprise.

## ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. НАУКОВЕ-МЕТОДИЧНЕ ПІДГРУНТЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	10
1.1. Теоретичний базис фінансового потенціалу підприємства	10
1.2. Властивості, структура та класифікація фінансового потенціалу підприємства	15
1.3. Методичне забезпечення діагностики фінансового потенціалу підприємства	19
РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ СП ТОВ «МОДЕРН-ЕКСПО»	26
2.1. Особливості функціонування і аналіз основних економічних показників СП ТОВ «Модерн-Експо»	26
2.2. Аналіз фінансового стану СП ТОВ «Модерн-Експо» у 2021– 2023 роках	30
2.2.1. Аналіз майнового стану	30
2.2.2. Аналіз фінансової стійкості	34
2.2.3. Аналіз ліквідності й платоспроможності	39
2.2.4. Аналіз ділової активності	44
2.2.5. Аналіз рентабельності	47
2.3. Інтегральна оцінка фінансового потенціалу СП ТОВ «Модерн- Експо»	52
РОЗДІЛ 3. ІНСТРУМЕНТАРІЙ НАРОЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ СП ТОВ «МОДЕРН-ЕКСПО»	54
3.1. Особливості формування механізму нарощення фінансового потенціалу підприємства	54
3.2. Прогнозування параметрів фінансового потенціалу СП ТОВ «Модерн-Експо»	60
3.3. Проект впровадження системи управління фінансовим потенціалом СП ТОВ «Модерн-Експо»	64
ВИСНОВКИ	70
ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАНЬ	73
ДОДАТКИ	82

## ВСТУП

В умовах війни й спричинених нею різного роду форс-мажорних обставин перед вітчизняними підприємствами постали нові виклики – фінансово-економічна криза, скорочення виробництва, криза неплатежів, руйнування інфраструктури, зростання кредиторської та дебіторської заборгованості, зниження ділової активності, неплатоспроможність населення, гострий дефіцит фінансових ресурсів. Все це, очевидно, ускладнює функціонування вітчизняних підприємств і призводить до необхідності пошуку механізмів нарощення їх фінансового потенціалу, адже вижити в таких жорстких умовах і функціонувати у нестабільному бізнес-середовищі спроможні лише підприємства із високим рівнем фінансового потенціалу. Таким чином, дослідження механізмів нарощення фінансового потенціалу підприємства відзначаються особливою актуальністю.

Теоретичні, методичні й прикладні питання формування, використання, діагностики й нарощення фінансового потенціалу підприємства активно піднімаються сучасними ученими та їм присвячено багато публікацій. Зокрема, дані питання відображені у наукових працях таких вітчизняних і іноземних науковців, як Г. Азаренкова, О. Акімова, С. Ареф'єв, О. Богма, Н. Брюховецька, Б. Блащак, Н. Василюха, В. Виговський, Л. Гаєвська, О. Гетьман, В. Глущенко, О. Грабарчук, А. Дараган, Н. Давиденко, Л. Завідна, І. Задорожна, Г. Ковальова, Н. Ковальчук, Г. Корнійчук, Л. Костирко, Н. Краснокутська, Т. Кузенко, Г. Кучер, Н. Левченко, Л. Ляхович, О. Малій, О. Маслиган, В. Міщенко, Г. Партин, В. Пономаренко, Т. Рзаєва, Г. Ситник, С. Шумська, Р. Юрків та багатьох інших. Очевидно, що здобутки вчених формують фундаментальну основу піднятої проблематики. Однак, разом із викликами сьогодення визначається і потреба оновлення й адаптації механізмів нарощення фінансового потенціалу підприємства до сучасних умов функціонування і розвитку. Також подальшого дослідження вимагає теоретичний базис фінансового потенціалу

підприємства і методичні підходи до його діагностики. Вказані моменти та вагомість як теоретичних так і практичних досліджень означеного проблемного питання обґрунтовують вибір теми кваліфікаційної роботи магістра, визначили її мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження.

*Метою кваліфікаційної роботи є* теоретико-методичне обґрунтування та інструментально-приладна розробка механізму нарощення фінансового потенціалу підприємства.

Для досягнення мети були окреслені та розв'язані такі *завдання*:

- дослідити теоретичний базис фінансового потенціалу підприємства;
- визначити властивості, структуру й класифікацію фінансового потенціалу підприємства;
- дослідити методичне забезпечення діагностики фінансового потенціалу підприємства;
- розглянути особливості функціонування і проаналізувати основні економічні показники СП ТОВ «Модерн-Експо»;
- провести діагностику фінансового потенціалу СП ТОВ «Модерн-Експо»;
- встановити особливості формування механізму нарощення фінансового потенціалу підприємства;
- спрогнозувати динаміку параметрів фінансового потенціалу СП ТОВ «Модерн-Експо»;
- запропонувати проектні рішення у напрямі нарощення фінансового потенціалу СП ТОВ «Модерн-Експо» й довести їх доцільність.

*Об'єктом дослідження є* процеси нарощення фінансового потенціалу на рівні підприємства.

*Предметом дослідження є* теоретико-методичні й прикладні засади щодо комплексних процесів формування і реалізації механізму нарощення фінансового потенціалу підприємства.

*Методи дослідження:* загальнотеоретичні (дедукції, індукції, деталізації, контекстного аналізу, логічно-теоретичного аналізу, синтезу, формалізації, систематизації, узагальнення); порівняльного аналізу; бізнес-аналізу; економіко-

математичного аналізу; групування; абстрактно-логічний; прогнозування; графоаналітичний тощо.

*Інформаційна база дослідження:* нормативно-правові акти і Закони України, що регламентують різні сторони діяльності підприємств; наукові й практичні дослідження вітчизняних і закордонних учених та фахівців з піднятих питань; офіційні дані СП ТОВ «Модерн-Експо», відображені у фінансовій і бухгалтерській звітностях.

*Гіпотези дослідження:*

1) фінансовий потенціал підприємства є широкою і багатоаспектною економічною категорією, що комплексно враховує і синтезує у собі аспекти економічних категорій «фінансові ресурси» та «фінансові резерви». Підтвердження гіпотези базувалось на дослідженні сутності вказаних категорій;

2) діагностика фінансового потенціалу підприємства передбачає організацію його аналізу, оцінки та прогнозування і базується на показниках фінансового стану суб'єкта господарювання. Підтвердження гіпотези обумовило потребу досліджень сучасної наукової літератури щодо вказаних питань.

*Практичне значення отриманих результатів.* Безпосередню практичну значущість мають результати діагностики фінансового потенціалу СП ТОВ «Модерн-Експо», а також розроблений інструментарій нарощення фінансового потенціалу такого підприємства.

*Апробація результатів дослідження.* Основні положення і результати кваліфікаційної роботи розглянуто й схвалено на Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції «Економіка підприємства: теорія та практика» (м. Луцьк, 2024 р.).

# РОЗДІЛ 1

## НАУКОВЕ-МЕТОДИЧНЕ ПІДГРУНТЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

### 1.1. Теоретичний базис фінансового потенціалу підприємства

Підприємства завжди стикаються з потребою формування фінансового потенціалу, чи то здійснюючи свою операційну діяльність, чи її розширюючи, чи удосконалюючи, чи будь-які інші моменти. Роль фінансового потенціалу підприємств ще більше посилюється із воєнними діями.

Так, «збройна агресія російської федерації проти України вимагає вже сьогодні від суб'єктів господарювання в Україні зосередити увагу на проблемах формування та оптимізації свого фінансового потенціалу в умовах війни та визначити стратегічні альтернативи управління фінансовим потенціалом підприємства в умовах повоєнного відновлення національної економіки» [1].

Формування достатнього фінансового потенціалу і його нарощення, особливо за умов військового стану, є ключовим фактором виживання підприємства. Саме рівень фінансового потенціалу підприємства визначає фінансові можливості функціонування суб'єкта господарювання, його швидкість реагування, фінансову адаптивність, економічну безпеку, доступність до зовнішніх джерел фінансових ресурсів тощо [2, с. 44]. Й загалом за рівнем сформованого підприємством фінансового потенціалу можна визначити і рівень успішності його функціонування [3, с. 71]. Усі ці вказані моменти визначають актуальність і посилюють увагу до пошуків теоретико-методичних та прикладних засад формування і реалізації механізмів нарощення фінансового потенціалу підприємства.

Поняття «потенціал», що є основою категорії «фінансовий потенціал підприємства», запозичене з фізики і відзначається латинським походженням [4,

с. 46]. Економічна наука запозичила дане поняття для означення засобів, ресурсів, запасів і джерел певного об'єкта (фізичної особи, суб'єкта господарювання, суспільства, держави), що формуються і використовуються з метою вирішення певного завдання або досягнення конкретної цілі [5, с. 207].

Щодо категорії «фінансовий потенціал», то вона вживається у економічній науці як характеристика мікро-, мезо і макроекономічних систем [6, с. 22]. Розглядається дана категорія як складова ширшої категорії «економічний потенціал». На рівні підприємства фінансовий потенціал виокремлюється і формується паралельно з такими складовими компонентами економічного потенціалу як стратегічний, виробничий, організаційний, управлінський, кадровий, маркетинговий, техніко-технологічний, інноваційний тощо. Разом із тим, науковці обґрунтовано відмічають пріоритетність саме фінансового потенціалу підприємства з-поміж інших компонент економічного потенціалу [7, с. 17].

Проведемо огляд, контекстний і порівняльний аналіз сучасних трактувань вітчизняних учених категорії «фінансовий потенціал підприємства», що зустрічаються у спеціалізованій економічній літературі (табл. А.1, додаток А).

Спостерігаємо відсутність єдиного підходу до формулювання визначення категорії «фінансовий потенціал підприємства». Погляди учених щодо її трактування різняться і варіюють від ототожнення із фінансовими ресурсами чи фінансовими резервами підприємства до звуження й означення суто як власний капітал суб'єкта господарювання, або фінансові результати, або ресурсний потенціал, або фінансові відносини, або механізм фінансування, або фінансова стійкість, або ж фінансовий стан підприємства.

Узагальнюючи наявні дослідження вітчизняних науковців щодо трактування сутності категорії «фінансовий потенціал підприємства», вбачається можливим згрупувати та виокремити шість концептуальних підходів до визначення її змісту (табл. 1.1):

- 1) ресурсний;

- 2) резервний;
- 3) результативний;
- 4) ринковий;
- 5) ресурсно-резервний;
- 6) комплексний.

Таблиця 1.1. – Систематизація сучасних підходів до визначення категорії «фінансовий потенціал підприємства»

Ключові підходи	Науковці, що відстоюють підхід	Розуміння категорії «фінансовий потенціал підприємства»
1. Ресурсний підхід	Т. Кузенко, Н. Сабліна [8, с. 125]; Ю. Гудзь [9, с. 90]; П. Фомін, М. Старовойтов [10]; Л. Завідна [11, с. 75].	Сукупність сформованих підприємством із різноманітних джерел фінансових ресурсів, що необхідні для здійснення господарської діяльності і для досягнення стратегічних цілей.
2. Резервний підхід	Л. Гаєвська, О. Марченко [6, с. 21]; В. Ковальов, В. Ковальов [12, с. 216]; А. Назаренко [13, с. 34]; Н. Левченко [14, с. 115]; Г. Корнійчук [15, с. 74]; В. Бова, О. Хринюк [16]; С. Ареф'єв, М. Ничипорук [17, с. 129]; М. Купира [18, с. 130].	Система фінансових резервів, тобто можливостей, що проявляються як здатність підприємства ефективно формувати й використовувати фінансові ресурси та на цій основі їх нарощувати.
3. Ресурсно-резервний підхід	Р. Толпежников [19, с. 280]; В. Турчак, С. Чижинська [20, с. 49]; О. Курінна [21, с. 163]; А. Костирко [22, с. 6]; М. Житар, С. Ярова [23, с. 348]; О. Малій [24].	Поєднання наявних у підприємства фінансових ресурсів і фінансових резервів (можливостей) щодо їх нарощення шляхом ефективного формування, використання і загалом управління такими ресурсами.
4. Результативний підхід	П. Стецюк [25, с. 12]; Г. Партин, Р. Задерезька [26]; Н. Брюховецька, І. Булєєв [27, с. 132].	Здатність підприємства результативно, ефективно й раціонально використовувати наявні фінансові ресурси.
5. Ринковий підхід	Б. Блащак [28, с. 77]; В. Виговський, О. Кучинський [29].	Система фінансових відносин, орієнтована на досягнення максимальних фінансово-економічних результатів.
6. Комплексний підхід	В. Сосюра [30]; І. Камінська, О. Мишко [31]; Л. Сухова [32, с. 116]; О. Селезень [33, с. 96]; І. Саух [34, с. 135]; Л. Ляхович [35, с. 93]; О. Нагорнюк [36, с. 105; 37, с. 42]; В. Ткаченко, О. Квілінський, Б. Камінська [38, с. 86–87]; Л. Костирко, О. Середа [39, с. 152]; О. Горошанська, Л. Маккі [40, с. 8]; Т. Рзаєва, І. Корольчук [41, с. 256]; Г. Ковальова, О. Станіславик, О. Коваленко [42, с. 25]; О. Маслиган, Л. Маматова, С. Жуков [43, с. 28].	Одночасне урахування декількох або й усіх з вищевказаних підходів.

Кожен з цих вище наведених підходів характеризується раціональністю, однак у той же час зосередженістю на різних аспектах цієї категорії. А відтак категорія «фінансовий потенціал підприємства» є досить складною, широкою і

багатоаспектною. Їй одночасно притаманні аспекти категорій «фінансові ресурси», «фінансові резерви», «фінансові можливості» та «фінансовий капітал».

Вважаємо за доцільне, визначаючи зміст категорії «фінансовий потенціал підприємства», притримуватись комплексного підходу, що дозволить одночасно урахувати усі сутнісні аспекти фінансового потенціалу, серед яких [32, с. 6; 33, с. 96; 34, с. 135; 36, с. 105; 37, с. 42; 39, с. 152; 40, с. 8]:

- ресурсно-резервна основа – поєднання фінансових ресурсів і фінансових резервів підприємства;

- цільове призначення – фінансування поточної діяльності та загалом усіх процесів, що зорієнтовані на досягнення коротко- і довгострокових цілей функціонування та розвитку підприємства;

- функціональні можливості – фінансова спроможність підприємства здійснювати ефективне й оптимальне формування, розподіл, розміщення і використання фінансових ресурсів й фінансових резервів.

Фінансові ресурси виступають джерелом формування фінансових можливостей підприємства, а ті у свою чергу є базою формування конкурентних переваг суб'єкта господарювання [44, с. 102].

Узагальнюючи напрацювання науковців, визначимо *фінансовий потенціал підприємства* як комплексну характеристику фінансової потужності суб'єкта господарювання, що представлена сукупністю фінансових ресурсів і фінансових резервів, а також фінансових можливостей підприємства щодо їх ефективного залучення у господарську діяльність, оптимального розподілу й ефективного використання задля досягнення стратегічних і тактичних цілей.

Перейдемо до розгляду функцій фінансового потенціалу підприємства, серед яких [45; 46, с. 50; 47; 48, с. 56]:

- забезпечувальна функція (забезпечення безперервності операційної і усіх інших видів діяльності підприємства);

- стимулююча функція (фінансовий потенціал є стимулюючим фактором росту ринкової вартості підприємства, інноваційно-інвестиційної активності,

фінансування розширення його діяльності та модернізації);

- відтворювальна функція (фінансовий потенціал, використовуючись у господарській діяльності суб'єкта господарювання, відтворюється у формі фінансових результатів, тим самим забезпечуючи і відтворення інших ресурсів);

- інвестиційна функція (фінансовий потенціал є джерелом і каталізатором фінансування інвестиційної діяльності підприємства);

- розподільча функція (фінансовий потенціал призначений забезпечувати розподіл і перерозподіл фінансових ресурсів між окремими суб'єктами фінансово-економічних відносин);

- контрольна функція (фінансовий потенціал забезпечує постійний контроль за усіма процесами за участі фінансових ресурсів, зокрема щодо їх формування, використання, накопичення і відтворення);

- планувальна функція (фактичний рівень сформованого суб'єктом господарювання фінансового потенціалу виступає вихідною базою для розробки обґрунтованих фінансових стратегій і планів);

- індикаторна функція (рівень фінансового потенціалу підприємства відображає рівень ефективності управління ним, його фінансовий стан і фінансові можливості, спроможність управляти ризикам та досягати цілей).

Шляхом реалізації вище визначених функцій, фінансовий потенціал підприємства дозволяє вирішити такі завдання:

- мобілізувати наявні фінансові ресурси та їх резерви для достатнього й безперервного фінансового забезпечення операційної діяльності, сукупності інших бізнес-процесів, стабільності діяльності та стратегічного розвитку підприємства;

- забезпечити і підтримувати належний фінансовий стан підприємства;

- забезпечити підвищення ринкової вартості бізнесу;

- забезпечити формування конкурентних переваг та ріст рівня конкурентоспроможності суб'єкта господарювання за рахунок ефективності, раціональності й економності використання фінансових ресурсів;

- активізувати інноваційно-інвестиційну діяльність підприємства;
- управляти ризиками;
- наростити обсяги власних фінансових ресурсів і тим самим підвищити фінансову стійкість суб'єкта господарювання.

Отже, фінансовий потенціал є фактором, умовою, індикатором і запорукою безпеки та фінансової стійкості підприємства, а також відображенням ефективності його фінансової політики, рівня конкурентоспроможності та її загалом результативності управлінських рішень [35, с. 92].

## **1.2. Властивості, структура та класифікація фінансового потенціалу підприємства**

Фінансовий потенціал як фінансово-економічна категорія, що характеризується складністю і багатокомпонентністю, потребує деталізованого вивчення специфічних характеристик, структури та класифікації.

Фінансовий потенціал підприємства характеризується сукупністю загальносистемних і специфічних властивостей [15, с. 75; 16; 37, с. 42; 40, с. 11–12; 48, с. 56; 49, с. 40; 50, с. 282]:

- складність, комплексність і різноелементність структури фінансового потенціалу суб'єкта господарювання, складники якої характеризуються взаємоузгодженістю і взаємозв'язками;
- багатоаспектність (фінансовий потенціал характеризується безліччю аспектів, специфічних характеристик і властивостей);
- цільова призначеність (фінансовий потенціал формується та використовується задля забезпечення функціонування й розвитку суб'єкта господарювання, досягнення операційних і стратегічних цілей його розвитку);
- самовідтворюваність (фінансовий потенціал підприємства самовідтворюється і нарощується за рахунок реінвестованого прибутку,

обертаючись у циклах господарської діяльності);

– трансформаційність (фінансовий потенціал, спрямовуючись і забезпечуючи виробничо-господарську діяльність суб'єкта господарювання, трансформується у інші необхідні йому види потенціалу – кадровий, матеріально, техніко-технічний, інші);

– ієрархічність (фінансовий потенціал є елементом потенціалу суб'єкта господарювання вищого ієрархічного рівня, а саме – економічного потенціалу, та при цьому сам формується із елементів нижчого ієрархічного рівня);

– динамічність (фінансовий потенціал не є статичним показником, а постійно змінюваним у результаті зміни зовнішнього і внутрішнього середовища);

– відносність (обсяги та рівень фінансового потенціалу є відносними величинами);

– гнучкість (фінансовий потенціал гнучко і порівняно із іншими видами потенціалу суб'єкта господарювання найбільшою мірою реагує на будь-які зміни зовнішнього та внутрішнього середовища);

– адаптивність (фінансовий потенціал адаптується до динамічного внутрішнього й зовнішнього середовища);

– взаємоузгодженість і взаємодія із іншими різновидами потенціалу суб'єкта господарювання;

– синергійність (фінансовий потенціал, залучаючись і використовуючись у господарській діяльності суб'єкта господарювання, взаємодіє з іншими видами потенціалу при цьому забезпечуючи одержання синергетичного ефекту);

– ризиковість (система бізнес-процесів за участі фінансового потенціалу підприємства характеризуються високими рівнями ризику).

Такі специфічні характеристики фінансового потенціалу визначають його виняткове значення та роль для підприємства, чинячи безпосередній вплив на сукупність наступних ключових аспектів діяльності суб'єкта господарювання [39, с. 152; 40, с. 11; 51, с. 30]: фінансово-економічні результати; фінансовий

стан; фінансову спроможність виконувати фінансові зобов'язання, досягати намічених цілей і стратегічних завдань; фінансову стабільність; фінансовий ризик; інвестиційно-інноваційні можливості; фінансові можливості забезпечення безперервної операційної діяльності та економічного розвитку підприємства; фінансову самостійність тощо.

Вичерпне та комплексне розуміння фінансового потенціалу підприємства передбачає доцільність з'ясування його складу. Різні підходи до виокремлення складових елементів фінансового потенціалу підприємства згруповано у таблиці 1.2.

Таблиця 1.2. – Структурні елементи фінансового потенціалу підприємства за різноманітними підходами до структуризації

Ознаки / підходи до структуризації	Складові елементи фінансового потенціалу підприємства	Науковці, які відстоюють підхід
1	2	3
1. Ресурсно-резервний підхід	1.1) наявні фінансові ресурси підприємства; 1.2) внутрішні фінансові резерви підвищення ефективності діяльності підприємства, що пов'язані з процесами формуванням і використанням фінансових ресурсів; 1.3) зовнішні можливості підприємства щодо нарощення обсягу фінансових ресурсів.	О. Горошанська, Л. Маккі [40, с. 13]
2. Балансовий підхід	2.1) зареєстрований (статутний) капітал; 2.2) додатковий капітал; 2.3) резервний капітал; 2.4) цільове фінансування; 2.5) фонди накопичення; 2.6) оборотні активи.	А. Калачова [55, с. 238]
3. За ознакою розвитку	3.1) фінансовий потенціал стійкості; 3.2) фінансовий потенціал забезпеченості; 3.3) фінансовий потенціал розвитку.	Л. Кирилова, Д. Тодорова [53]; Г. Рзаєв, О. Жовтинська [54, с. 52–53].
4. За ознакою джерел формування	4.1) власний фінансовий потенціал; 4.2) позиковий фінансовий потенціал; 4.3) залучений фінансовий потенціал.	А. Громова [56]
5. Об'єктний підхід	5.1) потенціал формування власних фінансових ресурсів; 5.2) потенціал формування позичкових фінансових ресурсів; 5.3) якість фінансового планування; 5.4) якість системи фінансового аналізу; 5.5) якість фінансового контролю; 5.6) рівень кадрового забезпечення фінансових служб; 5.7) якість організації системи фінансового менеджменту; 5.8) якість інформаційної системи фінансового менеджменту.	О. Горова [52]
6. За елементами економічної системи підприємства	6.1) організаційна складова фінансового потенціалу (організаційна структура управління фінансовим потенціалом; кадрове забезпечення управління фінансовим потенціалом; інформаційні потоки); 6.2) економічна складова фінансового потенціалу (економічна стратегія підприємства; економічна політика підприємства; внутрішній економічний механізм підприємства; структура власності підприємства);	Г. Корнійчук [15, с. 75]

## Продовження таблиці 1.2

1	2	3
6. За елементами економічної системи підприємства	6.3) ресурсна складова фінансового потенціалу (власні фінансові ресурси; залучені фінансові ресурси; позикові фінансові ресурси; структура балансу підприємства); 6.4) інтелектуальна складова фінансового потенціалу (інтелектуальна власність; здатність приймати економічно обґрунтовані рішення; здатність генерувати інновації); 6.5) інфраструктурна складова фінансового потенціалу (фінансово-кредитна система та її рівень розвитку; інноваційна інфраструктура та її рівень розвитку).	Г. Корнійчук [15, с. 75]
7. Оціночний підхід	7.1) показники фінансових ресурсів; 7.2) показники грошового потоку; 7.3) інформаційне забезпечення фінансової діяльності; 7.4) кадровий склад фінансового менеджменту.	О. Акімова, М. Петченко [57, с. 19]

Поглибимо розуміння фінансового потенціалу підприємства вивченням його різновидів, які систематизовані у таблиці 1.3.

Таблиця 1.3. – Класифікація фінансового потенціалу підприємства\*

Класифікаційні ознаки	Види фінансового потенціалу (ФП) підприємства
1. За джерелами мобілізації	1.1. Внутрішній ФП (сформований із внутрішніх джерел). 1.2. Зовнішній ФП (залучений із зовнішніх джерел).
2. За належністю підприємству	2.1. Власний ФП (є власністю підприємства, адже сформований із його власних джерел). 2.2. Позичковий ФП (не є власністю підприємства, адже запозичений у інших суб'єктів господарювання на платній і тимчасовій основі).
3. За призначенням	3.1. Стратегічний ФП (призначений для фінансування стратегічних завдань і досягнення стратегічних цілей). 3.2. Тактичний ФП (призначений для фінансування тактичних завдань). 3.3. Оперативний ФП (призначений для фінансування оперативних завдань).
4. За часом використання	4.1. Довгостроковий ФП (призначений для фінансування операцій з розширення діяльності, реалізації інвестиційних проектів, чи інших операцій, тривалістю понад один рік). 4.2. Короткостроковий / поточний ФП (призначений для фінансування короткострокових / поточних операцій, тривалістю до одного року).
5. За рівнем ієрархії управління	5.1. ФП підприємства в цілому. 5.2. ФП відокремленого структурного підрозділу (департаменту / відділу) підприємства. 5.3. ФП певного бізнес-процесу. 5.4. ФП окремого управлінського рішення.
6. За активністю використання	6.1. Активний ФП (здіяний за різними видами й напрямками діяльності підприємства). 6.2. Пасивний ФП (невикористований підприємством).
7. За рівнем ризику	7.1. Безризиковий ФП. 7.2. Низькоризиковий ФП. 7.3. Середньоризиковий ФП. 7.4. Високоризиковий ФП.
8. За легальністю	8.1. Офіційний / легальний ФП (відображений у фінансовій звітності підприємства). 8.2. Тіньовий / нелегальний / неофіційний / прихований ФП.
9. За сферою відтворення	9.1. ФП у сфері закупівлі. 9.2. ФП у сфері складування. 9.3. ФП у сфері виробництва. 9.4. ФП у сфері збуту продукції. 9.5. ФП у сфері обслуговування.

\* на основі [35, с. 93; 36, с. 107–109; 39, с. 154–155; 58, с. 179; 59, с. 50].

Отже, дослідження властивостей, складу та класифікації фінансового потенціалу підприємства, дозволило розширити й поглибити розуміння його сутності.

### **1.3. Методичне забезпечення діагностики фінансового потенціалу підприємства**

Сьогоднішні виклики – війна, економічна і геополітична нестабільність, динамічність ринкового середовища, соціально-економічна і фінансова криза, руйнування чи банкрутство багатьох суб'єктів господарювання – вимагають посиленої уваги зі сторони економістів і фінансових аналітиків до питань організації якісної й об'єктивної діагностики фінансового потенціалу підприємств [17, с. 129; 60, с. 37]. А це вимагає досліджень відповідного методичного забезпечення.

Методичне забезпечення діагностики фінансового потенціалу підприємства формує змістове та науково-методичне наповнення відповідної оцінки, складається із принципів, методів, методик і показників діагностики фінансового потенціалу [61, с.102].

Діагностика фінансового потенціалу підприємства означає організацію комплексного дослідження ключових показників його фінансового стану [62]. Ширше визначення змісту діагностики фінансового потенціалу підприємства полягає у її розгляді як деталізованого і системного аналітико-оцінювального процесу, спрямованого на визначення фактично досягнутого рівня фінансового потенціалу та стану його окремих параметрів.

Діагностика фінансового потенціалу підприємства, як і будь-який інший різновид діагностики, охоплює в собі аналіз, а за ним оцінку, що передбачають комплексне аналітико-оцінювальне дослідження фінансових ресурсів і фінансових можливостей такого суб'єкта господарювання [63, с. 109].

Метою діагностики фінансового потенціалу підприємства є якісна її організація задля одержання об'єктивної інформації щодо фактичного рівня, окремих параметрів, проблемних і позитивних моментів фінансового потенціалу задля прийняття доцільних й ефективних управлінських рішень.

Процес організації діагностики фінансового потенціалу підприємства переслідує безліч цілей, серед яких:

1) інформативна (ціль полягає у одержанні об'єктивної інформації про фактичний рівень фінансового потенціалу суб'єкта господарювання, виявлені тенденції, сильні та слабкі його сторони, відхилення порівняно із попередніми періодами та плановими цілями, а також і з конкурентами);

2) мотиваційна (ціль полягає у можливості створення системи мотивації на основі взаємозв'язку досягнутих фінансово-економічних результатів із матеріальним стимулюванням персоналу);

3) адміністративна (ціль полягає у тому, що свого роду така діагностика виступає інструментом контролю виконання фінансових планів, оптимізації фінансового потенціалу і попередження фінансових криз, а також її результати є основою прийняття обґрунтованих управлінських рішень);

4) контролююча (ціль полягає у тому, що організація такої діагностики дозволяє контролювати виконання фінансових стратегій і планів, а також встановлювати відповідальних за фактично досягнуті фінансово-економічні результати);

5) прогностична (ціль базується на тому, що результати діагностики слугують основою прогнозування і планування фінансових показників на коротко- чи довгострокову перспективу).

На основі вище розглянутих цілей діагностики фінансового потенціалу підприємства можна визначити завдання, на вирішення яких вона спрямована. До системи таких завдань належать:

– своєчасна організація якісної діагностики фінансового потенціалу підприємства, що дозволить отримати об'єктивну й повну інформацію щодо

фактичного його рівня;

- ідентифікація поточного рівня фінансового потенціалу суб'єкта господарювання, сучасних тенденції і трендів його динаміки, сильних і слабких сторін політики управління таким потенціалом, а також ефективності процесів формування і використання такого потенціалу;

- встановлення кількісного зв'язку із зовнішніми та внутрішніми факторами, що чинять вплив на різні параметри фінансового потенціалу підприємства [31];

- виявлення здатності суб'єкта господарювання протистояти факторам негативного впливу на фінансовий потенціал підприємства, а також визначення шляхів нейтралізації їх негативної дії;

- виявлення можливостей максимальної реалізації резервів нарощення фінансового потенціалу підприємства;

- формування інформаційної основи для розробки і прийняття аргументованих і адекватних управлінських рішень за напрямками оптимізації управління та нарощення фінансового потенціалу суб'єкта господарювання, а також розробки його перспективних фінансових планів.

Сучасна економічна наука перенаповнена різноманітними методичними положеннями довкола фінансового потенціалу підприємства та при цьому єдиний і універсальний інструментарій діагностики відсутній. Зокрема, на сьогодні найбільш поширеними й найчастіше застосовуваними є такі групи методик і методів аналізу, оцінки чи діагностики фінансового потенціалу підприємства [57, с. 17; 60, с. 38–39; 60; 62; 63; 64, с. 107–108]:

1) традиційні методи фінансового аналізу:

1.1) якісні методи:

- горизонтальний аналіз фінансових ресурсів підприємства;
- вертикальний аналіз фінансових ресурсів підприємства;

1.2) кількісні методи:

- методи коефіцієнтного аналізу (передбачають розрахунки фінансово-

економічних коефіцієнтів);

– порівняльні методи (передбачають порівняння розрахункових оціночних показників фінансового потенціалу підприємства із аналогічними показниками підприємств-конкурентів чи з їх нормативними значеннями);

– вартісні методи (передбачають організацію розрахунків вартісних оціночних показників фінансового потенціалу підприємства);

2) методи-економіко-математичного моделювання:

– методи факторного аналізу (передбачають розрахунок сили впливу окремих факторів на фінансовий потенціал підприємства);

– методи кореляційно-регресійного аналізу (передбачають встановлення причинно-наслідкових зв'язків між вихідними показниками та результуючим – показником фінансового потенціалу);

– трансформаційні методи (передбачають розрахунки фінансово-економічних коефіцієнтів та їх трансформацію згідно до визначених завдань оцінки);

3) методи комплексної оцінки:

– інтегральні методи (передбачають спершу розрахунки часткових показників оцінки фінансового потенціалу підприємства та в подальшому їх об'єднання в один інтегральний / узагальнюючий показник);

– методи експертно-бальної оцінки (полягають у присвоєнні експертних бальних оцінок різним параметрам фінансового потенціалу підприємства);

– рейтингові методи (передбачають порівняння фінансового потенціалу підприємства із його конкурентами та ранжування таких суб'єктів господарювання із застосуванням певних рейтингів);

4) експертні методи:

– SWOT-аналіз фінансового потенціалу підприємства (передбачає визначення сильних і слабких сторін, можливостей і загроз фінансового потенціалу підприємства);

– метод Дельфі;

5) спеціальні методи [14, с. 115; 19, с. 280; 20, с. 49; 59, с. 52–53; 66, с. 6; 67, с. 125; 68]:

- оцінка фінансового стану підприємства;
- діагностика ймовірності банкрутства (фінансової безпеки);
- аналіз грошових потоків;
- оцінка вартості підприємства;
- оцінка якості управління фінансами підприємства;
- оцінка кредитоспроможності підприємства;
- оцінка чотирьох перспектив (фінанси; клієнти; внутрішні бізнес-процеси; навчання і зростання);
- оцінка за показниками, визначеними стандартом управління обліку «Вимірювання ефективності підприємства» (SMA 4D – Statement on Management Accounting «Measuring entity performance») [19, с. 280].

На практиці найбільше застосовують і учені-економісти, і фахівці-практики методика оцінки фінансового стану підприємства. У загальному така методика дозволяє комплексно охарактеризувати результати взаємодії усіх елементів у системі фінансових відносин суб'єкта господарювання за сукупністю показників достатності, раціональності розміщення і ефективності використання фінансових ресурсів [69, с. 12].

Вибір якогось певного методу для організації діагностики фінансового потенціалу кожне підприємство здійснює самостійно. При цьому, обираючи конкретні методи, слід керуватись такими моментами:

- цілі діагностики [66];
- особливості об'єкта діагностики (підприємства, що діагностується);
- стадія життєвого циклу підприємства [66];
- доступність вихідної інформації;
- вимоги суб'єктів такої діагностики, тобто користувачів її результатів;
- часові та ресурсні обмеження.

Організовуючи діагностику фінансового потенціалу підприємства,

необхідно керуватись наступними принципами [23, с. 350; 45, с. 104; 59, с. 46]:

1) методологічними принципами (визначають загальний підхід до відповідної діагностики): наукової обґрунтованості; системності; всебічності; загальності; об'єктивності; прозорості; цілеспрямованості;

2) операційними принципами (визначають процес проведення діагностики): динамічності; економічності; безперервності; систематичності; якості; адаптивності; результативності; узгодженості із об'єктивними закономірностями;

3) інформаційними принципами (визначають роботу із масивами даних): комплексності інформаційного забезпечення; достовірності; актуальності даних;

4) організаційними принципами (визначають порядок проведення відповідної діагностики): організованості; послідовності; узгодженості; контрольованості; координованості;

5) аналітичними принципами (визначають безпосередньо підходи до аналізування і оцінювання): своєчасності; практичної значущості; точності розрахунків; обґрунтованості висновків; урахування сучасних реалій і тенденцій розвитку.

Комплексне урахування таких принципів сприятиме максимальному досягненню цілей діагностики і виконанню її завдань.

Рациональна організація діагностики фінансового потенціалу підприємства передбачає дотримання чіткого алгоритму дій (рис. 1.1).

Організація діагностики фінансового потенціалу підприємства за запропонованим алгоритмом є джерелом отримання всебічної відповідної оцінки та підставою для розробки найдоцільніших й обґрунтованих управлінських рішень щодо розвитку такого потенціалу.

Підводячи підсумки, відзначимо, що якісна оцінка фінансового потенціалу підприємства є передумовою [11, с. 80; 71, с. 218–219]:

- забезпечення ефективного управління фінансовим потенціалом;
- активізації нарощення фінансового потенціалу через визначення

найбільш доцільних відповідних стратегічних векторів, зорієнтованих на мінімізацію втрат і фінансового ризику;

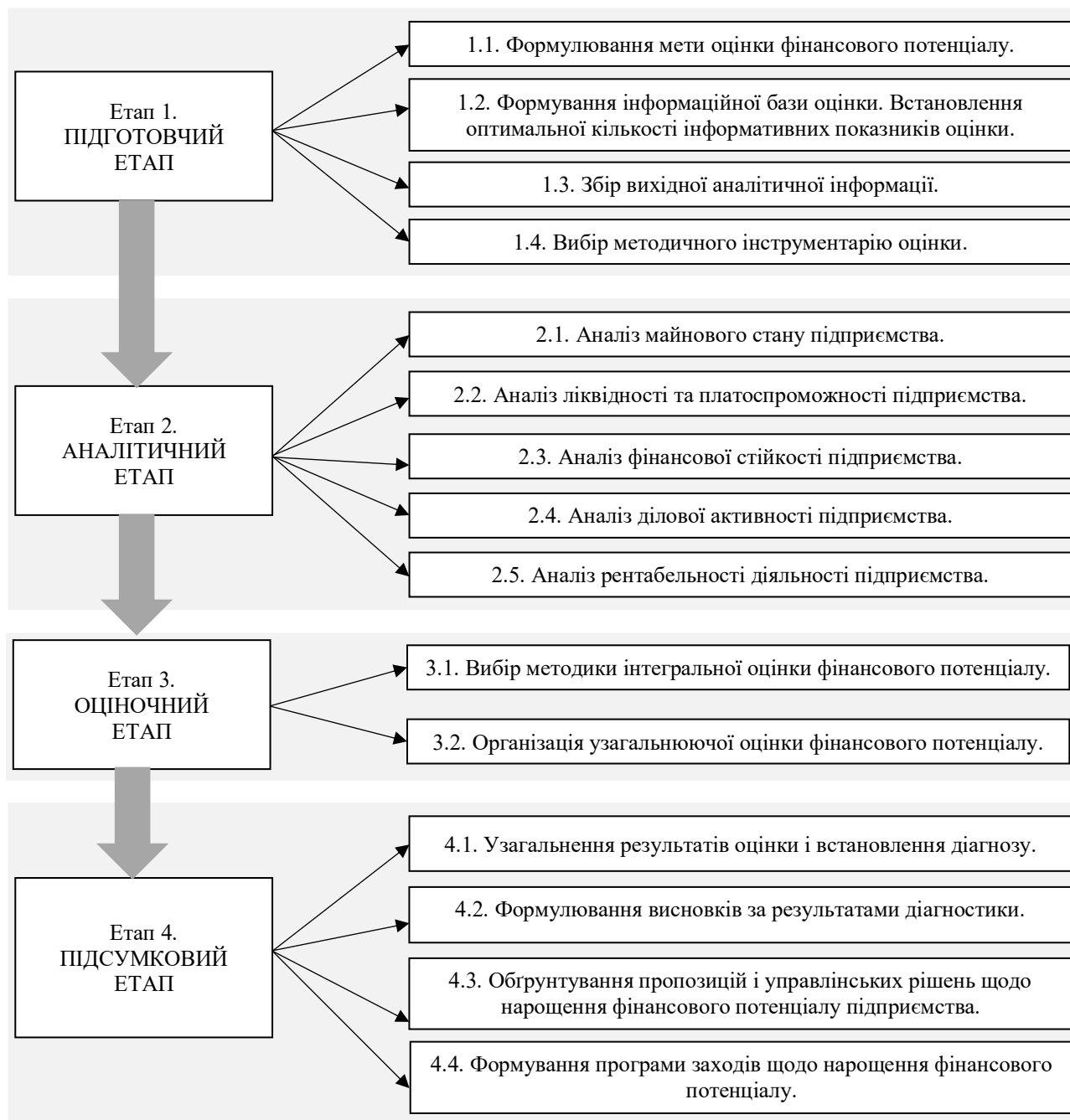


Рисунок 1.1. Алгоритм діагностики фінансового потенціалу підприємства

- досягнення цільового рівня прибутковості фінансових ресурсів;
- підвищення фінансової стійкості й ліквідності суб'єкта господарювання;
- росту інвестиційно-інноваційної активності підприємства.

## РОЗДІЛ 2

### ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ СП ТОВ «МОДЕРН-ЕКСПО»

#### 2.1. Особливості функціонування і аналіз основних економічних показників СП ТОВ «Модерн-Експо»

Проведено діагностику фінансового потенціалу на матеріалах Спільного українсько-польського підприємства у формі товариства з обмеженою відповідальністю «Модерн-Експо» (СП ТОВ «Модерн-Експо»). Вибір даного підприємства обґрунтовується його сучасність, інноваційними підходами до виробництва, потужністю виробництва, конкурентоспроможними позиціями на ринку новітньої і високоякісної продукції для підприємств торгівлі, а також престижністю у м. Луцьк, де воно безпосередньо локалізується, й у Волинській області, в Україні та й у всьому світі.

СП ТОВ «Модерн-Експо» провадить підприємницьку діяльність із 1997 року, коли відбулось об'єднання української компанії Modern із польською компанією Duet.

Юридична адреса даного підприємства: 45603, Україна, Волинська обл., Луцький р-н, с. Струмівка, вул. Рівненська, 4.

Основну діяльність СП ТОВ «Модерн-Експо» спрямовує за напрямом 31.01 виробництво меблів для офісів і підприємств торгівлі.

Серед інших напрямів його діяльності виокремлюються:

- 41.20 будівництво житлових і нежитлових будівель;
- 49.41 вантажний автомобільний транспорт;
- 46.75 оптова торгівля хімічними продуктами.

Уже тривалий період – понад 25 років СП ТОВ «Модерн-Експо» успішно створює сучасний ритейл, забезпечуючи високу якість своєї продукції і її

відповідність європейським і світовим стандартам безпеки й якості [72]:

Виробничі площі СП ТОВ «Модерн-Експо» станом на сьогодні становлять – 83500 м<sup>2</sup>, з них:

- 75000 м<sup>2</sup> локалізовані у м. Луцьк, Україна;
- 8500 м<sup>2</sup> локалізовані у м. Люблін, Польща.

Виробничі потужності СП ТОВ «Модерн-Експо» складаються із 9 виробничих підрозділів, кожен із яких спеціалізуються на виробництві різного виду обладнання.

Основною продукцією СП ТОВ «Модерн-Експо», що є предметом його діяльності, є [72]:

- поштові термінали;
- мікромаркети,
- касові бокси,
- холодильне обладнання,
- стелажні системи, включно й складські стелажні системи тощо.

Усе це обладнання СП ТОВ «Модерн-Експо» виготовляє використовуючи найсучасніші інноваційні підходи та технології, постійно удосконалюючи конструктивні й програмні рішення.

СП ТОВ «Модерн-Експо» локалізувало своє представництво й офіс не лише у м. Київ, а й також за кордоном – у м. Лондон (Великобританія), м. Берлін (Німеччина), м. Париж (Франція), м. Дубай (ОАЕ), м. Люблін (Польща), м. Варшава (Польща).

Із 2005 року СП ТОВ «Модерн-Експо» успішно здійснює зовнішньоекономічну діяльність, активно завойовуючи нові ринки. І на сьогодні СП ТОВ «Модерн-Експо» реалізує свою продукцію у понад 75 країн світу.

Перелік основних і постійних клієнтів СП ТОВ «Модерн-Експо» містить такі потужні компанії:

- АТБ;
- Епіцентр;

- Нова Пошта;
- WOG;
- Rozetka;
- ROSSMANN;
- Allegro;
- Carrefour;
- Winetime;
- Upg;
- INTERTOP;
- Żabka;
- Spar;
- FOZZY;
- Castorama;
- Intermarche;
- GLS тощо.

Маючи доступ до даних фінансової звітності СП ТОВ «Модерн-Експо» (додатки А і Б), у таблиці 2.1 проведемо огляд основних економічних показників його діяльності у 2019–2023 роках.

Отже, розглянуті основні економічні показники СП ТОВ «Модерн-Експо» загалом продемонстрували рентабельність його діяльності, нарощення потужності, ріст фінансово-економічних результатів, підвищення продуктивності праці працівників тощо. Попри це, слід зосередитись на проблемних моментах у роботі підприємства, а саме на скороченні обсягів реалізації продукції, зменшенні чисельності персоналу, відсутності нематеріальних активів, падінні рівня рентабельності підприємства (виробництва) за чистим прибутком тощо.

Таблиця 2.1. – Аналіз основних економічних показників діяльності СП ТОВ «Модерн-Експо»

Показники	Звітні періоди					Зміна показників за роками							
	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Абсолютна зміна (+/-)				Відносна зміна, %			
						2020 р./ 2019 р.	2021 р./ 2020 р.	2022 р./ 2021 р.	2023 р./ 2022 р.	2020 р./ 2019 р.	2021 р./ 2020 р.	2022 р./ 2021 р.	2023 р./ 2022 р.
1. Обсяг сформованих активів, тис. грн.	2202271	2512484	3368821	3943317	4232541	310213	856337	574496	289224	14,09	34,08	17,05	7,33
2. Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	1765043	1863905	3547697	2908120	2877964	98862	1683792	-639577	-30156	5,60	90,34	-18,03	-1,04
3. Забезпеченість основними засобами, тис. грн.	957069	932005	1102473	1085301	1073779	-25064	170468	-17172	-11522	-2,62	18,29	-1,56	-1,06
4. Забезпеченість оборотними активами, тис. грн.	1143017	1528810	2195703	2796995	3101504	385793	666893	601292	304509	33,75	43,62	27,38	10,89
5. Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	2142063	2583353	4533396	3916180	4077995	441290	1950043	-617216	161815	20,60	75,48	-13,61	4,13
6. Власний капітал, тис. грн.	1196971	1487986	2014861	2578049	3160812	291015	526875	563188	582763	24,31	35,41	27,95	22,60
7. Дебіторська заборгованість за продукцію, тис. грн.	654740	935002	1359825	1499362	1284534	280262	424823	139537	-214828	42,81	45,44	10,26	-14,33
8. Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги, тис. грн.	251200	364634	607385	493691	690748	113434	242751	-113694	197057	45,16	66,57	-18,72	39,92
9. Фонд оплати праці, тис. грн.	551136	581289	626131	618753	704083	30153	44842	-7378	85330	5,47	7,71	-1,18	13,79
10. Середньоспискова чисельність персоналу, осіб	1879	1921	1966	1790	1486	42	45	-176	-304	2,24	2,34	-8,95	-16,98
11. Продуктивність праці, тис. грн./особу	1140	1345	2306	2188	2744	205	961	-118	556	17,96	71,47	-5,12	25,43
12. Середня заробітна плата працівника, грн./місяць	24443	25216	26540	28806	39484	774	1324	2266	10678	3,17	5,25	8,54	37,07
13. Валовий прибуток, тис. грн.	377020	719448	985699	1008060	1200031	342428	266251	22361	191971	90,82	37,01	2,27	19,04
16. Прибуток до оподаткування, тис. грн.	49549	357526	614101	689847	716441	307977	256575	75746	26594	621,56	71,76	12,33	3,86
19. Чистий прибуток, тис. грн.	34421	291015	499753	563188	582763	256594	208738	63435	19575	745,46	71,73	12,69	3,48
14. Рентабельність продукції за валовим прибутком, %	21,36	38,60	27,78	34,66	41,70	17,24	-10,81	6,88	7,03	-	-	-	-
17. Рентабельність продукції за прибутком до оподаткування, %	2,81	19,18	17,31	23,72	24,89	16,37	-1,87	6,41	1,17	-	-	-	-
20. Рентабельність продукції за чистим прибутком, %	1,95	15,61	14,09	19,37	20,25	13,66	-1,53	5,28	0,88	-	-	-	-
15. Рентабельність підприємства (виробництва) за валовим прибутком, %	17,95	29,24	29,89	25,97	28,74	11,28	0,65	-3,92	2,78	-	-	-	-
18. Рентабельність підприємства за прибутком до оподаткування, %	2,36	14,53	18,62	17,77	17,16	12,17	4,09	-0,85	-0,61	-	-	-	-
21. Рентабельність підприємства (виробництва) за чистим прибутком, %	1,64	11,83	15,15	14,51	13,96	10,19	3,33	-0,65	-0,55	-	-	-	-

## 2.2. Аналіз фінансового стану СП ТОВ «Модерн-Експо» у 2019–2023 рр.

### 2.2.1. Аналіз майнового стану.

Зосередимось на аналізуванні майнового стану СП ТОВ «Модерн-Експо», що є одним із аспектів загалом фінансового стану підприємства (табл. 2.2).

Простежимо такі позитивні тренди:

1) щорічний приріст майна СП ТОВ «Модерн-Експо», зокрема, у 2020 році на 14,09%, у 2021 році – на 34,08%, у 2022 році – на 17,05% та у 2023 році – на 7,33% (рис. 2.1);

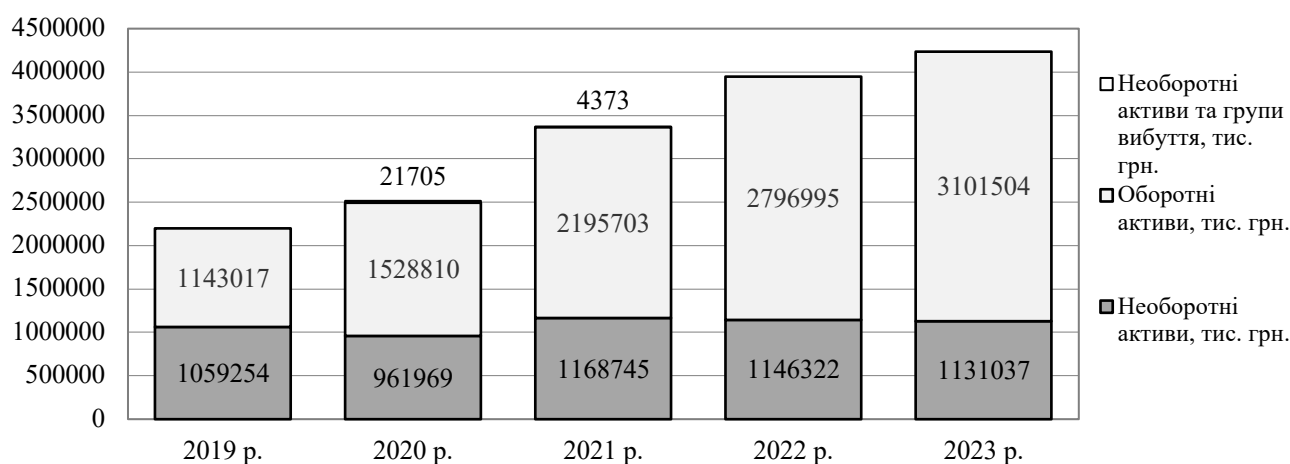


Рисунок 2.1. Динаміка обсягів майна СП ТОВ «Модерн-Експо» в розрізі основних складових

2) щорічний приріст оборотних активів СП ТОВ «Модерн-Експо», зокрема, у 2020 році на 33,75%, у 2021 році – на 43,62%, у 2022 році – на 27,38% і у 2023 році – на 10,89%;

3) переважання у структурі активів СП ТОВ «Модерн-Експо» за роками оборотних активів і їх частка впродовж п'яти останніх років зросла із 51,90% до 73,28% (рис. 2.2), а це позитивно вплинуло на рівень ліквідності підприємства;

4) формування за роками прогресивної структури основних засобів СП ТОВ «Модерн-Експо», адже питома вага активної їх частини щорічно підвищувалась;

Таблиця 2.2. – Аналіз показників майнового стану СП ТОВ «Модерн-Експо» у 2019–2023 роках

Показники	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Абсолютне відхилення (+/-)				Відносне відхилення, %			
						2020 р./ 2019 р.	2021 р./ 2020 р.	2022 р./ 2021 р.	2023 р./ 2022 р.	2020 р./ 2019 р.	2021 р./ 2020 р.	2022 р./ 2021 р.	2023 р./ 2022 р.
1. Вартість майна, тис. грн.	2202271	2512484	3368821	3943317	4232541	310213	856337	574496	289224	14,09	34,08	17,05	7,33
2. Вартість оборотних активів, тис. грн.	1143017	1528810	2195703	2796995	3101504	385793	666893	601292	304509	33,75	43,62	27,38	10,89
3. Первісна вартість основних засобів, тис. грн.	1080934	1144776	1140146	1228893	1331076	63842	-4630	88747	102183	5,91	-0,40	7,78	8,32
4. Знос, тис. грн.	123865	212771	37673	143592	257297	88906	-175098	105919	113705	71,78	-82,29	281,15	79,19
5. Залишкова вартість основних засобів, тис. грн.	957069	932005	1102473	1085301	1073779	-25064	170468	-17172	-11522	-2,62	18,29	-1,56	-1,06
6. Питома вага основних засобів у вартості активів, %	43,46	37,09	32,73	27,52	25,37	-6,36	-4,37	-5,20	-2,15	X	X	X	X
7. Питома вага оборотних активів у майні, %	51,90	60,85	65,18	70,93	73,28	8,95	4,33	5,75	2,35	X	X	X	X
8. Залишкова вартість активної частини основних засобів, тис. грн.	581707	569362	673831	670933	667354	-12345	104470	-2898	-3579	-2,12	18,35	-0,43	-0,53
9. Питома вага активної частини основних засобів у їх вартості, %	60,78	61,09	61,12	61,82	62,15	0,31	0,03	0,70	0,33	X	X	X	X
10. Залишкова вартість пасивної частини основних засобів, тис. грн.	375362	362643	428642	414368	406425	-12719	65998	-14274	-7943	-3,39	18,20	-3,33	-1,92
11. Питома вага пасивної частини основних засобів у їх вартості, %	39,22	38,91	38,88	38,18	37,85	-0,31	-0,03	-0,70	-0,33	X	X	X	X
12. Введено основних засобів, тис. грн.	36450	69996	2595	90652	104944	33546	-67401	88057	14292	92,03	-96,29	3393,33	15,77
13. Виведено основних засобів, тис. грн.	5864	6154	7225	1905	2761	290	1071	-5320	856	4,95	17,40	-73,63	44,93
14. Коефіцієнт зносу основних засобів	0,11	0,19	0,03	0,12	0,19	0,07	-0,15	0,08	0,08	62,20	-82,22	253,63	65,43
15. Коефіцієнт придатності основних засобів	0,89	0,81	0,97	0,88	0,81	-0,07	0,15	-0,08	-0,08	-8,05	18,77	-8,67	-8,66
16. Коефіцієнт введення основних засобів	0,034	0,061	0,002	0,074	0,079	0,027	-0,059	0,071	0,005	81,32	-96,28	3141,06	6,88
17. Коефіцієнт вибуття основних засобів	0,005	0,005	0,006	0,002	0,002	0,000	0,001	-0,005	0,001	-0,91	17,88	-73,63	34,47
18. Фондоозброєність, тис. грн./особу	509,35	485,17	560,77	606,31	722,60	-24,18	75,60	45,54	116,28	-4,75	15,58	8,12	19,18
19. Техноозброєність, тис. грн./особу	309,58	296,39	342,74	374,82	449,09	-13,19	46,35	32,08	74,27	-4,26	15,64	9,36	19,81
20. Фондовіддача основних засобів	2,24	2,77	4,11	3,61	3,80	0,53	1,34	-0,50	0,19	23,84	48,35	-12,25	5,25
21. Фондомісткість	0,45	0,36	0,24	0,28	0,26	-0,09	-0,12	0,03	-0,01	-19,25	-32,59	13,96	-4,99
22. Фондовіддача активної частини основних засобів	3,68	4,54	6,73	5,84	6,11	0,85	2,19	-0,89	0,27	23,22	48,28	-13,24	4,69

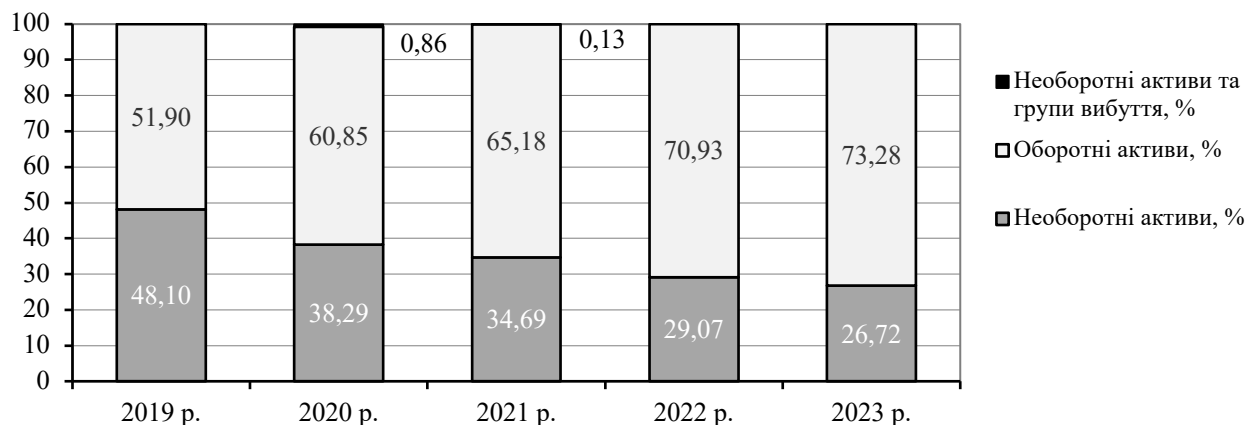


Рисунок 2.2. Структура майна СП ТОВ «Модерн-Експо»

5) найбільше було введено основних засобів СП ТОВ «Модерн-Експо» у 2022 і 2023 роках;

б) перевищення обсягів введення основних засобів над обсягами їх виведення (за виключенням 2021 року);

7) відповідність рівня зношеності основних засобів рекомендованому значенню та їх висока придатність – понад 81%. Так, зокрема, рівень зносу основних засобів у 2019 році становив 11%, у 2020 році – 19%, у 2021 році – 3%, у 2022 році – 12%, у 2023 році – 19% (рис. 2.3);

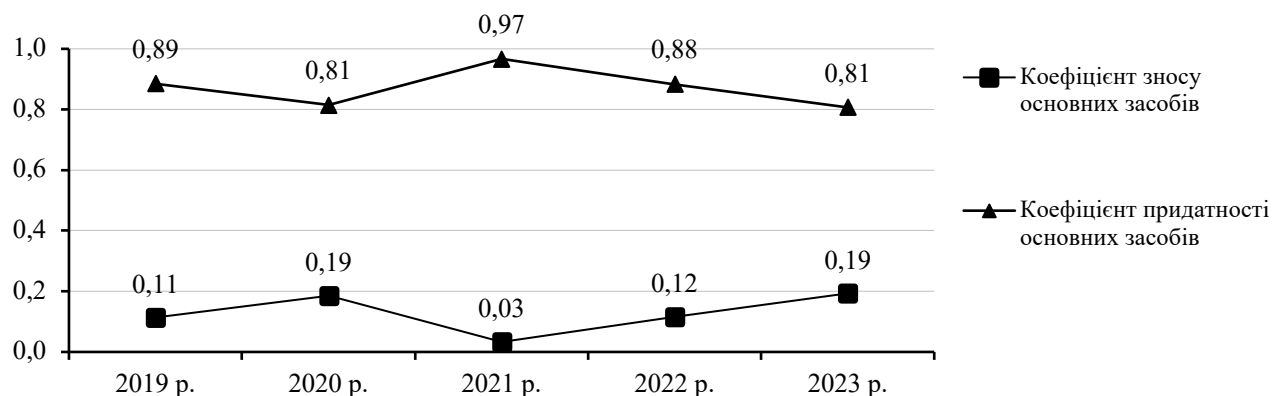


Рисунок 2.3. Динаміка зношеності основних засобів

8) підвищення рівня фондоозброєності на СП ТОВ «Модерн-Експо» у 2021–2023 роках, зокрема, у 2021 році – на 15,58%, у 2022 році – на 8,12% та у 2023 році – на 19,18%;

9) підвищення у 2021–2023 роках рівня техноозброєності, тобто забезпеченості персоналу основними засобами у їх активній частині, зокрема, у 2021 році – на 15,64%, у 2022 році – на 9,36% та у 2023 році – на 19,81%.

Серед негативних трендів виявлено:

1) скорочення обсягів основних засобів СП ТОВ «Модерн-Експо» у 2020 році на 2,62%, у 2022 році – на 1,56% і у 2023 році – на 1,06% (рис. 2.4);

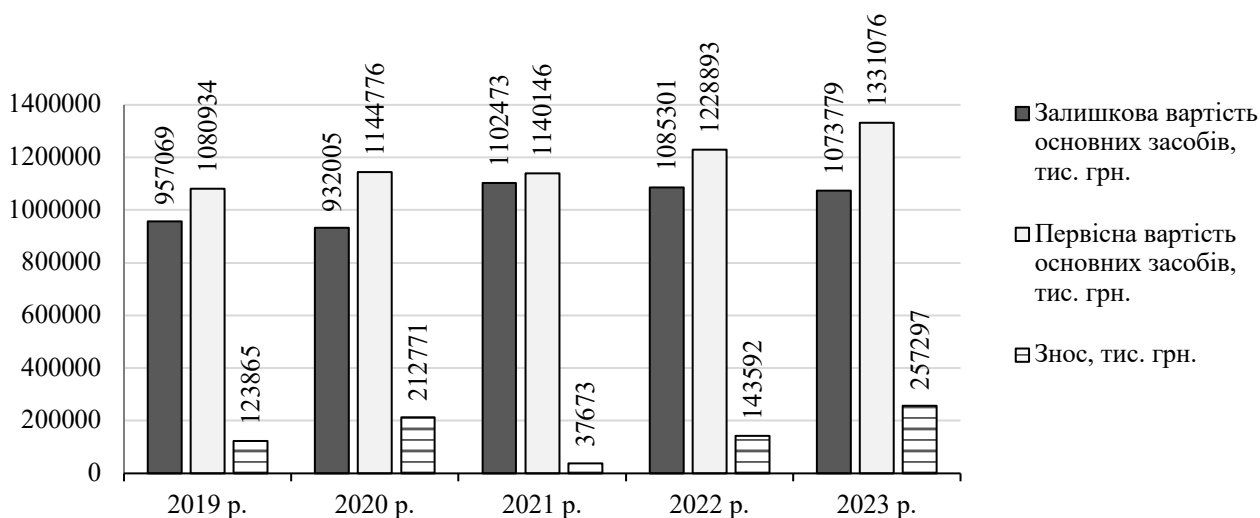


Рисунок 2.4. Динаміка вартісних оцінок основних засобів СП ТОВ «Модерн-Експо» у 2019–2023 роках

2) зменшення фондovіддачі СП ТОВ «Модерн-Експо» у 2022 році на 12,25%. І хоча у 2023 році цей показник підвищився на 5,25% і у 2023 році, проте це не перевищило максимальне його значення за останні п'ять років (рис. 2.5);

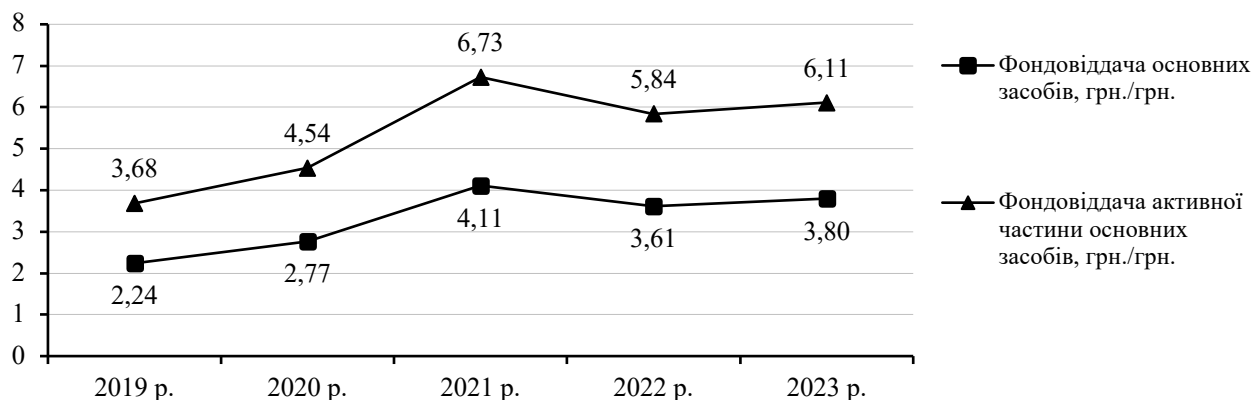


Рисунок 2.5. Динаміка фондovіддачі

3) зменшення фондівдачі активної частини основних засобів СП ТОВ «Модерн-Експо» у 2022 році на 13,24%. І хоча у 2023 році цей показник підвищився на 4,69% і у 2023 році, проте це не перевищило максимальне його значення за останні п'ять років.

Отже, загалом можна дійти висновку про доволі стабільний майновий стан СП ТОВ «Модерн-Експо», хоча й потребу недопущення зниження рівня ефективності його використання.

### **2.2.2. Аналіз фінансової стійкості.**

Перейдемо до аналізування фінансової стійкості СП ТОВ «Модерн-Експо», адже аналізування фінансової стійкості підприємства є одним із п'яти напрямів аналізу його фінансового стану.

Власний капітал СП ТОВ «Модерн-Експо» у 2019 році становив 1196971 тис. грн, а впродовж наступних чотирьох років підвищився відповідно на 24,31%, 35,41%, 27,95%, 22,60% (рис. 2.6). При цьому зареєстрований капітал СП ТОВ «Модерн-Експо» у 2019–2020 роках був зафіксований установчими документами на рівні 10143 тис. грн, а у 2021–2023 роках – 13566 тис. грн, що становило менше 1% від загального обсягу власного капіталу. Нерозподілений прибуток формував власний капітал на понад 88% і також характеризувався позитивною тенденцією до щорічного зростання, зокрема у 2019–2023 роках – зріс відповідно на 28,29%, 28,16%, 32,66% і 25,16%.

Позичковий капітал СП ТОВ «Модерн-Експо» у 2019 році становив 1005300 тис. грн (45,65% від загального обсягу позичкового капіталу), а у наступні три роки підвищився відповідно на 1,91%, 32,16%, 0,84% і 2,79%, а у 2023 році – зменшився на 21,50%.

На рисунку 2.7 відображено структуру пасивів СП ТОВ «Модерн-Експо» у 2019–2023 роках. Спостерігається позитивна тенденція до підвищення питомої ваги власного капіталу у структурі пасивів СП ТОВ «Модерн-Експо». Зокрема, в аналізованому періоді його частка становила відповідно 54,35% (2019 р.),

59,22% (2020 р.), 59,81% (2021 р.), 65,38% (2022 р.) і 74,68% (2023 р.). Позичковий капітал СП ТОВ «Модерн-Експо» формувався із довго- та короткострокового позичкового капіталу із переважанням другого. Зокрема, за рахунок короткострокового позичкового капіталу, активи СП ТОВ «Модерн-Експо» були сформовані у 2019–2023 роках відповідно на 32,92%, 30,44%, 33,69%, 29,82% і 23,31%. Частка довгострокового позичкового капіталу СП ТОВ «Модерн-Експо» щорічно зменшувалась і зокрема у 2019–2023 роках становила відповідно 12,73%, 10,33%, 5,61%, 4,80% і 2,01%.

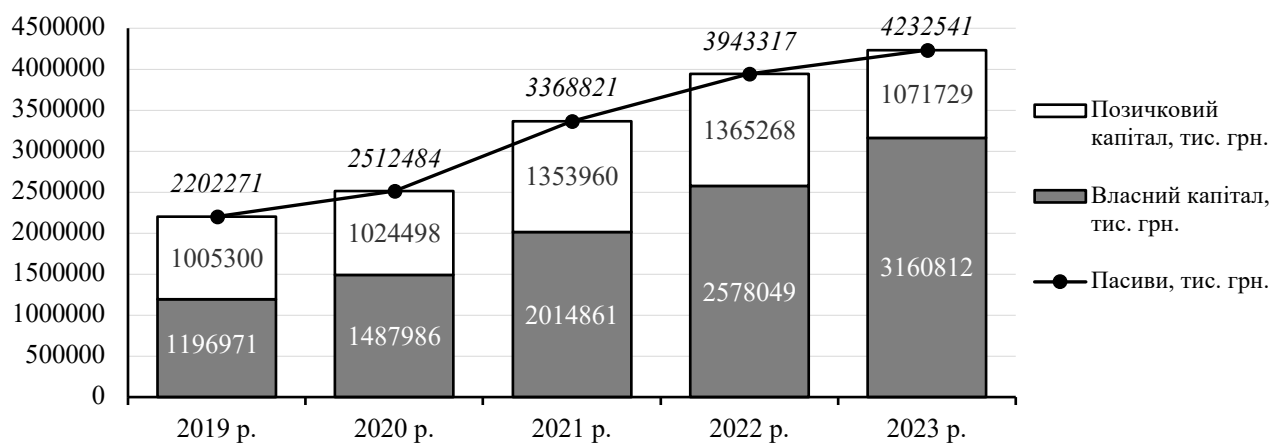


Рисунок 2.6. Динаміка основних складових пасивів СП ТОВ «Модерн-Експо»

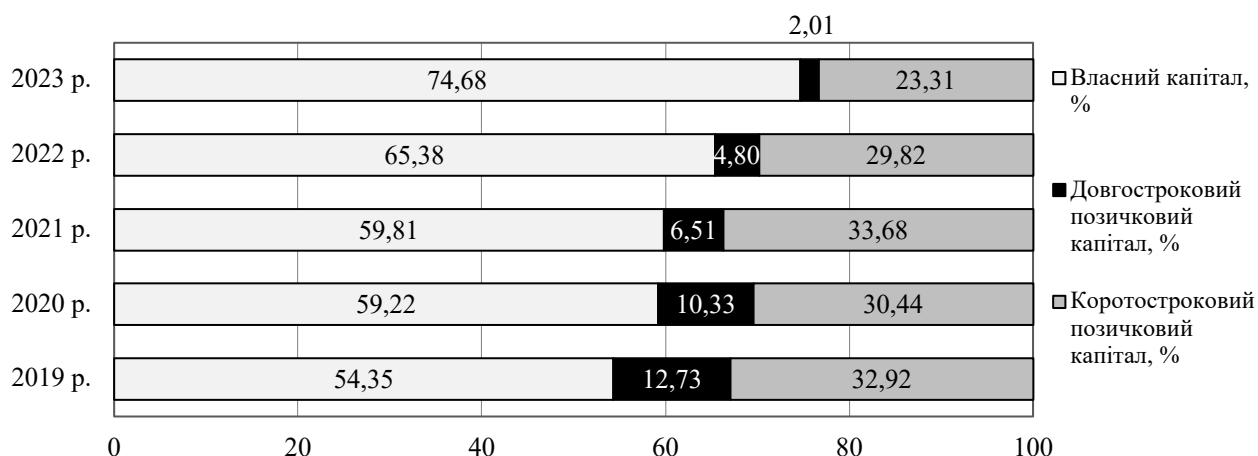


Рисунок 2.7. Структура пасивів СП ТОВ «Модерн-Експо» у 2019–2023 рр.

Аналіз показників фінансової стійкості СП ТОВ «Модерн-Експо» у 2019–

2023 роках, що зведені в таблицях 2.3 і 2.4 та відображені на рисунках 2.8 і 2.9, дозволив виявити такі позитивні тенденції:

1) відповідність рекомендованому значенню й щорічне підвищення коефіцієнта фінансової самостійності у досліджуваному періоді. Зокрема, як показав цей показник на кожні 100 грн пасивів СП ТОВ «Модерн-Експо», припадало у 2019–2023 роках відповідно 54 грн, 59 грн, 60 грн, 65 грн і 75 грн власного капіталу. Відтак рівень фінансової незалежності СП ТОВ «Модерн-Експо» за роками знизився і починаючи з 2021 року був нижче порогового значення;

2) відповідність рекомендованому значенню і щорічне зниження фінансової залежності СП ТОВ «Модерн-Експо». Як показав цей показник – на 1 грн пасивів у 2019–2023 роках припадало відповідно 46 грн, 41 грн, 40 грн, 35 грн і 25 грн позичкового капіталу;

3) відповідність рекомендованому значенню і щорічне підвищення рівня фінансової стабільності СП ТОВ «Модерн-Експо», адже співвідношення власного і позичкового капіталів, як показав цей показник, становило у 2019–2023 роках відповідно  $1,19 \div 1$ ,  $1,45 \div 1$ ,  $1,49 \div 1$ ,  $1,89 \div 1$ ,  $2,95 \div 1$ ;

4) відповідність рекомендованому значенню і щорічне зниження рівня фінансового ризику СП ТОВ «Модерн-Експо», що, як показав відповідний коефіцієнт, становив 0,84 (2019 р.), 0,69 (2020 р.), 0,67 (2021 р.), 0,53 (2022 р.) і 0,34 (2023 р.);

5) щорічне підвищення фінансової незалежності капіталізованих джерел СП ТОВ «Модерн-Експо», адже у 2019–2023 роках цей показник становив відповідно 0,81, 0,85, 0,90, 0,93 і 0,97.

При цьому серед негативних моментів можна визначити такі:

1) скорочення обсягів залучення довгострокових позичкових фінансових ресурсів (на 7,43% у 2020 році, на 15,47% у 2021 році, на 13,67% у 2022 році та на 55,03% у 2023 році), а тому і зменшення можливості приросту рентабельності власного капіталу за рахунок використання позичкового капіталу;

Таблиця 2.3. – Аналіз фінансової стійкості СП ТОВ «Модерн-Експо» у 2019–2023 роках

Показники	Методика розрахунку	Рекомендоване значення	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Абсолютне відхилення (+/-)				Відносне відхилення, %			
								2020 р./2019 р.	2021 р./2020 р.	2022 р./2021 р.	2023 р./2022 р.	2020 р./2019 р.	2021 р./2020 р.	2022 р./2021 р.	2023 р./2022 р.
Коефіцієнт фінансової автономії (самостійності / незалежності)	$\Pi_I / \text{Пасиви}$	>0,5	0,54	0,59	0,60	0,65	0,75	0,05	0,01	0,06	0,09	8,96	0,99	9,31	14,23
Коефіцієнт фінансової залежності	$\frac{\Pi_{II} + \Pi_{III} + \Pi_{IV}}{\text{Пасиви}}$	<0,5	0,46	0,41	0,40	0,35	0,25	-0,05	-0,01	-0,06	-0,09	-10,67	-1,44	-13,86	-26,86
Коефіцієнт фінансової стабільності	$\frac{\Pi_I}{\Pi_{II} + \Pi_{III} + \Pi_{IV}}$	$\geq 0,5$	1,19	1,45	1,49	1,89	2,95	0,26	0,04	0,40	1,06	21,98	2,46	26,89	56,19
Коефіцієнт фінансового ризику	$\frac{\Pi_{II} + \Pi_{III} + \Pi_{IV}}{\Pi_I}$	<2	0,84	0,69	0,67	0,53	0,34	-0,15	-0,02	-0,14	-0,19	-18,02	-2,40	-21,19	-35,97
Коефіцієнт структури покриття довгострокових джерел фінансування	$\Pi_{II} / A_I$	-	0,26	0,27	0,19	0,17	0,08	0,01	-0,08	-0,02	-0,09	1,93	-30,43	-11,98	0,00
Коефіцієнт довгострокового залучення позичкових фінансових ресурсів	$\Pi_{II} / (\Pi_I + \Pi_{II})$	0,4	0,19	0,15	0,10	0,07	0,03	-0,04	-0,05	-0,03	-0,04	-21,74	-33,89	-30,30	0,00
Коефіцієнт фінансової незалежності капіталізованих джерел	$\Pi_I / (\Pi_I + \Pi_{II})$	0,6	0,81	0,85	0,90	0,93	0,97	0,04	0,05	0,03	0,04	5,09	5,91	3,30	4,53

Примітка:  $A_I, A_{II}, A_{III}, A_{IV}, \Pi_I, \Pi_{II}, \Pi_{III}, \Pi_{IV}$ , – відповідно I, II і т.д. розділи активу (A) й пасиву ( $\Pi$ ) балансу підприємства.

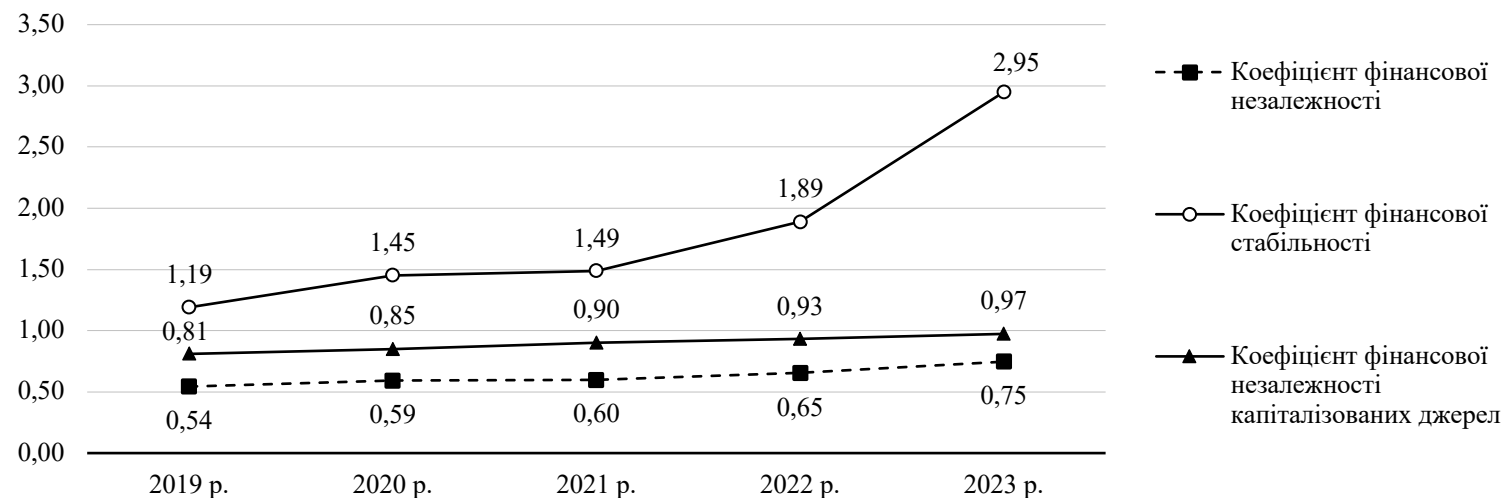


Рисунок 2.8. Динаміка основних показників фінансової стійкості СП ТОВ «Модерн-Експо» у 2019–2023 роках

Таблиця 2.4. – Визначення типу фінансової стійкості СП ТОВ «Модерн-Експо» у 2019–2023 роках

Показники джерел формування запасів	Методика розрахунку	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Абсолютне відхилення (+/-)				Відносне відхилення, %			
							2020 р./ 2019 р.	2021 р./ 2020 р.	2022 р./ 2021 р.	2023 р./ 2022 р.	2020 р./ 2019 р.	2021 р./ 2020 р.	2022 р./ 2021 р.	2023 р./ 2022 р.
Матеріальні оборотні активи (ОА <sub>м</sub> ), тис. грн.	Запаси + Поточні біологічні активи	343115	272417	572764	403540	508891	-70698	300347	-169224	105351	-20,60	110,25	-29,55	26,11
Власний оборотний капітал (К <sub>во</sub> ), тис. грн.	П <sub>І</sub> – А <sub>І</sub>	137717	526017	846116	1431727	2029775	388300	320099	585611	598048	281,96	60,85	69,21	41,77
Функціонуєчий капітал (К <sub>ф</sub> ), тис. грн.	К <sub>во</sub> + П <sub>ц</sub>	418138	785590	1065523	1621137	2114960	367452	279933	555614	493823	87,88	35,63	52,14	30,46
Загальна величина основних джерел формування запасів (З <sub>дз</sub> ), тис. грн.	П <sub>І</sub> + П <sub>ц</sub> + Короткострокові кредити банків – А <sub>І</sub>	770812	1030061	1403687	2135052	2127627	259249	373626	731365	-7425	33,63	36,27	52,10	-0,35
<i>Показники забезпеченості запасів джерелами формування</i>														
Надлишок (+) / нестача (-) власного оборотного капіталу, тис. грн.	К <sub>во</sub> – ОА <sub>м</sub>	-205398	253600	273352	1028187	1520884	458998	19752	754835	492697	-223,47	7,79	276,14	47,92
Надлишок (+) / нестача (-) власного оборотного капіталу і довгострокових джерел формування активів, тис. грн.	К <sub>ф</sub> – ОА <sub>м</sub>	75023	513173	492759	1217597	1606069	438150	-20414	724838	388472	584,02	-3,98	147,10	31,90
Надлишок (+) / нестача (-) загальної величини основних джерел формування запасів, тис. грн.	З <sub>дз</sub> – ОА <sub>м</sub>	427697	757644	830923	1731512	1618736	329947	73279	900589	-112776	77,15	9,67	108,38	-6,51
Тип фінансової стійкості		нормальна	абсолютна			-	-	-	-	-	-	-	-	-

Примітка: А<sub>I</sub>, А<sub>II</sub>, А<sub>III</sub>, А<sub>IV</sub>, П<sub>I</sub>, П<sub>II</sub>, П<sub>III</sub>, П<sub>IV</sub>, – відповідно I, II і т.д. розділи активу (А) й пасиву (П) балансу.

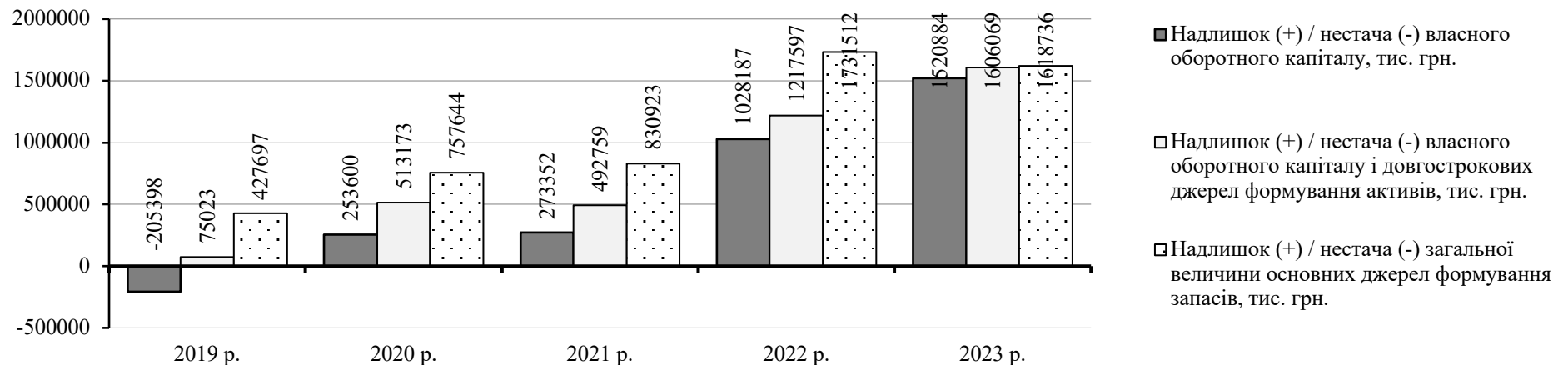


Рисунок 2.9. Динаміка надлишку (+) / нестачі (-) власного оборотного капіталу СП ТОВ «Модерн-Експо»

2) щорічне зниження коефіцієнта довгострокового залучення позичкових засобів, адже у 2019–2023 роках цей показник становив відповідно 0,19, 0,15, 0,10, 0,07 і 0,03.

Отже, проведений аналіз, дозволив встановити нормальну фінансову стійкість СП ТОВ «Модерн-Експо» у 2019 році та абсолютну – у 2020–2023 роках. Товариство було цілком самостійним, а тому йому властивий низький рівень фінансово ризику та водночас широкі фінансові можливості щодо розвитку.

### **2.2.3. Аналіз ліквідності й платоспроможності.**

Комплексно аналізуючи фінансовий потенціал СП ТОВ «Модерн-Експо», перейдемо до аналізування його ліквідності та платоспроможності, що є одним із напрямів аналізування фінансового стану підприємства.

Передусім, складемо баланс ліквідності СП ТОВ «Модерн-Експо», що представлений у таблиці 2.5. У відповідності до одержаних результатів складеного балансу ліквідності СП ТОВ «Модерн-Експо», спостерігаємо такі моменти за останні роки:

*1) у 2019–2020 роках:*

1.1) нестача сумарних обсягів грошових коштів, їх еквівалентів, а також поточних фінансових інвестицій, що формують групу найліквідніших активів підприємства задля покриття обсягів сформованих ним негайних пасивів;

1.2) достатність і перевищення над короткостроковими пасивами сумарних обсягів готової продукції, товарів, дебіторської заборгованості, що формують групу активів, які швидко реалізуються;

1.3) недостатність і менші обсяги сформованих підприємством обсягів активів, що повільно реалізуються, у порівнянні із обсягами довгострокових пасивів;

1.4) недостатність і менші обсяги групи активів, що важко реалізуються, порівняно із обсягами постійних пасивів;

2) у 2021 році:

2.1) нестача найліквідніших активів для покриття негайних пасивів;

2.2) достатність активів, які швидко реалізуються, для покриття короткострокових пасивів;

2.3) достатність активів, що повільно реалізуються, для покриття довгострокових пасивів;

2.4) недостатність активів, що важко реалізуються, для покриття постійних пасивів;

3) у 2022–2023 роках:

3.1) достатність найліквідніших активів для покриття негайних пасивів;

3.2) достатність активів, які швидко реалізуються, для покриття короткострокових пасивів;

3.3) достатність активів, що повільно реалізуються, для покриття довгострокових пасивів;

3.4) недостатність активів, що важко реалізуються, для покриття постійних пасивів.

Результати складеного балансу ліквідності СП ТОВ «Модерн-Експо» дозволяють стверджувати про достатній рівень його ліквідності та його підвищення у останні два роки. У структурі активів переважали активи, що швидко реалізуються, і активи, що важко реалізуються (рис. 2.10). Також позитивно, що у 2022–2023 роках значно підвищилась частка високоліквідних активів підприємства і складала понад 20% від загального обсягу активів.

Більш деталізований аналіз ліквідності та платоспроможності СП ТОВ «Модерн-Експо» за показниками згрупованими у таблиці 2.6 показав і позитивні і негативні тенденції. Так, зокрема, спостерігались такі позитивні тенденції:

1) ріст коефіцієнта загальної ліквідності СП ТОВ «Модерн-Експо», що фактично у 2019–2023 роках становив 1,58, 2,00, 1,94, 2,38 і 3,14 при рекомендованому значенні 2–2,5.

Таблиця 2.5. – Аналіз балансу ліквідності СП ТОВ «Модерн-Експо» за 2019–2023 роки

Групи активів за рівнем ліквідності	Обсяг, тис. грн.					Групи пасивів	Обсяг, тис. грн.					Платіжний залишок (+) / нестача (-)				
	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.		2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.
А <sub>Л1</sub>	72119	252679	155192	816528	1224146	П <sub>Л1</sub>	251200	364634	607385	493691	690748	-179081	-111955	-452193	322837	533398
А <sub>Л2</sub>	818620	1089100	1607141	1659720	1470504	П <sub>Л2</sub>	473679	400291	527168	682167	295796	344941	688809	1079973	977553	1174708
А <sub>Л3</sub>	252278	187031	433370	320747	406854	П <sub>Л3</sub>	280421	259573	219407	189410	85185	-28143	-72542	213963	131337	321669
А <sub>Л4</sub>	1059254	983674	1173118	1146322	1131037	П <sub>Л4</sub>	1196971	1487986	2014861	2578049	3160812	-137717	-504312	-841743	-1431727	-2029775
Баланс	2202271	2512484	3368821	3943317	4232541	Баланс	2202271	2512484	3368821	3943317	4232541	-	-	-	-	-

Примітка: А<sub>Л1</sub> – найліквідніші активи; А<sub>Л2</sub> – активи, що швидко реалізуються; А<sub>Л3</sub> – активи, що повільно реалізуються; А<sub>Л4</sub> – активи, що важко реалізуються; П<sub>Л2</sub> – негайні пасиви; П<sub>Л2</sub> – короткострокові пасиви; П<sub>Л3</sub> – довгострокові пасиви; П<sub>Л4</sub> – постійні пасиви.

Таблиця 2.6. – Аналіз показників ліквідності та платоспроможності СП ТОВ «Модерн-Експо»

Показники	Методика розрахунку	Рекомендоване значення	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Абсолютне відхилення (+/-)				Відносне відхилення, %			
								2020 р./2019 р.	2021 р./2020 р.	2022 р./2021 р.	2023 р./2022 р.	2020 р./2019 р.	2021 р./2020 р.	2022 р./2021 р.	2023 р./2022 р.
Коефіцієнт загальної ліквідності	$\frac{А_{Л1} + А_{Л2} + А_{Л3}}{П_{Л1} + П_{Л2}}$	2,0–2,5	1,58	2,00	1,94	2,38	3,14	0,42	-0,06	0,44	0,77	26,75	-3,17	22,91	32,17
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$\frac{А_{Л1}}{П_{Л1} + П_{Л2}}$	0,2–0,35	0,10	0,33	0,14	0,69	1,24	0,23	-0,19	0,56	0,55	232,02	-58,59	407,66	78,69
Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	$\frac{А_{П1}}{П_{П1}}$	1,0–2,0	1,58	2,00	1,94	2,38	3,14	0,42	-0,06	0,44	0,77	26,75	-3,17	22,91	32,17
Коефіцієнт критичної (проміжної) ліквідності	$\frac{А_{Л1} + А_{Л2}}{П_{Л1} + П_{Л2}}$	0,7–0,8 – більше	1,23	1,75	1,55	2,11	2,73	0,53	-0,20	0,55	0,63	42,75	-11,45	35,57	29,70
Конфіцієнт чистої виручки	$\frac{Знос + Чистий прибуток}{Чиста виручка}$	ріст	0,07	0,20	0,12	0,18	0,21	0,12	-0,08	0,06	0,03	163,91	-39,21	52,24	14,14
Власний оборотний капітал	$\frac{П_1 - А_1}{П_1 - А_1}$	ріст	418138	785590	1065523	1621137	2114960	367452	279933	555614	493823	87,88	35,63	52,14	30,46
Коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу	$\frac{Запаси підприємства}{Власний оборотний капітал}$	0–1 (зменшення)	2,67	0,58	0,74	0,29	0,26	-2,09	0,16	-0,46	-0,03	-78,32	28,35	-61,63	-9,11
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	$\frac{Власний оборотний капітал}{Власний капітал}$	>0,2	0,12	0,35	0,42	0,56	0,64	0,24	0,07	0,14	0,09	207,25	18,79	32,25	15,63

Примітка: А<sub>1</sub>, А<sub>П</sub>, А<sub>П1</sub>, А<sub>П2</sub>, А<sub>П3</sub>, А<sub>П4</sub>, – відповідно I, II і т.д. розділи активу (А) й пасиву (П) балансу; А<sub>Л1</sub>, А<sub>Л2</sub>, А<sub>Л3</sub>, А<sub>Л4</sub>, П<sub>Л1</sub>, П<sub>Л2</sub>, П<sub>Л3</sub>, П<sub>Л4</sub> – відповідно I, II і т.д. розділи активу та пасиву з балансу ліквідності.

Значення показника означали, що на 1 грн найтерміновіших і короткострокових пасивів за роками припадало 1,58–3,14 грн сукупних активів за виключенням активів, що важко реалізуються;

2) ріст коефіцієнта поточної ліквідності (ще називають коефіцієнт покриття), рекомендоване значення якого в діапазоні 1–2. Фактично у 2019–2023 роках даний коефіцієнт показав, що поточні активи СП ТОВ «Модерн-Експо» перевищували поточні пасиви мінімум на 58%;

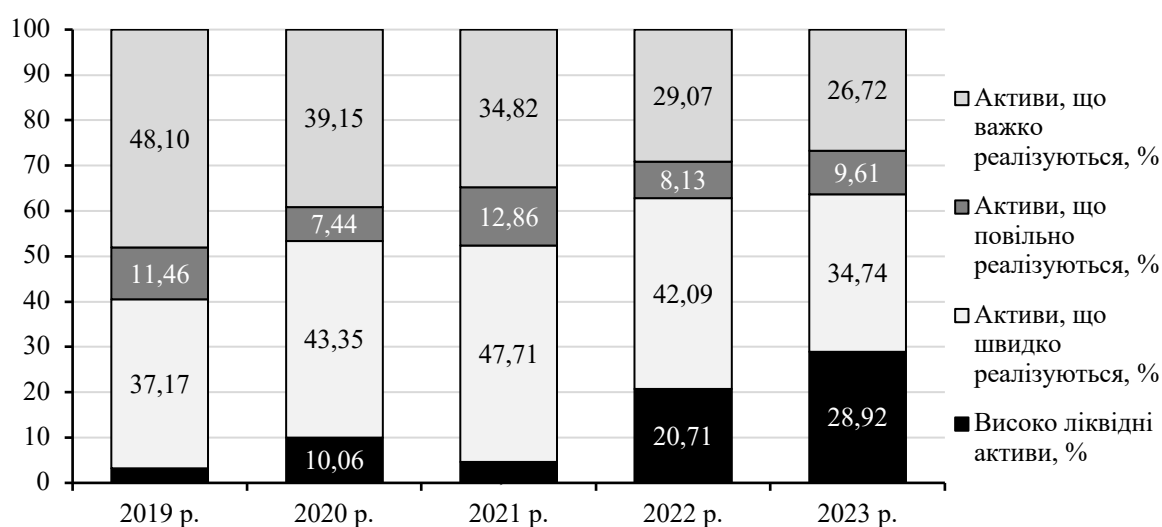


Рисунок 2.10. Структура активів СП ТОВ «Модерн-Експо» за рівнем їх ліквідності у 2019–2023 роках

3) ріст коефіцієнта чистої виручки у 2023 році. Загалом за роками це коефіцієнт продемонстрував потенційний рівень перспективної платоспроможності СП ТОВ «Модерн-Експо», адже знос разом із чистим прибутком щодо обсягів реалізованої продукції підприємства були у співвідношеннях:  $0,07 \div 1$  у 2019 році,  $0,20 \div 1$  у 2020 році,  $0,12 \div 1$  у 2021 році,  $0,18 \div 1$  у 2022 році та  $0,21 \div 1$  у 2023 році;

4) ріст коефіцієнта критичної (проміжної) ліквідності у 2022–2023 роках, хоча і його нестабільність у попередні роки, але перевищення рекомендованого значення (0,7–0,8). Фактично на СП ТОВ «Модерн-Експо» цей коефіцієнт у 2019–2023 роках становив 1,23, 1,75, 1,55, 2,11 і 2,73, а це характеризує

достатність в сумі високоліквідних активів й активів, які швидко реалізуються, порівняно із обсягами негайних і короткострокових пасивів;

5) достатність і щорічне нарощення обсягів власного оборотного капіталу СП ТОВ «Модерн-Експо», що у 2019–2023 роках становив відповідно 418138 тис. грн, 785590 тис. грн, 1065523 тис. грн, 1621137 тис. грн і 2114960 тис. грн;

б) щорічне підвищення коефіцієнта маневреності власного капіталу СП ТОВ «Модерн-Експо» та його відповідність за роками рекомендованому значенню ( $>0,2$ ) за винятком 2019 року.

Серед негативних тенденцій намітились:

1) значне коливання коефіцієнта абсолютної ліквідності СП ТОВ «Модерн-Експо» та не відповідність його рекомендованому значенню ( $0,2–0,35$ ) у 2019 і 2021–2023 роках (рис. 2.11). При цьому ж фактично у 2023 році цей показник підвищився і становив 1,24, а це свідчить про достатність формування високоліквідних активів і їх суттєві обсяги у порівнянні з сумарними обсягами негайних і короткострокових пасивів;

2) значне зменшення коефіцієнта маневреності власного оборотного капіталу (рекомендоване значення  $0–1$ ), фактично на СП ТОВ «Модерн-Експо» у 2020–2023 роках порівняно із 2019 роком.

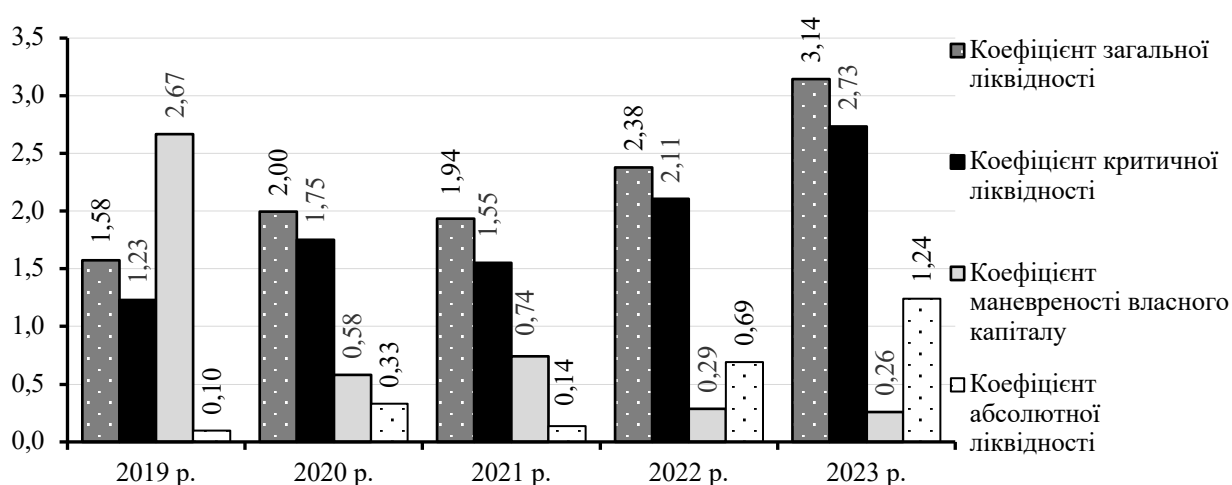


Рисунок 2.11. Динаміка показників ліквідності СП ТОВ «Модерн-Експо»

Отже, загалом ліквідність та платоспроможність СП ТОВ «Модерн-Експо» характеризувались тенденцією до покращення, проте наявні певні ризики, зумовлені нестабільністю окремих показників.

#### **2.2.4. Аналіз ділової активності.**

Перейдемо до аналізування ділової активності СП ТОВ «Модерн-Експо», що є одним із напрямів аналізу фінансового стану підприємства.

У таблиці 2.7 відображено результати розрахунків основних показників ділової активності СП ТОВ «Модерн-Експо» за останні п'ять років. Спостерігаємо такі негативні тенденції:

1) сповільнення оборотності й зниження рівня віддачі активів СП ТОВ «Модерн-Експо» у 2022 і 2023 роках, адже, як показав коефіцієнт оборотності активів, у 2019 році на 1 грн активів підприємства припадало 1,01 грн чистого доходу від реалізації продукції, у 2020 році – 1,10 грн, у 2021 році – 1,54 грн, у 2022 році – 1,07 грн, а у 2023 році – 1,00 грн. Тривалість одного обороту активів у 2019–2023 роках становила відповідно 357 днів, 329 днів, 234 днів, 336 днів і 361 днів;

2) сповільнення оборотності й зменшення віддачі оборотних активів СП ТОВ «Модерн-Експо» у 2022 і 2023 роках, адже, як показав коефіцієнт їх оборотності, у 2019 році на 1 грн активів підприємства припадало 1,89 грн чистого доходу від реалізації продукції, у 2020 році – на 2,17% більше (1,93 грн), у 2021 році – на 25,89% більше (2,43 грн), у 2022 році – на 35,56% менше (1,57 грн), а у 2023 році – на 11,86% менше (1,38 грн). Тривалість одного обороту оборотних активів відповідно у 2020 і 2021 роках зменшилась на 2,13% і 20,56%, а у 2022 році – підвищилась на 55,18% до 229 днів, а у 2023 році – ще підвищилась на 13,45% до 260 днів;

3) сповільнення оборотності та зниження рівня віддачі кредиторської заборгованості за продукцію СП ТОВ «Модерн-Експо» у 2022 і 2023 роках, адже, як показав відповідний коефіцієнт, у 2019 році на 1 грн кредиторської

Таблиця 2.7. – Аналіз показників ділової активності СП ТОВ «Модерн-Експо»

Показники	Рекомендоване значення	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Абсолютне відхилення (+/-)				Відносне відхилення, %			
							2020 р./2019 р.	2021 р./2020 р.	2022 р./2021 р.	2023 р./2022 р.	2020 р./2019 р.	2021 р./2020 р.	2022 р./2021 р.	2023 р./2022 р.
1. Коефіцієнт оборотності активів	↑	1,01	1,10	1,54	1,07	1,00	0,09	0,45	-0,47	-0,07	8,69	40,68	-30,52	-6,87
2. Коефіцієнт завантаження активів	↓	0,99	0,91	0,65	0,93	1,00	-0,08	-0,26	0,28	0,07	-7,99	-28,92	43,92	7,38
3. Тривалість одного обороту активів, днів	↓	357	329	234	336	361	-29	-95	103	25	-7,99	-28,92	43,92	7,38
4. Коефіцієнт оборотності оборотних активів	↑	1,89	1,93	2,43	1,57	1,38	0,04	0,50	-0,87	-0,19	2,17	25,89	-35,56	-11,86
5. Коефіцієнт завантаження оборотних активів	↓	0,53	0,52	0,41	0,64	0,72	24,31	2,00	-1,16	-5,38	0,46	0,04	-0,03	-0,08
6. Тривалість одного обороту оборотних активів, днів	↓	190	186	148	229	260	-4	-38	82	31	-2,13	-20,56	55,18	13,45
7. Коефіцієнт оборотності запасів	↑	6,02	6,06	8,40	5,96	6,31	0,04	2,34	-2,44	0,35	0,65	38,62	-29,04	5,89
8. Тривалість одного обороту запасів, днів	↓	60	59	43	60	57	0	-17	18	-3	-0,65	-27,86	40,92	-5,56
9. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості за продукцію	↑	3,20	3,25	3,95	2,74	2,93	0,05	0,70	-1,21	0,19	1,64	21,57	-30,67	6,95
10. Тривалість одного обороту дебіторської заборгованості за продукцію, днів	↓	113	111	91	131	123	-2	-20	40	-9	-1,61	-17,74	44,23	-6,50
11. Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості за продукцію	↓	5,96	6,05	7,30	5,28	4,86	0,10	1,25	-2,02	-0,42	1,65	20,59	-27,64	-8,00
12. Тривалість одного обороту кредиторської заборгованості за продукцію, днів	↑	60	59	49	68	74	-1	-10	19	6	-1,62	-17,07	38,19	8,70
13. Тривалість операційного циклу, днів	↓	172	170	134	192	180	-2	-36	58	-12	-1,28	-21,27	43,17	-6,20
14. Тривалість фінансово-експлуатаційного циклу, днів	↓	233	230	183	260	254	-3	-46	77	-6	-1,37	-20,19	41,83	-2,30

Примітка: ↑ – ріст значення показника; ↓ – зменшення значення показника.

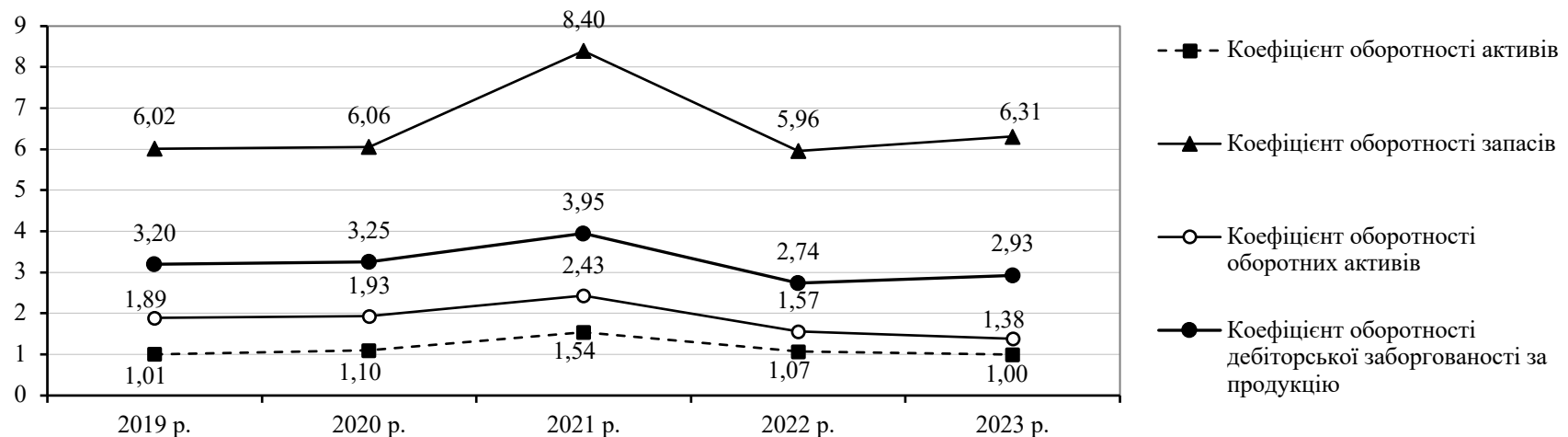


Рисунок 2.12. Динаміка основних показників ділової активності СП ТОВ «Модерн-Експо» у 2019–2023 роках

заборгованості за продукцію припадало 5,96 грн чистого доходу від реалізації продукції, у 2020 році – 6,05 грн, у 2021 році – 7,30 грн, у 2022 році – 5,28 грн, а у 2023 році – 4,86 грн. Тривалість одного обороту активів у 2019–2023 роках становила відповідно 60 днів, 59 днів, 49 днів, 68 днів і 74 днів;

4) довша тривалість операційного та фінансово-експлуатаційного циклів СП ТОВ «Модерн-Експо» у 2022 та 2023 роках у порівнянні із 2019–2021 роками (рис. 2.12).

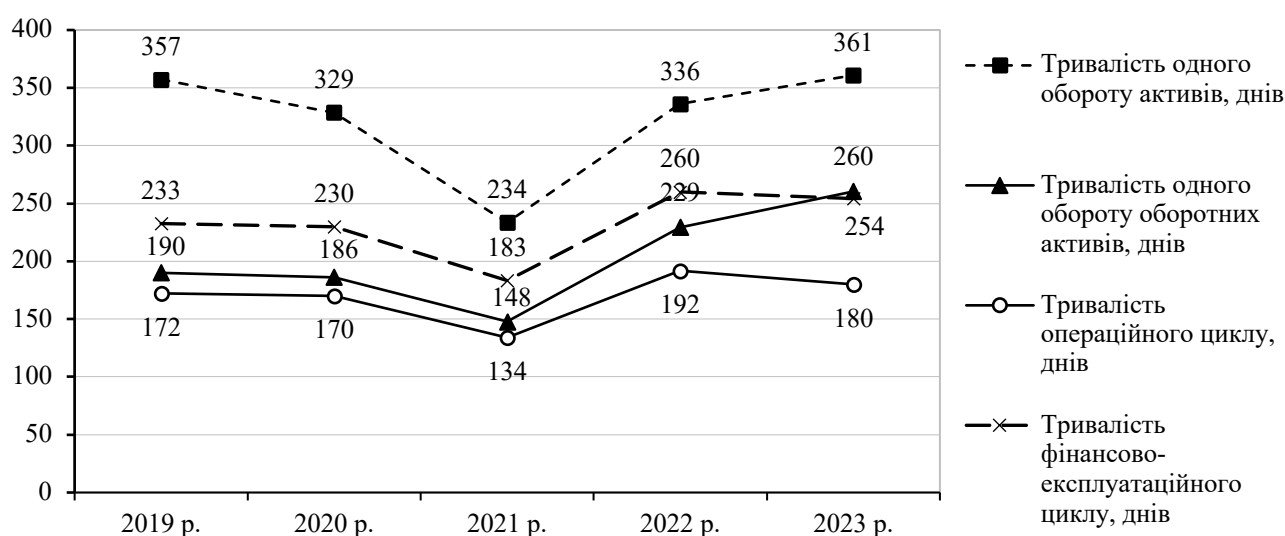


Рисунок 2.12. Динаміка тривалості операційного та фінансово-експлуатаційного циклів СП ТОВ «Модерн-Експо»

Серед позитивних моментів можна виокремити:

1) пришвидшення оборотності й підвищення віддачі запасів СП ТОВ «Модерн-Експо» у 2023 році, адже, як показав коефіцієнт їх оборотності на 1 грн запасів у 2022 році припадало 5,96 грн чистого доходу від реалізації продукції, а у 2023 році – на 5,89% більше – 6,31 грн. Тривалість одного обороту запасів у 2022–2023 роках дорівнювала відповідно 60 днів і 57 днів;

2) пришвидшення оборотності й підвищення віддачі дебіторської заборгованості за продукцію СП ТОВ «Модерн-Експо» у 2023 році, адже, як показав коефіцієнт оборотності на 1 грн дебіторської заборгованості за

продукцію у 2022 році припадало 2,74 грн чистого доходу від реалізації продукції, а у 2023 році – на 6,95% більше – 2,93 грн. Тривалість одного обороту дебіторської заборгованості за продукцію у 2022–2023 роках дорівнювала відповідно 131 днів і 123 днів;

3) скорочення тривалості операційного циклу СП ТОВ «Модерн-Експо» у 2023 році на 12 днів (-6,20%) до 180 днів у порівнянні із 2022 роком, проте це на 34,29% більше, ніж у 2021 році, коли тривалість операційного циклу була мінімальною за останні п'ять років і становила 134 дні;

4) скорочення тривалості фінансово-експлуатаційного циклу СП ТОВ «Модерн-Експо» у 2023 році на 6 днів (-2,30%) до 254 днів у порівнянні із 2022 роком, проте це на 38,57% більше, ніж у 2021 році, коли тривалість фінансово-експлуатаційного циклу була мінімальною за останні п'ять років і становила 183 дні;

Отже, рівень ділової активності СП ТОВ «Модерн-Експо» у 2022 році через війну скоротився, проте у 2023 році показники дещо поліпшились. Найвищою ділова активність СП ТОВ «Модерн-Експо» була у 2021 році. Загалом СП ТОВ «Модерн-Експо» є привабливим і надійним діловим партнером і характеризується високим потенціалом нарощення ділової активності.

### **2.3.5. Аналіз рентабельності.**

Перейдемо до аналізування п'ятого напрямку аналізу фінансового стану підприємства – рентабельності СП ТОВ «Модерн-Експо».

Валовий прибуток СП ТОВ «Модерн-Експо» у 2019 році становив 377020 тис. грн, і в наступні чотири роки підвищився, зокрема у 2020 році – на 90,82% до 719448 тис. грн, у 2021 році – на 37,01% до 985699 тис. грн, у 2022 році – на 2,27% до 1008060 тис. грн, а у 2023 році – на 19,04% до 1200031 тис. грн (рис. 2.13).

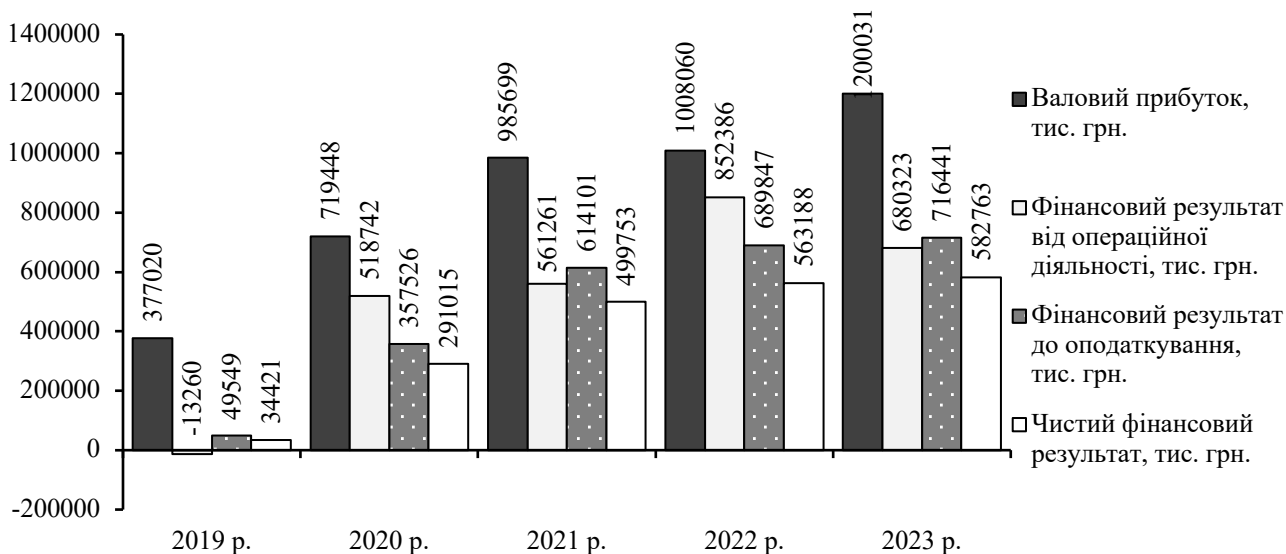


Рисунок 2.13. Динаміка фінансових результатів СП ТОВ «Модерн-Експо»

У 2018 році фінансовий результат від операційної діяльності СП ТОВ «Модерн-Експо» був у формі збитку та становив 13260 тис. грн, проте в наступні роки – завдяки ефективній діяльності отримало прибутки від операційної діяльності, зокрема, 518742 тис. грн у 2020 році, 561261 тис. грн у 2021 році, 852386 тис. грн у 2022 році та 680323 тис. грн у 2023 році.

СП ТОВ «Модерн-Експо» мало інші фінансові й інші доходи, що за роками не мали стабільної динаміки. Станом на кінець 2023 року інші фінансові доходи склали 8198 тис. грн, а інші доходи – 55959 тис. грн. Разом з тим, СП ТОВ «Модерн-Експо» мало і фінансові витрати, що у 2019 році становили 29084 тис. грн, а до 2023 року зменшились до значення 18475 тис. грн.

Чистий фінансовий результат СП ТОВ «Модерн-Експо» щорічно був у формі прибутку та підвищувався. Зокрема, він становив 34421 тис. грн у 2019 році, 291015 тис. грн у 2020 році, 499753 тис. грн у 2021 році, 563188 тис. грн у 2022 році та 582763 тис. грн у 2023 році. Це засвідчило про доволі стабільну та прибуткову діяльність СП ТОВ «Модерн-Експо», навіть, в нинішніх умовах війни росії проти України.

Аналіз показників рентабельності СП ТОВ «Модерн-Експо», зведені у таблиці 2.8, дозволяють сформулювати висновки щодо нестабільності динаміки

таких показників, а саме:

1) рівень рентабельності підприємства, визначений за валовим прибутком у 2019 році становив 18,09%, у 2020 році – підвищився на 12,57%, у 2021 році – підвищився ще на 3,01%, у 2022 році – зменшився на 6,08%, а у 2023 році – підвищився на 1,77%, перевищивши рівень 2019 і 2022 років. Загалом більшість показників у тому числі й показників рентабельності з війною в силу об'єктивних і незалежних від самого підприємства причин у 2022 році знизилась, але не критично. Та при цьому у 2023 році знову відновились позитивна динаміка;

2) рівень рентабельності підприємства, чи виробництва, обчисленої за чистим прибутком, у 2020 і 2021 роках підвищився відповідно на 10,75% і 4,67%, а у 2022 і 2022 роках – зменшився відповідно на 1,66% і 1,16%;

3) рівень рентабельності активів, обчисленої за валовим прибутком, найвищим значенням характеризувався у 2021 році (29,26%), а найнижчим – у 2019 році (17,12%);

4) рівень рентабельності активів, обчисленої за чистим прибутком, у 2020 і 2021 роках підвищився відповідно на 10,02% і 3,25%, а у 2022 і 2022 роках – зменшився відповідно на 0,55% і 0,51%;

5) рівень рентабельності продукції (комерційної рентабельності), обчисленої за чистим прибутком, найвищим значенням характеризувався у 2023 році (20,25%), а найнижчим – у 2022 році (1,95%);

6) рівень рентабельності власного капіталу підприємства, обчисленої за чистим прибутком, найвищим значенням характеризувався у 2020 році (24,80%), а найнижчим – у 2019 році (2,88%);

7) рівень рентабельності продукції, обчисленої за валовим прибутком, найвищим значенням характеризувався у 2023 році (41,70%), а найнижчим – у 2019 році (21,36%);

8) рівень рентабельності реалізації продукції, обчисленої за валовим прибутком, найвищим значенням характеризувався у 2019 році (29,43%), а найнижчим – у 2019 році (17,60%).

Таблиця 2.8. – Аналіз показників рентабельності СП ТОВ «Модерн-Експо» у 2019–2023 роках

Показники	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Абсолютне відхилення (+/-)				Відносне відхилення, %			
						2020 р./ 2019 р.	2021 р./ 2020 р.	2022 р./ 2021 р.	2023 р./ 2022 р.	2020 р./ 2019 р.	2021 р./ 2020 р.	2022 р./ 2021 р.	2023 р./ 2022 р.
1. Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	2142063	2583353	4533396	3916180	4077995	441290	1950043	-617216	161815	20,60	75,48	-13,61	4,13
2. Валовий прибуток, тис. грн.	377020	719448	985699	1008060	1200031	342428	266251	22361	191971	90,82	37,01	2,27	19,04
3. Фінансові результати від операційної діяльності, тис. грн.	-13260	518742	561261	852386	680323	532002	42519	291125	-172063	-4012,08	8,20	51,87	-20,19
4. Прибуток до оподаткування, тис. грн.	49549	357526	614101	689847	716441	307977	256575	75746	26594	621,56	71,76	12,33	3,86
5. Чистий прибуток, тис. грн.	34421	291015	499753	563188	582763	256594	208738	63435	19575	745,46	71,73	12,69	3,48
6. Середньорічна вартість нематеріальних активів і основних засобів, тис. грн.	952669	1010612	1065357	1157534	1138680	57943	54746	92177	-18854	6,08	5,42	8,65	-1,63
7. Середні залишки оборотних активів, тис. грн.	1131789	1335914	1862257	2496349	2949250	204125	526343	634093	452901	18,04	39,40	34,05	18,14
8. Середньорічна вартість виробничих активів, тис. грн.	2084457	2346525	2927614	3653883	4087929	262068	581089	726269	434047	12,57	24,76	24,81	11,88
9. Чистий прибуток на 1 грн реалізованої продукції, копійок	1,61	11,27	11,02	14,38	14,29	9,66	-0,24	3,36	-0,09	601,04	-2,14	30,45	-0,63
10. Рентабельність підприємства / виробництва за валовим прибутком, %	18,09	30,66	33,67	27,59	29,36	12,57	3,01	-6,08	1,77	-	-	-	-
11. Рентабельність підприємства / виробництва за прибутком до оподаткування, %	2,38	15,24	20,98	18,88	17,53	12,86	5,74	-2,10	-1,35				
12. Рентабельність підприємства / виробництва за чистим прибутком, %	1,65	12,40	17,07	15,41	14,26	10,75	4,67	-1,66	-1,16	-	-	-	-
13. Рентабельність реалізація продукції на 1 грн виробничих активів, %	102,76	110,09	154,85	107,18	99,76	7,33	44,76	-47,67	-7,42	-	-	-	-
14. Рентабельність продукції за валовим прибутком, %	21,36	38,60	27,78	34,66	41,70	17,24	-10,81	6,88	7,03	-	-	-	-
15. Рентабельність продукції за чистим прибутком (рентабельність комерційна), %	1,95	15,61	14,09	19,37	20,25	13,66	-1,53	5,28	0,88	-	-	-	-
16. Рентабельність активів за прибутком до оподаткування, %	2,25	14,23	18,23	17,49	16,93	11,98	4,00	-0,73	-0,57	-	-	-	-
17. Чиста рентабельність активів, %	1,56	11,58	14,83	14,28	13,77	10,02	3,25	-0,55	-0,51	-	-	-	-
18. Чиста рентабельність власного капіталу, %	2,88	19,56	24,80	21,85	18,44	16,68	5,25	-2,96	-3,41	-	-	-	-
19. Валова рентабельність продажу / реалізації продукції, %	17,60	27,85	21,74	25,74	29,43	10,25	-6,11	4,00	3,69	-	-	-	-
20. Чиста рентабельність продажу / реалізації продукції, %	1,61	11,27	11,02	14,38	14,29	9,66	-0,24	3,36	-0,09	-	-	-	-

Динаміку показників рентабельності СП ТОВ «Модерн-Експо» у 2019–2023 роках демонструють рисунки 2.14 і 2.15.

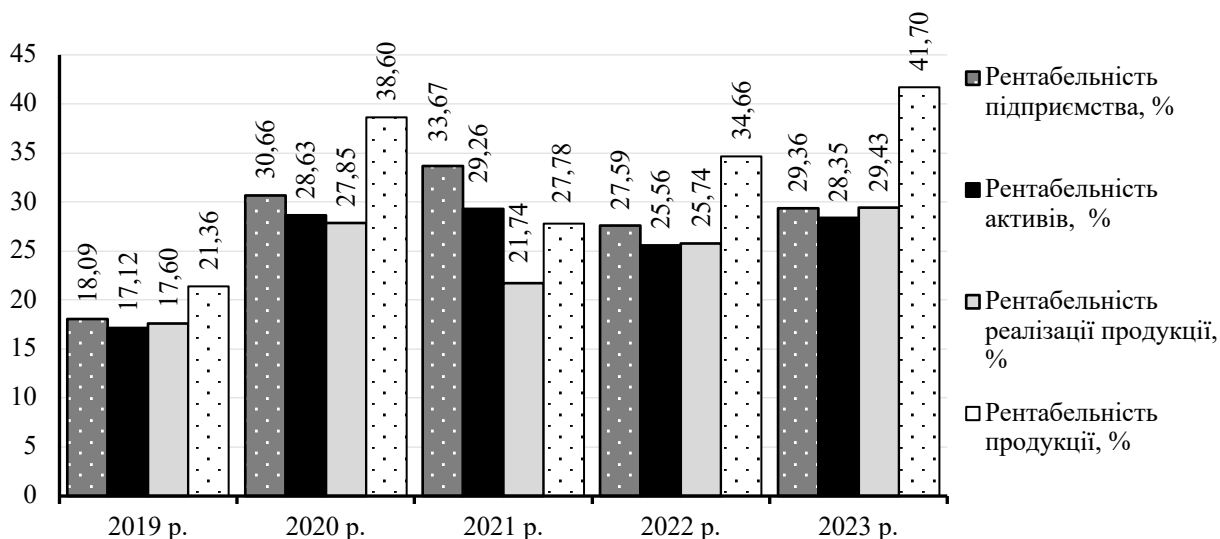


Рисунок 2.14. Динаміка показників рентабельності СП ТОВ «Модерн-Експо», розрахованих за валовим прибутком

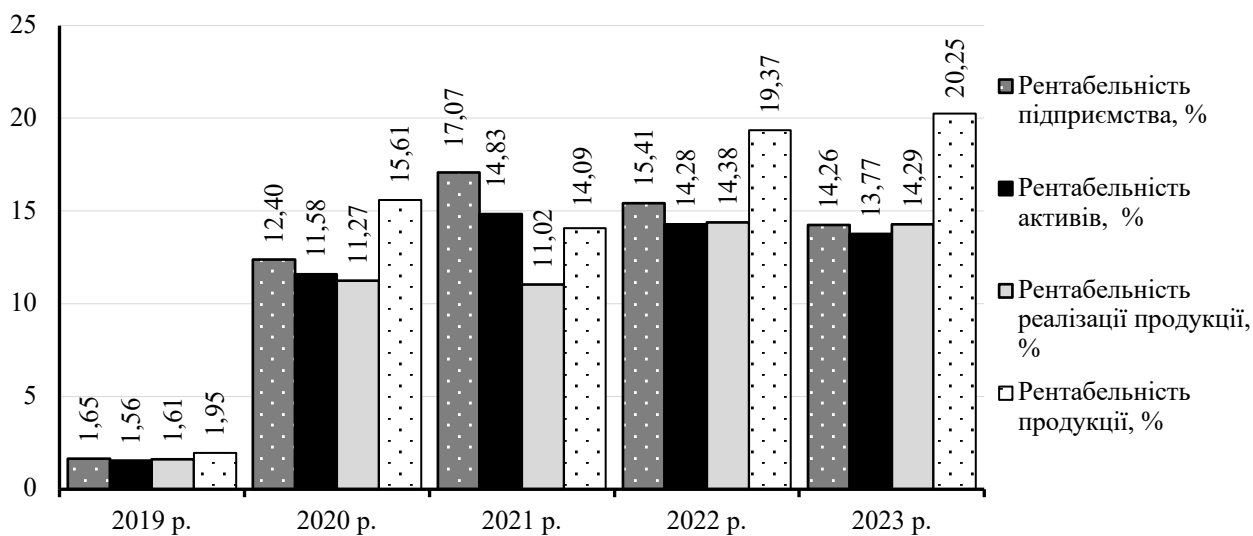


Рисунок 2.15. Динаміка показників рентабельності СП ТОВ «Модерн-Експо», розрахованих за чистим прибутком

Отже, узагальнюючи, можемо стверджувати про доволі рентабельну діяльність СП ТОВ «Модерн-Експо» є доволі підприємством рентабельним підприємством і фінансово спроможним учасником відповідного ринку.

### **2.3. Інтегральна оцінка фінансового потенціалу СП ТОВ «Модерн-Експо»**

Узагальнюючи проведений у п.п. 2 аналіз, здійснимо оцінку фінансового потенціалу СП ТОВ «Модерн-Експо», застосовуючи методику Фоміна П.А. і Старовойтового М.К.

У таблиці 2.9 представлено результати розрахунків показників, що попали у вибірку за даними СП ТОВ «Модерн-Експо», а також здійснено ранжування його фінансового потенціалу за показниками відповідної методики.

Спостерігаємо такі результати (табл. 2.10):

– у 2019 році за 4-ма показниками з 10 (40% від показників, що попали у вибірку) – СП ТОВ «Модерн-Експо» характеризувалось високим рівнем фінансового потенціалу, за 2-ма показниками – середнім рівнем і за 4-ма показниками – низьким рівнем;

– у 2020 та 2021 роках році за 7-ма показниками СП ТОВ «Модерн-Експо» характеризувалось високим рівнем фінансового потенціалу, за 3-ма показниками – середнім рівнем;

– у 2022 році за 8-ма показниками з 10-ти СП ТОВ «Модерн-Експо» характеризувалось високим рівнем фінансового потенціалу, за 1-м показником – середнім рівнем і ще за 1-м показником – низьким рівнем;

– у 2023 році за більшістю показників – за 9-ма з 10-ти СП ТОВ «Модерн-Експо» характеризувалось високим рівнем фінансового потенціалу, за 3-ма показниками – середнім рівнем.

Отже, підводячи підсумки, можемо зробити узагальнюючі висновки щодо підвищення рівня фінансового потенціалу СП ТОВ «Модерн-Експо» і його високий рівень у 2022–2023 роках. При цьому нестабільність зовнішнього середовища визначає потребу пошуку шляхів утримування досягнутого рівня фінансового потенціалу СП ТОВ «Модерн-Експо» та його нарощення.

Таблиця 2.9. – Ранжування показників оцінки фінансового потенціалу СП ТОВ «Модерн-Експо»  
(за методикою Фоміна П.А. і Старовойтового М.К.)

Показники	Фактичні значення показників за роками					Ранжування показників за роками				
	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.
1. Коефіцієнт фінансової незалежності	0,544	0,592	0,598	0,654	0,747	Високий	Високий	Високий	Високий	Високий
2. Коефіцієнт фінансової залежності	0,456	0,408	0,402	0,346	0,253	Середній	Середній	Середній	Середній	Високий
3. Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними активами	0,120	0,344	0,385	0,512	0,654	Високий	Високий	Високий	Високий	Високий
4. Коефіцієнт самофінансування	1,191	1,452	1,488	1,888	2,949	Високий	Високий	Високий	Високий	Високий
5. Коефіцієнт поточної ліквідності	1,577	1,999	1,935	2,379	3,144	Середній	Середній	Середній	Високий	Високий
6. Коефіцієнт критичної (швидкої) ліквідності	1,229	1,754	1,553	2,106	2,731	Високий	Високий	Високий	Високий	Високий
7. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,099	0,330	0,137	0,694	1,241	Низький	Високий	Високий	Високий	Високий
8. Коефіцієнт рентабельності активів	0,016	0,116	0,148	0,143	0,138	Низький	Високий	Високий	Високий	Високий
9. Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	0,029	0,196	0,248	0,218	0,184	Низький	Високий	Високий	Високий	Високий
10. Ефективність використання активів	0,973	1,028	1,346	0,993	0,963	Низький	Середній	Середній	Низький	Низький

Таблиця 2.10. – Інтегральна оцінка фінансового потенціалу  
СП ТОВ «Модерн-Експо»

Рівень потенціалу	Частка показників, %				
	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.
Низький потенціал	40	-	-	10	10
Середній потенціал	20	30	30	10	-
Високий потенціал	40	70	70	80	90

### РОЗДІЛ 3

## ІНСТРУМЕНТАРІЙ НАРОЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ СП ТОВ «МОДЕРН-ЕКСПО»

### 3.1. Особливості формування механізму нарощення фінансового потенціалу підприємства

Динамічність економічних відносин, посилення конкуренції, фінансова криза, неспроможність підприємств протистояти зовнішнім викликам, посилюють актуальність досліджень питань з розробки та реалізації механізму нарощення фінансового потенціалу підприємства.

На сьогодні спостерігається відсутність комплексних досліджень механізму нарощення фінансового потенціалу підприємства у спеціалізованій науковій фінансово-економічній літературі. Методологічну основу дослідження такого механізму формують сучасні напрацювання економічної і фінансової науки щодо механізмів вищих ієрархічних рівнів. Вважаємо, механізм нарощення фінансового потенціалу підприємства повинен існувати як окрема автономна складова загального механізму функціонування підприємства, в якому виокремлюється фінансовий механізм, елементом якого і є механізм нарощення фінансового потенціалу.

Зупинимось на обґрунтуванні концептуальних засад такого механізму.

З нашої точки зору, механізм нарощення фінансового потенціалу підприємства є складною динамічною системою взаємопов'язаних фінансових методів, інструментів і важелів, що у поєднанні із забезпечувальними елементами такого механізму (організаційним, інформаційним, нормативним, правовим) і за посередництвом виважених координаційних дій із управління фінансовим потенціалом дозволяють забезпечити приріст фінансових можливостей суб'єкта господарювання (табл. 3.1).

Таблиця 3.1. – Концептуальні засади механізму нарощення фінансового потенціалу підприємства

<i>Концептуальні положення</i>	<i>Опис</i>
Функціональне призначення	<ul style="list-style-type: none"> <li>– підвищення фінансової спроможності підприємства;</li> <li>– нарощення капіталізації (ринкової вартості) підприємства;</li> <li>– оптимізація фінансових потоків підприємства;</li> <li>– забезпечення ефективності формування, розподілу та використання фінансового потенціалу;</li> <li>– забезпечення фінансової стійкості підприємства;</li> <li>– максимізація фінансових результатів підприємства.</li> </ul>
Фінансові методи	<ul style="list-style-type: none"> <li>– фінансове прогнозування;</li> <li>– фінансове планування;</li> <li>– фінансова стратегія підприємства;</li> <li>– фінансова політика підприємства;</li> <li>– дивідендна політика;</li> <li>– самофінансування;</li> <li>– інвестування;</li> <li>– кредитування;</li> <li>– оподаткування;</li> <li>– страхування;</li> <li>– амортизаційна політика;</li> <li>– цінова політика;</li> <li>– мінімізація фінансових ризиків;</li> <li>– економічне стимулювання;</li> <li>– податкові преференції;</li> <li>– розподіл відповідальності.</li> </ul>
Фінансові інструменти	<ul style="list-style-type: none"> <li>– інвестиційні інструменти;</li> <li>– кредитні інструменти;</li> <li>– інструменти фондового ринку;</li> <li>– страхові інструменти;</li> <li>– фінансові деривативи.</li> </ul>
Контрольні показники	<ul style="list-style-type: none"> <li>– рівень забезпеченості фінансовими ресурсами;</li> <li>– рівень фінансової самостійності;</li> <li>– рівень фінансового ризику;</li> <li>– рівень придатності основних засобів;</li> <li>– коефіцієнт оновлення основних засобів;</li> <li>– коефіцієнт абсолютної ліквідності;</li> <li>– коефіцієнт покриття;</li> <li>– коефіцієнт швидкої ліквідності;</li> <li>– коефіцієнт платоспроможності;</li> <li>– коефіцієнт забезпеченості власними оборотними активами;</li> <li>– коефіцієнт самофінансування;</li> <li>– коефіцієнт маневреності власного капіталу;</li> <li>– коефіцієнт оборотності (віддачі) активів;</li> <li>– коефіцієнт віддачі основних засобів;</li> <li>– рентабельність фінансових ресурсів;</li> <li>– рентабельність підприємства (виробництва / діяльності);</li> <li>– рентабельність власного капіталу.</li> </ul>
Структурні компоненти механізму	<ul style="list-style-type: none"> <li>– організаційно-управлінське забезпечення;</li> <li>– нормативно-правове забезпечення;</li> <li>– фінансово-економічне забезпечення;</li> <li>– інформаційно-аналітичне забезпечення;</li> <li>– контрольно-моніторингове забезпечення.</li> </ul>

Механізм нарощування фінансового потенціалу підприємства функціонує на основі системи тих самих принципів, що і фінансовий механізм. Більше того, він і структурно складається з таких же елементів як і фінансовий механізм. Проте, практичне використання такого механізму передбачає акценти на пошуку додаткових фінансових резервів за різними напрямками фінансового менеджменту [73, с. 180].

Механізм нарощення фінансового потенціалу підприємства, з нашої точки зору, формується із сукупності наступних забезпечуючих елементів, тобто структурних компонент:

1) *організаційно-управлінське забезпечення*, що формується із:

1.1) керуючої частини:

- організаційна структура управління фінансами;
- координація діяльності підрозділів;
- фінансова стратегія підприємства;
- фінансовий менеджмент;
- система прийняття фінансових рішень;
- методи і підходи до управління фінансовим потенціалом підприємства;
- ризик-менеджмент;
- комунікаційні канали;

1.2) виконавчої частини:

- фінансова діяльність підприємства;
- об'єкт управління – фінансовий потенціал підприємства;
- поведінка об'єкта управління;
- носії ризику;

2) *нормативно-правове забезпечення*, що формується із:

- Конституції України;
- Господарського кодексу України;
- Податкового кодексу України;
- законів та постанов;

- статутних і установчих документів підприємства;
- стандартів діяльності;
- методичних підходів;
- облікової політики;
- фінансових нормативів;
- посадових інструкцій;
- внутрішньої нормативної документації та інструкцій підприємства.

3) *фінансово-економічне забезпечення*, що формується із:

- фінансових ресурсів та резервів підприємства;
- джерел формування фінансових ресурсів;
- методів формування фінансових ресурсів;
- політики управління фінансовими ресурсами;
- інвестиційної політики та інвестиційних інструментів;
- системи фінансового планування;
- системи фінансових методів та фінансових інструментів;
- політики управління фінансовими і, зокрема, грошовими потоками;

4) *інформаційно-аналітичне забезпечення*, що характеризується параметрами своєчасності, вірогідності, повноти та вартості інформаційних потоків і формується із:

- системи збору зовнішньої і внутрішньої інформації;
- джерел отримання інформації;
- методів обробки інформації;
- методів аналізу та оцінки інформації;
- баз даних;
- системи звітності;
- програмного забезпечення;
- аналітичних інструментів опрацювання інформації;
- прогнозних моделей;

5) *контрольно-моніторингове забезпечення*, що формується із:

- системи фінансового контролю на підприємстві;
- системи моніторингу фінансово-економічних показників;
- системи раннього попередження змін;
- системи зворотного зв'язку на підприємстві;
- системи коригуючих механізмів;
- оцінки ефективності прийнятих рішень та діагностики поточного стану фінансового потенціалу.

Формування обґрунтованого механізму нарощення фінансового потенціалу підприємства і в подальшому його успішна реалізація підпорядковані системі послідовних етапів, що відображені на рисунку 3.1.

Кожен із етапів і підетапів алгоритму нарощення фінансового потенціалу підприємства потребує чіткої регламентації та встановлення:

- 1) конкретних досяжних цілей і завдань;
- 2) необхідних ресурсів;
- 3) критеріїв ефективності;
- 4) часових обмежень;
- 5) методів та інструментів реалізації тощо.

Зауважимо, що не існує і не може існувати якийсь певний універсальний механізм нарощення фінансового потенціалу підприємства. Цей факт пояснюється тим, що такий механізм повинен бути узгодженим із:

- масштабами діяльності підприємства;
- специфікою діяльності підприємства;
- приналежністю підприємства до певного виду економічної діяльності;
- життєвим циклом підприємства;
- фінансовою спроможністю підприємства;
- фактичним рівнем забезпеченості фінансовим потенціалом тощо.

Підводячи підсумки, зазначимо, що критеріями ефективності механізму нарощення фінансового потенціалу підприємства є:

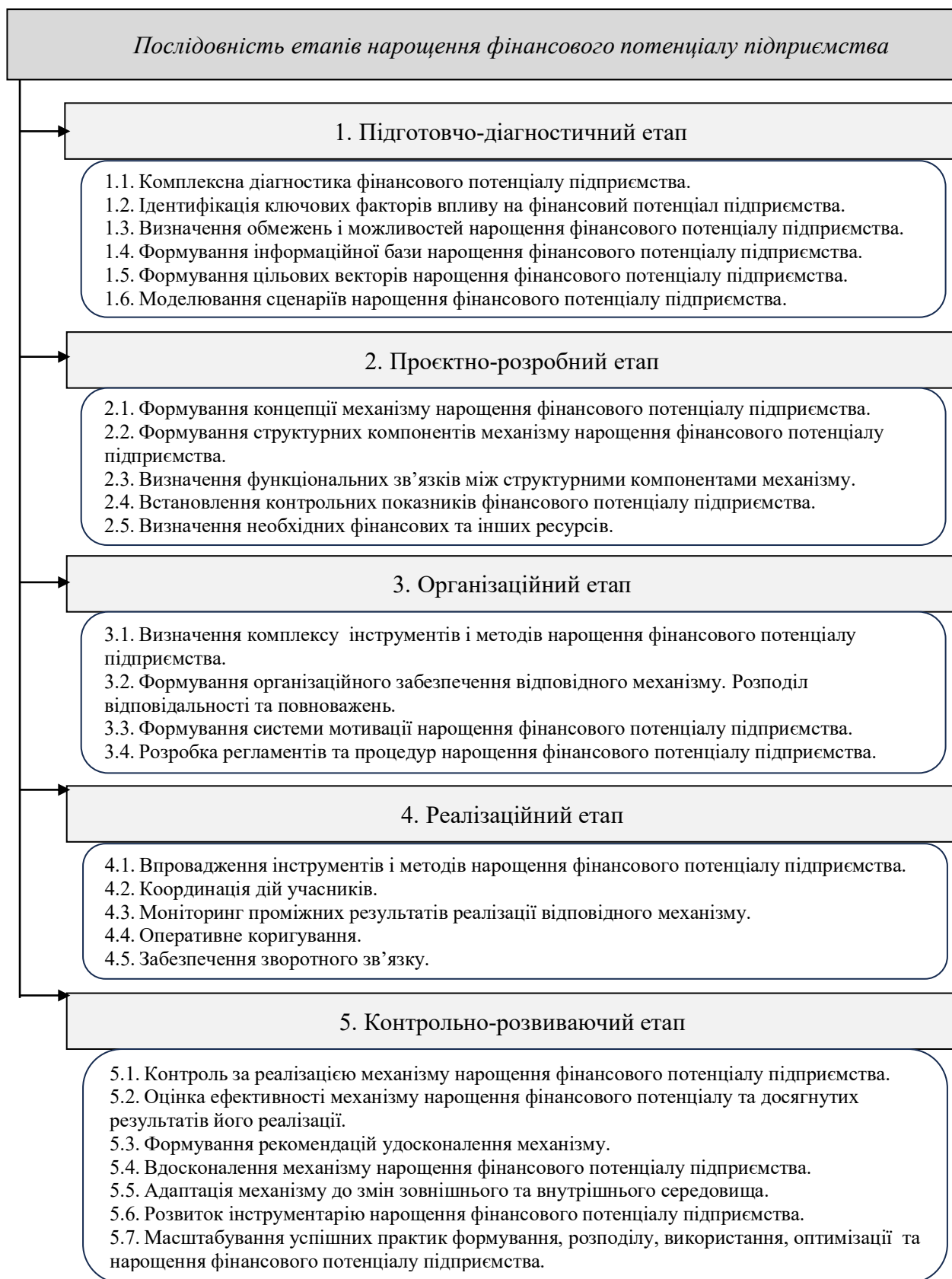


Рисунок 3.1. Алгоритм формування механізму нарощення фінансового потенціалу підприємства

- належний фінансовий стан та підвищення рівня фінансової стійкості підприємства;
- максимізація фінансово-економічних результатів;
- ріст конкурентоспроможності підприємства;
- підвищення вартості підприємства;
- забезпечення динамічного економічного розвитку підприємства.

### **3.2. Прогнозування параметрів фінансового потенціалу СП ТОВ «Модерн-Експо»**

Сучасні динамічні й нестабільні умови господарювання, що характеризуються високим рівнем невизначеності, ще більше актуалізують потребу в розробці обґрунтованих прогнозів щодо динаміки фінансового потенціалу підприємства. Тому зосередимось на прогнозуванні

Прогнозування – це комплекс дій з об’єктивного та найбільш імовірного передбачення майбутнього стану об’єкта дослідження і динаміки його стану, параметрів і показників. Так, за результатами проведеного прогнозування формулюються висновки про імовірнісну динаміку явищ і процесів. Разом із тим, і обґрунтовуються рекомендації щодо досягнення бажаних результатів і щодо недопущення погіршення стану об’єкта у майбутньому.

Прогнозування також є завершальним елементом (етапом) діагностики економічного розвитку підприємства, що слідує за аналізом і оцінкою, які формують вихідну інформаційну базу прогнозування.

Прогнозуванню показників фінансового потенціалу підприємства передують їх аналіз і саме результати такого аналізу застосовуються як вихідні інформаційні дані подальшого прогнозування динаміки таких показників.

У таблиці 3.2 наведено фактичні значення основних вихідних показників, досягнуті СП ТОВ «Модерн-Експо» у 2019–2023 роках, для побудови

прогнозних моделей динаміки його фінансового потенціалу та виявлення тенденцій забезпеченості ним на найближчу перспективу.

Таблиця 3.2. – Вихідні дані для побудови прогнозних моделей динаміки фінансового потенціалу СП ТОВ «Модерн-Експо»

Показники	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.
1. Забезпеченість підприємства фінансовими ресурсами, тис. грн.	2202271	2512484	3368821	3943317	4232541
2. Забезпеченість підприємства власним капіталом, тис. грн.	1196971	1487986	2014861	2578049	3160812
3. Забезпеченість підприємства довгостроково залученими позичковими фінансовими ресурсами, тис. грн.	280421	259573	219407	189410	85185
4. Чистий фінансовий результат, тис. грн.	34421	291015	499753	563188	582763
5. Фондовіддача, грн./грн.	2,24	2,77	4,11	3,61	3,80
6. Коефіцієнт оборотності оборотних активів, обертів	1,89	1,93	2,43	1,57	1,38
7. Рентабельність активів, %	1,56	11,58	14,83	14,28	13,77
8. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,10	0,33	0,14	0,69	1,24

Проведемо прогнозування наведених у таблиці показників за матеріалами СП ТОВ «Модерн-Експо», використовуючи MS Excel. Результати прогнозування окремих параметрів фінансового потенціалу СП ТОВ «Модерн-Експо» для наглядної демонстрації відобразимо графічно на рисунку 3.2. Результати прогнозування забезпеченості СП ТОВ «Модерн-Експо» фінансовим потенціалом на найближчу перспективу наглядно демонструє рисунок 3.3. Як показують результати прогнозування, у наступні 3 роки (2025–2027 роки) можемо очікувати позитивну динаміку таких основних параметрів фінансового потенціалу СП ТОВ «Модерн-Експо»:

- фондівіддача;
- коефіцієнт оборотності оборотних активів;
- рентабельність активів;
- коефіцієнт абсолютної ліквідності.

Також спостерігаємо і нарощення забезпеченості СП ТОВ «Модерн-Експо» фінансовим потенціалом, а саме – ріст його загального обсягу фінансових ресурсів, власного капіталу, чистого прибутку, а це позитивно відобразиться на показниках фінансової стійкості підприємства.

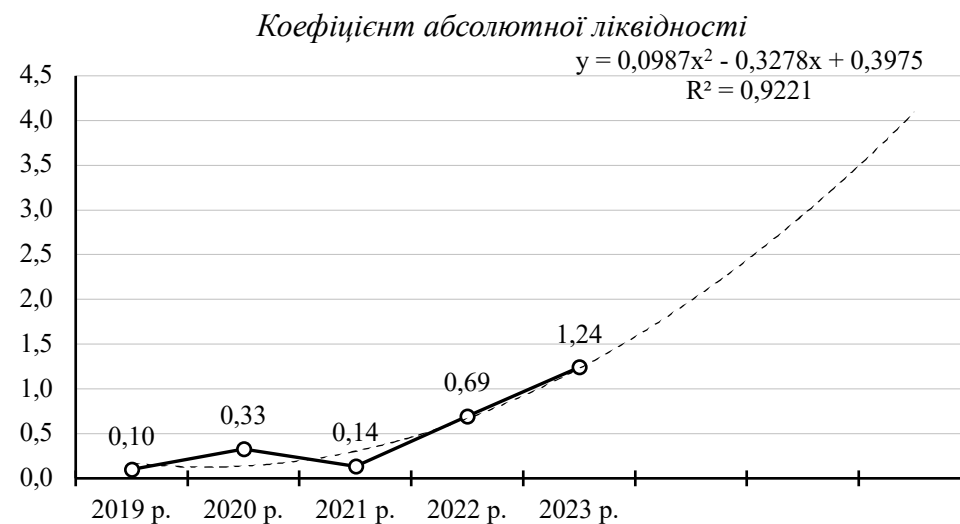
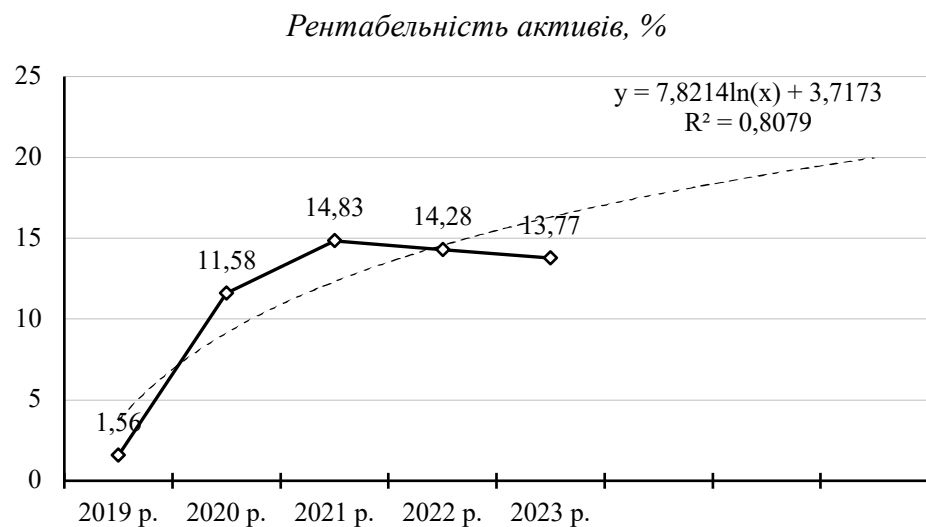
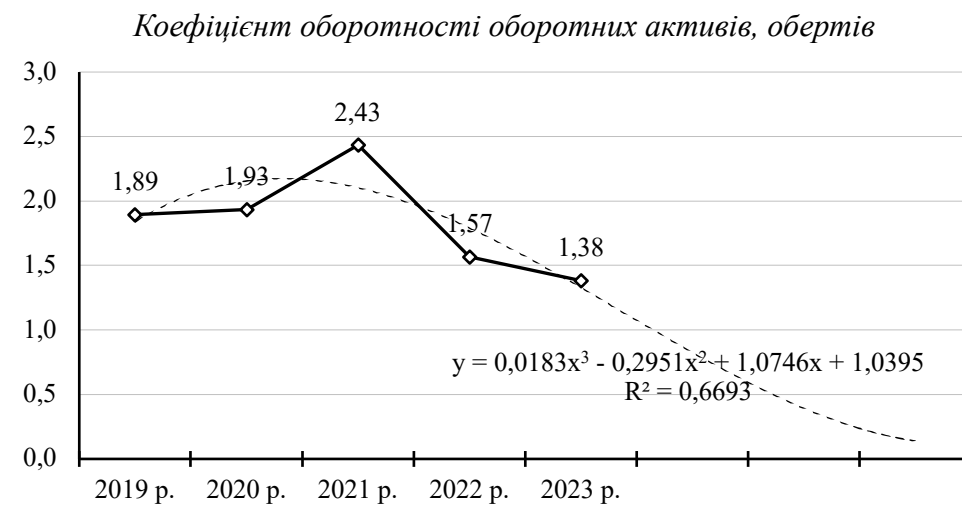
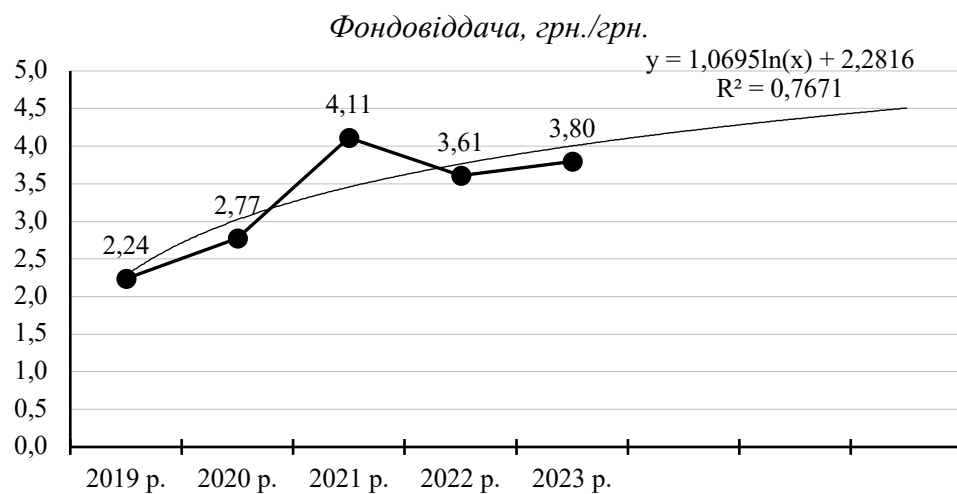


Рисунок 3.2. Прогнозування динаміки ключових параметрів фінансового потенціалу СП ТОВ «Модерн-Експо»

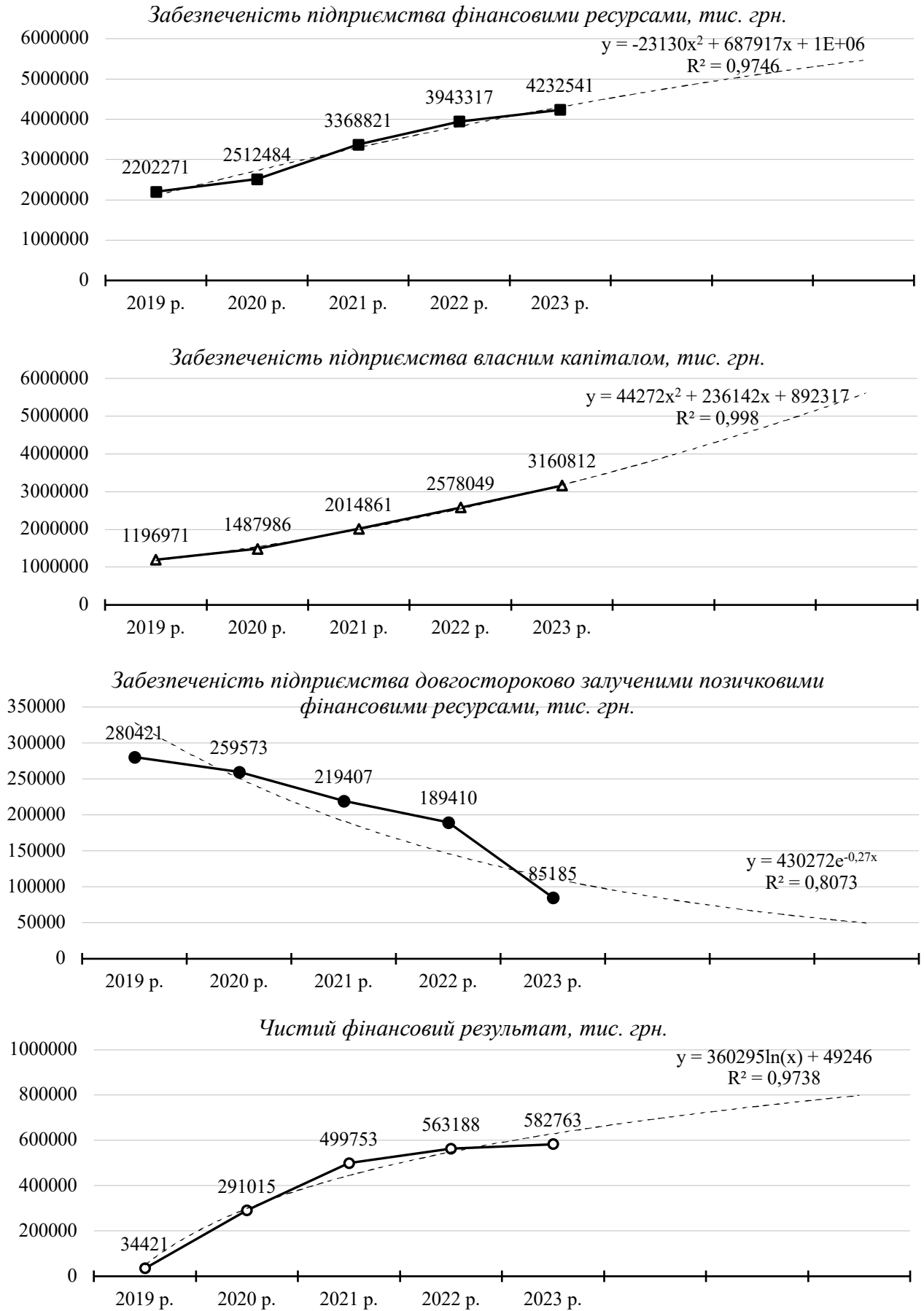


Рисунок 3.3. Прогнозування забезпеченості СП ТОВ «Модерн-Експо» фінансовим потенціалом

Прогнозні рівняння ключових параметрів фінансового потенціалу СП ТОВ «Модерн-Експо» зведемо у таблиці 3.3.

Таблиця 3.3. – Прогнозні рівняння динаміки ключових показників фінансового потенціалу СП ТОВ «Модерн-Експо»

Перелік показників	Прогнозні рівняння	Величина ймовірності апроксимації, R <sup>2</sup>
1. Забезпеченість підприємства фінансовими ресурсами, тис. грн.	$y = -23130x^2 + 687917x + 1E+06$	0,9746
2. Забезпеченість підприємства власним капіталом, тис. грн.	$y = 44272x^2 + 236142x + 892317$	0,998
3. Забезпеченість підприємства довгостроково залученими позичковими фінансовими ресурсами, тис. грн.	$y = 430272e^{-0,27x}$	0,8073
4. Чистий фінансовий результат, тис. грн.	$y = 360295\ln(x) + 49246$	0,9738
5. Фондовіддача, грн./грн.	$y = 1,0695\ln(x) + 2,2816$	0,7671
6. Коефіцієнт оборотності оборотних активів, оборгів	$0,0183x^3 - 0,2951x^2 + 1,0746x + 1,0395$	0,6693
7. Рентабельність активів, %	$y = 7,8214\ln(x) + 3,7173$	0,8079
8. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$y = 0,0987x^2 - 0,3278x + 0,3975$	0,9221

Підводячи підсумки, варто зауважити, що прогнозні розрахунки характеризуються не 100% достовірністю через неврахування впливу форс-мажорних обставин, мінливості умов зовнішнього середовища, що не завжди можна передбачити й врахувати під час прогнозування. Прогнозні значення є реально досяжними в умовах незмінності і сталості зовнішнього середовища. Разом із тим, прогнозні показники динаміки фінансового потенціалу підприємства дуже важливі з позицій організації ефективних процесів контролю щодо допущення чи ж, навпаки, недопущення виявленої їх динаміки.

### **3.3. Проєкт впровадження системи управління фінансовим потенціалом СП ТОВ «Модерн-Експо»**

В цілях нарощення фінансового потенціалу СП ТОВ «Модерн-Експо» пропонуємо розробити та імплементувати інвестиційний проєкт, спрямований на забезпечення економного й ефективного розподілу фінансових ресурсів.

Назва проєкту – «Проєкт впровадження системи управління фінансовим потенціалом СП ТОВ «Модерн-Експо».

Мета інвестиційного проєкту – створення комплексної автоматизованої системи управління фінансовим потенціалом СП ТОВ «Модерн-Експо» задля забезпечення його динамічного розвитку.

Завданнями пропонованого проєкту є:

- автоматизація процесів управління фінансами і фінансовим потенціалом підприємства;
- впровадження оптимальної системи автоматизованого моніторингу фінансових показників;
- формування механізмів фінансового прогнозування та планування;
- навчання персоналу роботі з новою системою управління фінансовим потенціалом.

Реалізація пропонованого проєкту з впровадженню системи управління фінансовим потенціалом об'єктивно вимагає від СП ТОВ «Модерн-Експо»:

- 1) придбання сучасного спеціалізованого програмного забезпечення;
- 2) придбання серверів, комп'ютерної техніки, мережевого та іншого обладнання відповідно до вимог і потужності обраного програмного забезпечення;
- 3) залучення консультантів, котрі допоможуть у розробці фінансової стратегії, плануванні та впровадженні проєкту на його початковому етапі;
- 4) організацію навчання працівників, серед обов'язків та функцій котрих буде безпосередня робота з системою управління фінансовим потенціалом, а також підтримка такої системи тощо.

З нашої точки зору, найбільш виправданим є запропонувати придбати програмне забезпечення «Oracle Fusion Financial Management», що є сучасним і популярним спеціалізованим програмним рішенням для управління фінансовим потенціалом.

Програмне забезпечення «Oracle Fusion Financial Management» містить такі функціональні модулі:

- модуль звітності;
- модуль фінансового аналізу;
- модуль бюджетування;
- модуль прогнозування;
- модуль управління ризиками;
- модуль для роботи з міжнародною звітністю тощо.

Технічними характеристиками такої програми є:

- автоматизація розрахунків;
- інтеграція із існуючими системами обліку;
- багаторівнева система доступу;
- інтегрований фінансовий аналіз та прогнозування;
- система безпеки даних;
- веб-інтерфейс;
- мобільний доступ;
- автоматичне оновлення;
- глобальна підтримка.

З допомогою програмного забезпечення «Oracle Fusion Financial Management» спрощується і уможлиблюється автоматизований доступ до:

- ведення контролю за фактичними доходами й витратами підприємства;
- аналізування фінансових показників, їх порівняння із плановими значеннями;
- своєчасного виявлення відхилення та прийняття вчасних коригувальних заходів;
- розробки річного бюджету згідно прогнозів продаж і витрат тощо;
- виявлення резервів нарощення фінансового потенціалу підприємства;
- генерування звітів;
- графічних, табличних та інших аналітичних інструментів для аналізування фінансового потенціалу і прийняття обґрунтованих стратегічних рішень.

Календарний графік робіт за проектом наведений у таблиці 3.4.

Таблиця 3.4. – Календарний графік робіт

Етапи	Тривалість етапу	Термін виконання
1. Підготовчий етап (моніторинг ринку, вивчення альтернативних варіантів програмного забезпечення, вибір оптимального з них)	2 місяці	01.01.2025 р. – 28.02.2025 р.
2. Розробка методології	2 місяці	01.03.2025 р. – 30.04.2025 р.
3. Впровадження системи управління фінансовим потенціалом	3 місяці	01.05.2025 р. – 31.07.2025 р.
4. Тестування програмного забезпечення	1 місяць	01.08.2025 р. – 31.08.2025 р.
5. Навчання персоналу	1 місяць	01.09.2025 р. – 30.09.2025 р.

Здійснимо розрахунок необхідного обсягу інвестицій на впровадження проєктних заходів у таблиці 3.5.

Таблиця 3.5. – Розрахунок необхідного обсягу інвестицій за проєктом

Перелік основних витрат для реалізації проєктного рішення	Вартість	
	тис. Євро	тис. грн.
<i>1. Капітальні інвестиції, тис. грн.</i>	292	13140
1.1. Програмне забезпечення «Oracle Fusion Financial Management»	200	9000
1.2. Апаратне забезпечення	80	3600
1.3. Навчання персоналу (4% від вартості програмного забезпечення)	8	360
1.4. Консультаційні послуги на моменті придбання та встановлення програмного забезпечення (2% від вартості програмного забезпечення)	4	180
<i>2. Операційні витрати за рік, тис. грн.</i>	16	720
2.1. Технічна підтримка (5% від вартості програмного забезпечення)	10	450
2.2. Оновлення системи (2% від вартості програмного забезпечення)	4	180
2.3. Додаткове навчання персоналу (1% від вартості програмного забезпечення)	2	90
Разом	308	13860

Ринкова вартість купівлі спеціалізованої системи для бюджетування – «Oracle Fusion Financial Management» з усім її функціоналом на сьогодні становить 200 тис. Євро (або 9000 тис. грн). Також, у ході реалізації проєкту у СП ТОВ «Модерн-Експо» виникнуть супутні витрати, серед яких:

- витрати на технічну підтримку;
- витрати на оновлення системи;
- витрати на навчання персоналу;
- витрати на консультаційне обслуговування тощо.

Згідно проведених розрахунків, очікується, що загальна сума капітальних інвестицій пропонованого інвестиційного проєкту буде становити 13140 тис. грн. Сума додаткових інвестицій на обслуговування системи «Oracle Fusion Financial Management» упродовж 2025–2029 років щорічно становитиме відповідно 720 тис. грн.

Прогнозні очікувані значення фінансових результатів СП ТОВ «Модерн-Експо» у результаті впровадження пропонованих проєктних рішень у 2025–2029 роках подано в таблиці 3.6.

Таблиця 3.6. – Прогнозні значення основних фінансових результатів СП ТОВ «Модерн-Експо» у результаті реалізації проєкту

Показники	2025 р.	2026 р.	2027 р.	2028 р.	2029 р.
1. Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	5097494	5862118	6741435	7752651	8915548
2. Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	3597455	4137073	4757634	5471279	6291971
3. Валовий прибуток, тис. грн.	1500039	1725045	1983801	2281371	2623577
4. Чистий прибуток, тис. грн.	672980	747008	829179	920389	1021632
5. Приріст чистого прибутку від впровадження проєктних заходів, тис. грн.	33649	37350	41459	46019	51082

Очікується, що обсяги валового прибутку СП ТОВ «Модерн-Експо» у результаті реалізації проєкту підвищаться та згідно прогнозних розрахунків становитимуть за роками: 1500039 тис. грн (2025 р.), 1725045 тис. грн (2026 р.), 1983801 тис. грн (2027 р.), 2281371 тис. грн (2028 р.), 2623577 тис. грн (2029 р.). При цьому обсяги чистого прибутку товариства у 2025–2029 роках прогноуються відповідно на рівні 672980 тис. грн, 747008 тис. грн, 829179 тис. грн, 920389 тис. грн та 1021632 тис. грн.

Перейдемо до розрахунку показників ефективності та доцільності запропонованого інвестиційного рішення. При цьому, вважаємо, доречним використання ставки дисконтування на рівні 25%, що цілком відображає сучасні нестабільні умови, високий рівень ризику, підвищені вимоги до доходності інвестицій.

В таблиці 3.7 представлено результати обрахунку узагальнюючих показників доцільності інвестування й ефективності запропонованих проєктних рішень. Спостерігаємо:

- чистий приведений дохід – 98855 тис. грн;
- індекс доходності – 7,75;
- термін окупності інвестицій – 0,68 років (9 місяців);
- внутрішня норма прибутковості – 265,6%.

Таблиця 3.7. – Розрахунок показників ефективності імплементації проекту впровадження системи управління фінансовим потенціалом на підприємстві

Показники	Періоди реалізації проекту				
	2025 р.	2026 р.	2027 р.	2028 р.	2029 р.
1. Вихідні показники					
1.1. Інвестиції, тис. грн.	13860	720	720	720	720
1.2. Приріст чистого прибутку від впровадження проектних заходів, тис. грн.	33649	37350	41459	46019	51082
1.3. Амортизаційні відрахування, тис. грн.	2520	2520	2520	2520	2520
1.4. Грошові потоки, тис. грн.	36169	39870	43979	48539	53602
1.5. Ставка дисконту	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25
1.6. Дисконтовані грошові потоки, тис. грн.	28935	25517	22517	19882	17564
1.7. Дисконтовані інвестиції, тис. грн.	13860	576	461	369	295
Розрахункові показники доцільності інвестування					
2.1. Чиста теперішня вартість, тис. грн.	98855				
2.2. Індекс доходності	7,35				
2.3. Термін окупності інвестицій, років	0,68				
2.4. Внутрішня норма прибутковості, %	265,60				

Окрім того серед очікуваних результатів прогнозується:

- підвищення ефективності управління фінансами – мінімум на 25%;
- зниження операційних витрат – на 10%;
- економія часу на підготовку звітності – до 40%;
- підвищення якості та точності прогнозів до 90%.

Отже, імплементація пропонованого проектного рішення є виправданим і ефективним заходом, адже сприятиме нарощенню фінансового потенціалу СП ТОВ «Модерн-Експо».

## ВИСНОВКИ

У роботі системно й усебічно досліджено особливості формування та . і реалізації механізму нарощення фінансового потенціалу підприємства. У відповідності до отриманих результатів, можна сформулювати певні висновки.

1. У теоретичній частині роботи обґрунтовано теоретичний базис фінансового потенціалу підприємства, досліджено властивості, структуру й класифікацію такого потенціалу, а також висвітлено методичні аспекти діагностики фінансового потенціалу підприємства.

У роботі проведено комплексний огляд, контекстний і порівняльний аналізи щодо сучасних трактувань категорії «фінансовий потенціал підприємства» у спеціалізованій фінансово-економічній літературі. Це дозволило встановити наявність безлічі підходів до трактування фінансового потенціалу підприємства, що концептуально згруповано у 6-ть підходів: 1) ресурсний підхід; 2) резервний підхід; 3) ресурсно-резервний підхід; 4) результативний підхід; 5) ринковий підхід; 6) комплексний підхід.

Узагальнюючи трактування науковців, визначено, що *фінансовий потенціал підприємства* – це комплексна характеристика його фінансової потужності, що описується за сукупністю фінансових ресурсів і фінансових резервів разом із фінансовими можливостями суб'єкта господарювання забезпечувати їх ефективне залучення, оптимальний розподіл і економне використання, переслідуючи досягнення стратегічних і тактичних цілей.

Задля всебічного висвітлення ролі фінансового потенціалу підприємства, у роботі розглянуто й систематизовано його функції: забезпечувальна; стимулююча; відтворювальна; інвестиційна; розподільча; контрольна; планувальна; індикаторна.

2. У роботі досліджено та визначено специфічні властивості, фінансового потенціалу підприємства: складність, комплексність і різноелементність; багатоаспектність; цільова призначеність; самовідтворюваність; трансформаційність; ієрархічність; динамічність; відносність; гнучкість;

адаптивність; взаємоузгодженість; синергійність; ризиковість.

У роботі досліджено структурні елементи фінансового потенціалу підприємства за різноманітними підходами до структуризації. Також з метою формування деталізованого розуміння фінансового потенціалу підприємства, вивчено його різновиди за ключовими класифікаційними ознаками.

3. Досліджено методичне підґрунтя забезпечення діагностики фінансового потенціалу підприємства, зокрема визначено концептуальні засади такої діагностики та її алгоритм.

4. В аналітичній частині роботи здійснено діагностики фінансового потенціалу підприємства СП ТОВ «Модерн-Експо», що характеризується конкурентоспроможністю на ринку високоякісної продукції для підприємств торгівлі, а також сучасністю і інноваційністю підходів до виробництва. Аналіз основних показників діяльності СП ТОВ «Модерн-Експо» за останні 5-ть років засвідчив рентабельність діяльності товариства, нарощення масштабів діяльності, ріст фінансово-економічних результатів і продуктивності праці тощо.

5. Відповідно до отриманих результатів аналізу майнового стану СП ТОВ «Модерн-Експо» у 2019–2023 рр. спостерігається належний майновий стан підприємства, адже відслідковувались такі позитивні тренди: щорічний приріст майна; щорічний приріст оборотних активів; прогресивна структура основних засобів; відповідність рівня зношеності основних засобів рекомендованому значенню; підвищення рівня фондоозброєності і техноозброєності. При цьому, що негативно відбувалось зменшення фондівіддачі.

6. У роботі на підставі аналізу фінансової стійкості СП ТОВ «Модерн-Експо», виявлено його абсолютну фінансову стійкість у 2020–2023 роках, адже товариство було цілком самостійним і йому був властивий низький рівень фінансово ризику.

7. Аналіз ліквідності СП ТОВ «Модерн-Експо» загалом показав належний рівень ліквідності та платоспроможність товариства із тенденцією до покращення, але певні ризики, зумовлені нестабільністю окремих показників, все ж таки існують.

8. Аналіз ділової активності СП ТОВ «Модерн-Експо» показав, що найвищою вона була у 2021 році, у 2022 році через війну скоротився, однак у 2023 році – дещо поліпшилась.

9. Аналіз рентабельності засвідчив, що СП ТОВ «Модерн-Експо» є доволі рентабельним і фінансово спроможним учасником відповідного ринку.

10. Інтегральна оцінка фінансового потенціалу СП ТОВ «Модерн-Експо» показала підвищення його рівня і загалом високий рівень фінансового потенціалу у 2022–2023 роках.

11. У проєктній частині обґрунтовано особливості формування механізму нарощення фінансового потенціалу підприємства. Зокрема, обґрунтовано цілі, функціональне призначення, фінансові методи, фінансові інструменти, контрольні показники, структурні компоненти такого механізму та алгоритм його формування.

12. У роботі проведено прогнозування основних показників фінансового потенціалу СП ТОВ «Модерн-Експо», що показав позитивну динаміку фондоддачі, коефіцієнта оборотності оборотних активів, рентабельності активів, коефіцієнта абсолютної ліквідності, чистого прибутку, забезпеченості фінансовими ресурсами і зокрема власним капіталом.

13. Задля нарощення фінансового потенціалу СП ТОВ «Модерн-Експо» запропоновано «Проєкт впровадження системи управління фінансовим потенціалом СП ТОВ «Модерн-Експо». У рамках Проєкту, запропоновано – створити комплексну автоматизовану систему управління фінансовим потенціалом товариства і, зокрема, придбати програмне забезпечення «Oracle Fusion Financial Management», що дозволить автоматизувати усі процеси управління фінансами і фінансовим потенціалом.

Розрахунки демонструють, що імплементація пропонованого проєкту є виправданим і ефективним управлінським рішенням.

## ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАНЬ

1. Плиса В.Й., Мунтян Б.В., Цюпка А.В. Управління фінансовим потенціалом підприємства в соціально-економічній реаліях стану та повоєнного відновлення економіки України. *Економіка та суспільство*. 2024. Випуск 61. <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3794/4363> (дата звернення: 25.10.2024).
2. Корнійчук Г.В. Характеристика фінансового потенціалу підприємства як економічної категорії. *Економіка АПК*. 2016. №11. С. 44–49. URL: [http://www.eapk.org.ua/sites/default/files/eapk/2016/11/e\\_apk\\_2016\\_11\\_9.pdf](http://www.eapk.org.ua/sites/default/files/eapk/2016/11/e_apk_2016_11_9.pdf) (дата звернення: 25.10.2024).
3. Ляхович О.О., Полюхович О.І. Управління фінансовим потенціалом підприємства. *Студентський вісник Національного університету водного господарства та природокористування*. 2022. Випуск 2(18). С. 71–75.
4. Юрків Р.Р. Формування фінансового потенціалу інвестиційної діяльності суб'єктів малого підприємництва в Україні. *Агросвіт*. 2021. №13–14. С. 45–54. URL: [http://www.agrosvit.info/pdf/13-14\\_2021/8.pdf](http://www.agrosvit.info/pdf/13-14_2021/8.pdf) (дата звернення: 25.10.2024).
5. Задорожна І., Ерфан В., Готько Н. Управлінські підходи до формування фінансового потенціалу підприємства. *Геополітика України: історія і сучасність: Збірник наукових праць*. 2020. Випуск 2 (25). С. 204–212.
6. Гаєвська Л.М., Марченко О.І. Фінансовий потенціал – основа економічного управління підприємством. *Приазовський економічний вісник*. 2020. Вип. 1 (18). С. 20–25. URL: [http://rev.kpu.zp.ua/journals/2020/1\\_18\\_ukr/6.pdf](http://rev.kpu.zp.ua/journals/2020/1_18_ukr/6.pdf) (дата звернення: 25.10.2024).
7. Розвиток фінансового потенціалу суб'єктів господарювання як основа досягнення фінансово-економічної безпеки: колективна монографія / кол. авт.; за ред. В. В. Глуценка. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. 384 с.
8. Кузенко Т.Б., Сабліна Н.В. Методичні підходи до управління фінансовим потенціалом підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2015.

№4. С. 123–130.

9. Гудзь Ю.Ф. Фінансовий потенціал переробних підприємств АПК та методи оцінки. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки*. 2015. Вип. 11 (2). С. 89–93.

10. Фомин П., Старовойтов М. Особенности оценки потенциала промышленных предприятий. URL: [http://cfin.ru/management/manufact/manufact\\_potential.shtml](http://cfin.ru/management/manufact/manufact_potential.shtml) (дата звернення: 25.10.2024).

11. Завідна Л.Д. Фінансовий потенціал підприємств готельного господарства. *Причорноморські економічні студії*. 2020. Випуск 53. С. 75–80.

12. Ковалев В., Ковалев Вит. Финансовая отчетность. Анализ финансовой отчетности (основы балансоведения): учеб. пособие. 2-е изд., перераб. и доп. Москва: ТК «Велби»; Проспект, 2006. 432 с.

13. Назаренко А. Теоретичні підходи до визначення сутності економічної категорії «фінансовий потенціал». *Економіка. Фінанси. Право*. 2009. №8. С. 22–29.

14. Левченко Н. Фінансовий потенціал підприємства: сутність та підходи до діагностики. *Інвестиції: практика та досвід*. 2012. №2. С. 114–117.

15. Корнійчук Г.В. Структурні компоненти фінансового потенціалу агроформувань. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2017. Випуск 11. С. 73–77.

16. Бова В.А., Хринюк О.С. Сутність фінансового потенціалу підприємства. *Актуальні проблеми економіки та управління: збірник наукових праць молодих вчених факультету менеджменту та маркетингу КПІ ім. І. Сікорського*. 2017. №11. URL: <http://ape.fmm.kpi.ua/article/view/102585/97661> (дата звернення: 25.10.2024).

17. Ареф'єв С.О., Ничипорук М.М. Резерви підвищення ефективності використання фінансового потенціалу підприємства. *Актуальні проблеми інноваційного розвитку кластерного підприємництва в Україні: матеріали IV*

*Всеукр. наук.-практ. конф.* (27 березня 2020 р., м. Київ). Київ: КНУТД, 2020. С. 128–134.

18. Купира М.І., Колтунович О.В., Сокол Х.Я. Фінансовий потенціал підприємства: формування та детермінанти нарощення. *Економічний форум*. 2021. №1. С. 127–134.

19. Толпежніков Р.О. Сутність та методика оцінювання фінансового потенціалу підприємства. *Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності*. 2013. Вип. 2 (1). С. 277–282. URL: <http://eir.pstu.edu/bitstream/handle/123456789/6155/c.%20277.pdf?sequence=1> (дата звернення: 25.10.2024).

20. Турчак В.В., Чижинська С.Д. Методика оцінки фінансового потенціалу підприємства в сучасних умовах господарювання. *Молодий вчений*. 2014. №8(11). С. 49–52.

21. Курінна О.В. Теоретичні аспекти управління фінансовим потенціалом підприємств. *Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія: Економіка*. 2014. Вип. 1. С. 161–171.

22. Костирко А.Г. Формування і використання фінансового потенціалу сільськогосподарських підприємств: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економ. діяльності). Миколаїв: МНАУ, 2015. 28 с.

23. Житар М.О., Ярова С.Л. Елементи механізму підвищення ефективності фінансового потенціалу підприємства. *Бізнесінформ*. 2020. №11. С. 347–355. URL: [https://www.business-inform.net/export\\_pdf/business-inform-2020-11\\_0-pages-347\\_355.pdf](https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2020-11_0-pages-347_355.pdf) (дата звернення: 25.10.2024).

24. Малій О.Г. Фінансовий потенціал підприємства: сутність та підходи до оцінювання. *Креативний простір України та світу: колективна монографія*. Харків: СГ НТМ «Новий курс», 2022. С. 217–223. URL: [https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/9651/1/Maliy\\_financial\\_potential\\_of\\_business\\_monograph\\_article\\_2022.pdf](https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/9651/1/Maliy_financial_potential_of_business_monograph_article_2022.pdf) (дата звернення: 25.10.2024).

25. Стецюк П. Методичні аспекти оцінки фінансового потенціалу

сільськогосподарських підприємств. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Фінанси і кредит»*. 2009. №1. С. 11–17.

26. Партин Г.О. Заdereцька Р.І., Граціян О.В. Формування фінансового потенціалу підприємства. *Ефективна економіка*. 2016. №1. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4754> (дата звернення: 25.10.2024).

27. Брюховецька Н.Ю., Булеєв І.П., Іваненко Л.В. Модель управління фінансовим потенціалом підприємства: функціональний підхід. *БІЗНЕСІНФОРМ*. 2019. №8. С. 129–135.

28. Блащак Б.Я. Фінансовий потенціал у структурі потенціалу підприємства. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2019. №3. Т. 30 (69). С. 74–78.

29. Виговський В.Г., Кучинський О.І. Напрями ефективного управління фінансовим потенціалом підприємства. *Міжнародна науково-практична конференція. Запорізький технологічний університет*. Запоріжжя, 2021. Випуск 1. С. 20–21. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/01/238.pdf> (дата звернення: 25.10.2024).

30. Сосюра В.В. Роль фінансового потенціалу для підприємства в умовах військового стану. *Ефективна економіка*. 2024. №10. <https://nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/4901/4945> (дата звернення: 25.10.2024).

31. Камінська І.М., Мишко О.А., Шишка Д.С. Методичні підходи до аналізу фінансового потенціалу підприємства. *Економічний форум: науковий журнал*. 2020. № 4. С. 107–113. URL: [http://e-forum.lntu.edu.ua/index.php/ekonomichnyu\\_forum/article/view/163/154](http://e-forum.lntu.edu.ua/index.php/ekonomichnyu_forum/article/view/163/154) (дата звернення: 25.10.2024).

32. Сухова Л.Ф. Финансовый потенциал предприятия: понятие, сущность, методы измерения. *Финансовая аналитика: проблемы и решения*. 2016. №12. С. 2–11.

33. Селезень О.М. Оцінка фінансового потенціалу підприємства. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Економіка і*

менеджмент». 2017. Випуск 4 (71). С. 96–99.

34. Саух І. Фінансовий потенціал підприємства як об'єкт стратегічного аналізу. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2017. №1. С. 132–141.

35. Ляхович Л.А. Фінансовий потенціал підприємства: сутність та управління. *Інфраструктура ринку*. 2018. Вип. 22. С. 92–98.

36. Нагорнюк О.В. Класифікація видів фінансового потенціалу підприємства. *Інтелект XXI*. 2018. №1. С. 104–109.

37. Нагорнюк О.В. Щодо сутності фінансового потенціалу підприємства. *БІЗНЕСІНФОРМ*. 2017. №10. С. 37–43.

38. Tkachenko, V., Kwilinski, A., Kaminska, B., Tkachenko, I., Puzyrova, P. Development and effectiveness of financial potential management of enterprises in modern conditions. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2019. №3(30). Р. 85–94. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/1936/1954> (дата звернення: 25.09.2023).

39. Костирко Л.А., Середа О.О. Фінансовий потенціал як об'єкт фінансового регулювання розвитку суб'єктів господарювання. *Вісник соціально-економічних досліджень*: зб. наук. праць / за ред.: М. І. Зверькова (голов. ред.) та ін. Одеса: Одеський національний економічний університет. 2019. №1 (69). С. 149–157.

40. Горошанська О.О., Маккі Л.М. Фінансовий потенціал підприємства: теоретичний аспект. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*: зб. наук. пр. У 2-х ч. Ч.1. Харків: ХДУХТ, 2018. Вип.1 (27). С. 7–16. URL: <http://elib.hduht.edu.ua/bitstream/123456789/2762/1/Горошанська%2c%20Маккі.pdf> (дата звернення: 25.09.2023).

41. Рзаєва Т.Г., Корольчук І.І. Розуміння фінансового потенціалу підприємства з позицій економічного аналізу. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2020. № 2. С. 256–259. URL: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2021/01/48.pdf> (дата

звернення: 25.09.2023).

42. Ковальова Г.О., Станіславик О.В., Коваленко О.М. Сутність та розрахунок фінансового потенціалу підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. №2. С. 23–26. URL: <http://efp.in.ua/uk/journal-article/593> (дата звернення: 25.09.2023).

43. Маслиган О.О., Маматова Л.Ш., Жуков С.А., Рибак О.М. Сучасна управлінська парадигма фінансового потенціалу виробничого підприємства. *Економіка та держава*. 2022. № 2. С. 26–31. URL: [http://www.economy.in.ua/pdf/2\\_2022/7.pdf](http://www.economy.in.ua/pdf/2_2022/7.pdf) (дата звернення: 25.09.2023).

44. Маслиган О.О., Маматова Л.Ш., Жуков С.А., Рибак О.М. Сучасна управлінська парадигма фінансового потенціалу виробничого підприємства. *Економіка та держава*. 2022. № 2. С. 26–31. URL: [http://www.economy.in.ua/pdf/2\\_2022/7.pdf](http://www.economy.in.ua/pdf/2_2022/7.pdf) (дата звернення: 25.10.2024).

45. Шабатура Т.С., Лагодієнко Н.В. Методологічне забезпечення реалізації фінансового потенціалу підприємств аграрного виробництва. *Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2015. Том 19. № 3. С. 101–106. URL: <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/view/1039/pdf> (дата звернення: 25.10.2024).*

46. Пузирьова П.В. Управління фінансовим потенціалом підприємств: автореф. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Київ: ПВНЗ «Європейський університет», 2009. 22 с.

47. Кучер Г.В. Фінансовий потенціал як економічна категорія. *Актуальні проблеми економіки*. 2014. №9(159). С. 46–52.

48. Прокопишак В.Б. Методика формування фінансового потенціалу аграрних підприємств. URL: [http://nltu.edu.ua/nv/Archive/2016/26\\_2/26.pdf](http://nltu.edu.ua/nv/Archive/2016/26_2/26.pdf) (дата звернення: 25.10.2024).

49. Дараган А.В., Геворкян А.Ю. Формування складників фінансового

потенціалу підприємства. *Економічний простір*. 2021. № 167. С. 55–58. URL: <http://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/832/807> (дата звернення: 25.10.2024).

50. Грабчук О.М. Фінансовий потенціал: природа та властивості з точки зору синергетичного ефекту. *БІЗНЕСІНФОРМ*. 2018. №3. С. 280–284. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/finansoviy-potentsial-priroda-ta-vlastivosti-z-tochki-zoru-sinergetichnogo-pidhodu/viewer> (дата звернення: 25.10.2024).

51. Куліш Г.П., Чепка В.В. Фінансовий потенціал підприємства та його роль в умовах нестабільності економіки. *Статистика України*. 2017. №1. С. 29–35.

52. Горова О.О. Визначення таксономічного показника рівня розвитку для оцінки фінансового потенціалу підприємства. *Управління розвитком*. 2012. № 12 (133). С. 109–112.

53. Кирилова Л.І., Тодорова Д.Д. Фінансовий потенціал підприємства та його складові. *Сталий розвиток економіки*. 2012. №1. С. 288–301.

54. Рзаєв Г.І., Жовтинська О.В. Фінансовий потенціал підприємства та напрями його оцінки. *Вісник ОНУ імені І. І. Мечникова*. 2014. Т. 19. Вип. 2/4. С. 49–55.

55. Калачова А.Г. Оцінка фінансового потенціалу та фінансових ризиків підприємства при аналізі його інвестиційної привабливості. *Молодий вчений*. 2015. № 20. С. 237–241.

56. Громова А.Є. Фінансовий потенціал, як основа формування прибутку підприємства. *Економіка та управління підприємствами*. 2017. Вип. 5. С. 75–78.

57. Акімова О.В., Петченко М.О. Сучасні підходи до оцінки фінансового потенціала підприємства. *BUSINESS ECONOMICS*. 2023. №148. С. 17–19.

58. Zabediuk M. Formation of components of the enterprise's financial zotential. *Економічний форум*. 2022. №1(4). С. 170–182.

59. Дзюбенко О.М. Властивості фінансового потенціалу як об'єкта економічного аналізу. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2017. Вип. 3 (38). С. 43–54.

60. Богма О., Камінський С., Гутник П. Фінансовий потенціал підприємства:

методика оцінювання. *SCIENTIA FRUCTUOSA (ВІСНИК Київського національного торговельно-економічного університету)*. 2022. № 142(2). С. 36–47. URL: <http://journals.knute.edu.ua/scientia-fructuosa/article/view/56/37> (дата звернення: 25.10.2024).

61. Шабатура Т.С., Лагодієнко Н.В. Методологічне забезпечення реалізації фінансового потенціалу підприємств аграрного виробництва. *Економічний аналіз*. 2015. Т. 19. № 3. С. 101–106.

62. Ковальчук Н.О. Оцінка фінансового потенціалу підприємства. *Економіка та суспільство*. 2021. Випуск 34. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1001/959> (дата звернення: 25.10.2024).

63. Марченко В.М., Бондар А.І. Оцінювання фінансового потенціалу підприємства на прикладі ПрАТ «СКФ Україна». *Ефективна економіка*. 2018. №5. URL: [http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5\\_2018/9.pdf](http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2018/9.pdf) (дата звернення: 25.10.2024).

64. Блащак Б.Я. Удосконалення системи управління фінансовим потенціалом підприємств: дис. ... канд. екон. наук: 08.00.04. Тернопіль, 2019. 221 с.

65. Акімова О.В., Петченко М.О. Оцінка фінансового потенціалу в складі потенціалу підприємства. *SWorldJournal*. 2023. Випуск 18. Ч. 2. С. 103–110.

66. Корнійчук В.Г. Методологічні аспекти оцінки фінансового потенціалу агроформувань. *Агросвіт*. 2016. №19. С. 3–8. URL: [http://www.agrosvit.info/pdf/19\\_2016/2.pdf](http://www.agrosvit.info/pdf/19_2016/2.pdf) (дата звернення: 25.10.2024).

67. Маслак О.І., Безручко О.О. Особливості оцінювання економічного потенціалу підприємства в умовах циклічних коливань. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2013. Вип. 1. С. 121–127.

68. Руда Р.В. Збалансована система оцінки фінансового потенціалу підприємства. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. 2011. № 4(16). С. 170–172.

69. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В.

Фінансовий аналіз: навч. посіб. Полтава: Видавництво ПП «Астроя», 2020. 434 с.

70. Виговський В.Г., Кучинський О.І. Напрями ефективного управління фінансовим потенціалом підприємства. *Міжнародна науково-практична конференція. Запорізький технологічний університет*. Запоріжжя, 2021. Випуск 1. С. 20–21. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/01/238.pdf> (дата звернення: 25.10.2024).

71. Міценко Н.Г., Мудрий М.Р. Методичні підходи до оцінювання фінансового потенціалу підприємства. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2012. Вип. 22.7. С. 213–219. URL: [http://nltu.edu.ua/nv/Archive/2012/22\\_07/213\\_Mic.pdf](http://nltu.edu.ua/nv/Archive/2012/22_07/213_Mic.pdf) (дата звернення: 25.10.2024).

72. Офіційний сайт СП ТОВ «Модерн-Експо». URL: <https://modern-expo.eu> (дата звернення: 15.10.2024).

73. Гринчуцький В.І., Блащак Б.Я. Теоретичні аспекти формування механізму нарощування фінансового потенціалу підприємств. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. Випуск 3 (20). С. 177–182. [http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/20\\_2019/28.pdf](http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/20_2019/28.pdf) (дата звернення: 25.09.2023).

## **ДОДАТКИ**

**ДОДАТОК А**  
**ТРАКТУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КАТЕГОРІЇ**  
**«ФІНАНСОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА»**

Таблиця А.1. – Групування підходів вчених до трактування економічної категорії «фінансовий потенціал підприємства»

Науковці	Визначення згруповані за підходами, джерела
1	2
<i>Підхід 1: ресурсний</i>	
Т. Кузенко, Н. Сабліна	«Фінансовий потенціал підприємства – це забезпеченість підприємства фінансовими ресурсами, необхідними для ведення виробничо-господарської діяльності з урахуванням стратегічних перспектив, а також забезпеченість власним капіталом в обсязі, необхідному для ліквідності та фінансової стійкості» [8, с. 125].
Ю. Гудзь	«Фінансовий потенціал підприємства – це фінансові ресурси, з приводу яких виникають відносини на підприємстві з метою досягнення його ефективного функціонування (високих показників, ліквідності, прибутковості, платоспроможності, стійкості та інших фінансових показників)» [9, с. 90].
П. Фомін, М. Старовойтов	«Фінансовий потенціал – це обсяг власних, позичених та залучених фінансових ресурсів підприємства, що ними воно може розпоряджатися для здійснення поточних і перспективних витрат» [10].
Л. Завідна	«Фінансовий потенціал розвитку підприємств являє собою сукупність усіх наявних та потенційних ресурсів підприємства, зокрема фінансових, що можуть забезпечити досягнення в поточній та довгостроковій перспективі визначених стратегічних цілей з урахуванням впливу факторів зовнішнього середовища» [11, с. 75].
<i>Підхід 2: резервний</i>	
В. Ковальов, В. Ковальов	«Фінансовий потенціал – це характеристика фінансового становища та фінансових можливостей підприємства» [12, с. 216].
А. Назаренко	«Фінансовий потенціал – це фінансові можливості підприємства, які формуються за наявності різного роду ресурсів під впливом оточення та внутрішньої структури підприємства та можуть бути реалізовані за допомогою діяльності персоналу та системи управління з метою досягнення максимально бажаного фінансового результату» [13, с. 34].
Н. Левченко	«Фінансовий потенціал – це сукупність можливостей підприємства, які визначаються наявністю й організацією використання фінансових ресурсів та організаційних механізмів, спрямованих на забезпечення економічного розвитку підприємства на перспективу» [14, с. 115].
Г. Корнійчук	«Фінансовий потенціал підприємства – це досить складна й багатопланова економічна категорія, яка є сукупністю об'єктивних передумов (можливостей) залучити такий обсяг фінансових ресурсів, який в конкретних організаційно-економічних і фінансових умовах підприємство спроможне відшкодувати у повному обсязі за рахунок чистих грошових потоків від його виробничих та інвестиційних програм, для реалізації яких залучаються ці фінансові ресурси» [15, с. 74].
В. Бова, О. Хринюк	«Фінансовий потенціал підприємства – це сукупність наявних і потенційних можливостей підприємства щодо мобілізації та нарощення їх обсягу і трансформації їх в інші фактори виробництва у відповідності до потреби з метою досягнення стратегічних та тактичних цілей підприємства» [16].
С. Ареф'єв, М. Ничипорук	«Фінансовий потенціал підприємства – це сукупність наявних і потенційних можливостей підприємства щодо мобілізації та нарощення їхнього обсягу і трансформації їх в інші фактори виробництва у відповідності до потреби з метою досягнення стратегічних та тактичних цілей підприємства» [16, с. 129].
Л. Гаєвська, О. Марченко	«Якщо визначати фінансовий потенціал у широкому контексті, то варто зазначити, що йому притаманні властивості суб'єкта господарської діяльності або системи економічного характеру, що явно виражена в можливостях фінансового розвитку, а саме здатності до самостійного відтворення та використання ресурсів у системі майбутніх операцій» [6, с. 21].
М. Купира, О. Колтунович, Х. Сокол	Фінансовий потенціал підприємства – це «система фінансових можливостей здатних трансформувати наявні ресурси у векторний процес розвитку через максимізацію та мультиплікатор капіталізації прибутковості» [18, с. 130].

## Продовження таблиці А.1

1	2
<i>Підхід 3: ресурсно-резервний</i>	
Р. Толпежніков	«Фінансовий потенціал – це сукупність власних та залучених ресурсів та можливості системи щодо ефективного їх управління для забезпечення діяльності та досягнення загально-системних цілей в умовах нестабільності факторів зовнішнього середовища» [19, с. 280].
В. Турчак, С. Чижинська	«Фінансовий потенціал – це сукупність власних і залучених фінансових ресурсів підприємства та можливості системи щодо їх ефективного управління для досягнення загальностратегічних цілей» [20, с. 49].
О. Курінна	«Фінансовий потенціал підприємства – це сукупність наявних та потенційних ресурсів і можливостей, що можуть бути мобілізовані для досягнення стратегічних і тактичних організаційних цілей» [21, с. 163].
А. Костирко	«Фінансовий потенціал – це сукупність наявних фінансових ресурсів і можливостей підприємства щодо їхнього подальшого нарощування шляхом своєчасної адаптації до зовнішніх і внутрішніх змін з урахуванням галузевих особливостей, рівня ділової активності, інвестиційної привабливості за умови забезпечення фінансової безпеки» [22, с. 6].
М. Житар, С. Ярова	«Фінансовий потенціал підприємства – це забезпеченість підприємства ресурсами та резервами, які в необхідний момент дозволять отримати конкретні результати господарської діяльності підприємствами» [23, с. 348].
О. Малій	Фінансовий потенціал підприємства – це «сукупність поточних та перспективних можливостей підприємства, які визначаються наявністю і організацією використання фінансових ресурсів, згідно з поточними та стратегічними завданнями економічного розвитку підприємства» [24].
<i>Підхід 4: результативний</i>	
П. Стецюк	«Фінансовий потенціал підприємства – це якісна характеристика його фінансового стану, вираженою спроможністю генерувати певний обсяг грошових потоків, достатній для реалізації передбачених його економічною стратегією програм і заходів, а також відшкодування використаних (залучених з усіх джерел) фінансових ресурсів і витрат на їх залучення, не погіршуючи при цьому фінансову стійкість» [25, с. 12].
Г. Партин, Р. Задерецька, О. Граціян	«Фінансовий потенціал підприємства – це його здатність до раціонального та ефективного використання фінансових ресурсів, що перебувають у його розпорядженні, а також можливості до нарощення у разі необхідності, обсягів цих ресурсів» [26].
Н. Брюховецька, І. Булеєв, Л. Іваненко	Фінансовий потенціал – це «здатність фінансової служби підприємства забезпечити основні ланки ланцюга «збут – виробництво – закупівлі» фінансовими ресурсами за принципом найбільш ефективного їх розподілу на поточну діяльність та програми (проекти) розвитку» [27, с. 132].
<i>Підхід 5: ринковий</i>	
Б. Блащак	«Фінансовий потенціал – це відносини, що виникають на підприємстві з метою досягнення максимально можливого фінансового результату за умови: 1) наявності достатнього рівня власного капіталу; 2) рентабельності вкладеного капіталу; 3) наявності ефективної системи управління фінансами, яка буде забезпечувати прозорість фінансового стану компанії» [28, с. 77].
В. Виговський, О. Кучинський	Фінансовий потенціал – це «відносини, що виникають на підприємстві з приводу досягнення максимально можливого фінансового результату за умови: можливості залучення капіталу, в обсязі необхідному для реалізації ефективних інвестиційних проектів; наявності власного капіталу, достатнього для виконання умов ліквідності і фінансової стійкості; рентабельності вкладеного капіталу; наявності ефективної системи управління фінансами, що забезпечує прозорість поточного і майбутнього фінансового стану» [29].
<i>Підхід 6: комплексний</i>	
Л. Сухова	«Фінансовий потенціал – це здатність підприємства здійснювати фінансову роботу з акумуляції, віддачі, витрачання фінансових ресурсів за рахунок свого становища (фінансового, економічного, територіального та ін.) щодо інших підприємств, а також за рахунок будь-яких інших властивостей самої фінансової системи конкретного підприємства» [32, с. 116].
О. Селезень	Фінансовий потенціал – це «сукупність власних і залучених фінансових ресурсів підприємства та можливості системи щодо їх ефективного управління для досягнення загально стратегічних цілей» [33, с. 96].

## Продовження таблиці А.1

1	2
І. Саух	«Фінансовий потенціал – це сукупність фінансових можливостей розвитку підприємства, зумовлених наявністю достатнього обсягу фінансових ресурсів, кадрового й інформаційного забезпечення та ефективної системи управління фінансами, що спрямовані на досягнення стратегічної фінансової позиції підприємства в зовнішньому середовищі» [34, с. 135].
Л. Ляхович	Фінансовий потенціал – це «сукупність наявних у нього фінансових ресурсів, а також можливостей з їхнього формування та ефективного управління, які, з одного боку, забезпечують здатність суб'єкта господарювання використовувати ці фінансові ресурси, а з іншого – його спроможність вирішувати завдання оперативного, тактичного та стратегічного характеру, а отже, досягати цілей (довгострокових, короткострокових) в умовах нестабільності зовнішнього середовища, що в сукупності забезпечить підприємству стійке функціонування і розвиток» [35, с. 93].
О. Нагорнюк	«Фінансовий потенціал підприємства являє собою комплексну характеристику системи управління фінансовою діяльністю підприємства, яка виражається в можливостях формування необхідного обсягу фінансових ресурсів із різних джерел, ефективного їх розподілу та використання з метою забезпечення тактичних і стратегічних задач фінансування майбутнього розвитку підприємства з урахуванням фактора ризику» [36, с. 105; 37, с. 42].
В. Ткаченко, О. Квілінський, Б. Камінська, І. Ткаченко, П. Пузирьова	Фінансовий потенціал підприємства – це «взаємодоповнюване поєднання фінансових ресурсів, фінансових можливостей і фінансового капіталу, які під впливом синергетичної дії та за максимального взаємозв'язку із стейкхолдерами дозволять підприємству досягти, утримати і примножити свої конкурентні позиції на ринку, а також завжди перебувати у стані швидкого реагування на динамічний процес кон'юнктури та економічної ситуації в країні в цілому» [38, с. 86–87].
Л. Костирко, О. Серeda	«Фінансовий потенціал суб'єктів господарювання – це сукупність власного і залученого капіталу та можливості системи мобілізувати фінансові ресурси з метою забезпечення розвитку підприємства, досягнення цілей в умовах нестабільності факторів зовнішнього середовища» [39, с. 152].
О. Горошанська, Л. Маккі	«Фінансовий потенціал підприємства – це сукупність можливостей акумулювати достатній для покриття майбутніх фінансових потреб обсяг фінансових ресурсів, ефективне формування, розподіл і використання яких сприятимуть підвищенню результативності діяльності, посиленню фінансової безпеки підприємства» [40, с. 8].
Т. Рзасва, І. Корольчук	«Фінансовий потенціал представляє обсяг наявних фінансових ресурсів підприємства та прихованих його можливостей за рахунок яких існує потенційна можливість збереження стійкості підприємства, підвищення його конкурентоспроможності зростання рівня фінансової безпеки, покращення фінансового стану» [41, с. 256].
Г. Ковальова, О. Станіславик, О. Коваленко	«Фінансовий потенціал підприємства – це здатність підприємства здійснювати фінансову роботу з акумуляції, віддачі, витрачання фінансових ресурсів за рахунок свого становища (фінансового, економічного, територіального тощо) відносно інших підприємств, а також за рахунок будь-яких інших властивостей самої фінансової системи підприємства» [42, с. 25].
О. Маслиган, Л. Маматова, С. Жуков, О. Рибак	«Фінансовий потенціал виробничого підприємства слід інтерпретувати як систему, що реалізує фінансове управління (а саме – процес досягнення фінансових цілей) для досягнення оптимального рівня ліквідності, фінансової стійкості, ділової активності, здатності генерувати достатній рівень прибутку» [43, с. 28].

**ДОДАТОК Б**  
**БАЛАНСИ (ЗВІТИ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН)**  
**СП ТОВ «МОДЕРН-ЕКСПО»**  
**ЗА 2019-2023 РОКИ**

**ДОДАТОК В**  
**ЗВІТИ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ**  
**(ЗВІТИ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД)**  
**СП ТОВ «МОДЕРН-ЕКСПО» ЗА 2019-2023 РОКИ**